

1 Este libro es de santa cynthia.

205-11075

I-131

75 | 131
263

Delahis. del'om. de la vida del Rey. 44-3
F. d. i.

Prologus

Incipit prologus in legēdas sancto- rum quas collegit in vniū frater Jacobus Ianuensis de ordine predicatorū.

Diuersus

tempus presentis vite in quatuor distinguitur. scilicet in tempore demerito. renouationis siue renouationis. reconciliatio- nis. et peregrinatio- nis.

Tempus demeriti fuit ab Adā postq̄. s. a deo demeruit. et durauit vsq̄ ad Moysen. et illud tempus representat ecclesia a septuagesima vsq̄ ad pascha. vñ et tunc legitur genesis liber. s. in quo ponitur demeritio patrum. Tempus renouationis siue renouationis incipit a Moysen. et durauit vsq̄ ad natiuitatem xpi. in quo hōes per pphetas ad fidē reuocati sunt et renouati. Et illud tempus representat ecclesia ab aduentu dñi vsq̄ ad natiuitatem xpi. vñ tunc legitur Isaias vbi de hac reuocatioe aperte agitur. Tempus reconciliatiois est tempus in quo per xpm sumus reconciliati. Et illud tempus representat ecclesia a pascha vsq̄ ad penthecosten. vñ tunc legitur apocalipsis vbi plene agit de misterio huius reconciliatiois. Tempus peregrinatiois est tempus presentis vite in quo peregrinamur et in pugna semp sumus. Et illud tempus representat ecclesia ab octaua penthecostes vsq̄ ad aduentum dñi. vñ tunc legitur libri regū et machabeorū. in quibus de multiplici pugna agit per quam nra pugna spiritualis signat. Tempus autē illud quod est a natali dñi vsq̄ ad septuagesimam. partim continet sub re reconciliatiois quod est tempus leticie. s. a natali vsq̄ ad octauam epiphanie. partim sub tempore peregrinatiois. s. ab octaua epiphanie vsq̄ ad septuagesimam. Et potest accipi hec quadruplex temporū variatio. Primo penes quatuor temporū distinctiones. vt hęc referat ad primū. vt

ad scdm. estas ad tertium. autēntus ad quartū. Et rō appropriatiois facta patet. Secūdo penes quatuor partes diei vt not referat ad primū. mane ad scdm. meridies ad tertium. vesp̄ra ad quartū. Tercio autē prius fuerit demeritio q̄ renouatio: nñ ecclesia oia officia sua potius incipit in tempore renouatiois q̄ demeriti. s. in aduentu potius q̄ in septuagesima. Et hoc duplici rōne. Primo ne videat incipere ab errore: tenet enim rem et non se quē ordinē teporis. sicut et euāgeliste sepius facit. Secūdo quā per aduentū xpi oia renouata sunt. p̄ter qd̄ tepus istud dicit tempus renouatiois. Apoca. xij. Ecce ego noua facio oia. Congruē igit̄ in hoc tempore renouationis ecclesia oia officia sua renouat. Et igit̄ hō ordo rōnis ab ecclesia distinctus seruet. Primo agemus de festiuitatibus que occurrūt infra tempus renouatiois. quod tempus representat ecclesia ab aduentu vsq̄ ad natiuitatem dñi. Secūdo de illis que occurrūt infra tempus quod partim continet sub tempore reconciliatiois. partim sub tempore peregrinatiois. quod tempus representat ecclesia a natiuitate vsq̄ ad septuagesimam. Tertio de illis que occurrūt infra tempus demeriti. quod tempus representat ecclesia a septuagesima vsq̄ ad pascha. Quarto de illis que occurrūt infra tempus reconciliatiois. quod tempus representat ecclesia a pascha vsq̄ ad octauam penthecostes. Quinto de illis que occurrūt infra tempus peregrinatiois. quod tempus representat ecclesia ab octaua penthecostes vsq̄ ad aduentum dñi. Explicit prologus.

Incipit legēda sanctorū que longbarica notatur historia. Et primo de aduentu domini.

Quentus domini

per quatuor septimanas agit. ad significandū qd̄ est quadruplex aduentus. s. in carnē in mente. in morte. et ad iudiciū. Ultimus autē septimana vitē finit. qz sanctorū gloria que dabit̄ in vltimo ad

ad dñm
4

para hufo de fr. Juan de Albiſa

21. 116
UNIVERSIDAD Y PROLA
BIBLIOTECA
MAGOZA

tuenti. nūq̄ extimabitur. Hinc etiā
 q̄ p̄mū responsū p̄ime dicit ad nē
 tū. cōp̄tato glōria p̄i quatuor v̄sū
 cōtū. v̄ p̄dictos quatuor aduentū
 designat. Quis autē aut cui magis con
 ueniat. p̄uidens elector atcedat. Licet au
 tē quadruplex sit adact. tñ ecclesia sp̄cia
 liter de duplici. f. in carnē. 2. ad iudic
 eū videt̄ memoriā facere. sicut in offi
 cio ipsius ep̄is patet. Hinc etiā q̄ ieu
 niū aduentū parti est exultationis. 7 par
 eim meroris. Hāc ratione aduentū in car
 ne dicit̄ exultationis. rōne aduā
 tus ad iudiciū. dicit̄ ieiunium meroris
 Et ad hoc inueniendū ecclesia cācat tunc
 quedā cantica leticie. 7 hoc p̄pter adue
 ntū misericordie 7 exultationis. quedā
 v̄o depōnit. 7 hoc p̄pter aduentū ferere
 iusticie 7 meroris. Circa aduentum
 igit̄ in carnē duo videri possunt. f. adue
 niendi opportunitas. 7 aduentus vilitas.
 P̄mo ex p̄te hominis q̄ p̄mo in lege
 nature cōmēt̄ sicut de defectu cognitio
 nis diuine; vñ 7 tunc in pessimos erro
 res ydolatrie cecidit. 7 iō coactus est cla
 mare a corde. illumina oculos meos 7c.
 Deinde aduent̄ lex iubens. in qua qui
 ctus est de ipotētia. cū p̄ius clamaret
 nō deest q̄ impleat sed q̄ iubeat. ibi enī
 est solūmodo erudit̄. sed non a peccato
 liberatus. nec per aliquā gratiā ad bo
 nū aduentus. 7 ideo coactus ē clamare ac
 dicere. nō deest q̄ iubeat sed q̄ adimpleat.
 oportuit igit̄ filius dei aduentū q̄ si
 hō de ignōtācia 7 ipotētia p̄uict̄ fuit.
 ne si forte an̄ venisset. hō suis meritis fa
 lūcē ascriberet. 7 iō medicine grātia nō
 esset. Secō ex p̄te rēpōis. qm̄ venit in
 plenitudine rēpōis. Sal. iij. Et vbi veie
 plenitudo rēpōis 7c. Aug. Adulti dicunt.
 quare nō ante venit x̄p̄s q̄ nō dūz
 ueniat plenitudo rēpōis. moderate illo
 per q̄ vbi facta sunt oīa tempora. Be
 nīq̄ vbi venit plenitudo rēpōis. venit ille
 q̄ nos liberat a tpe. Liberat autem
 q̄ tpe. ventum sumus ad illā eternitatem

aduentus

vbi nullū ē tempus. Tertio ex p̄te vilitas
 neras 7 morbi vniuersalis. qm̄ enī motū
 bus erat vltis opportunū fuit vniuersa
 lem exhiberi medicinā. Cū dicit Aug.
 tunc magnus venit medicus q̄ per rotū
 mundi magnū iacebat egrotus. Cū ec
 clesia in septe antipodis que cātant aī
 natiuitate dñi. ofēdit multiplicatē
 sui morbi. 7 ad quālibet perit remediū
 medici. Aī siquidē aduentū filij dei in
 carne erant? Ignorantes siue cecī. penia
 eternis obligati. serui diaboli. mala pec
 cati cōsuetudine vinciti. tenebus adho
 lūti. exules a patria 7 expulsi. ideoq̄ in
 digebamus doctore. redemptore. edu
 ctore. illuminatore. 7 saluatore. q̄ igitur
 ignorātes erant? ideo a b̄ ipso doctri in
 digebamus. 7 ideo statū in prima antē
 phona clamam? P̄ sapientia que ex ore
 altissimi p̄disti veni ad docendum nos
 viam prudentie. Sed parū prodesse si
 doceremur 7 non redimeremur. 7 iō ab
 ipso redimi postulam? cum in secunda
 clamamus. Adonay 7 dñy dom? iustē
 veni ad redimēdū nos in brachio exten
 so. Sed qd̄ prodesse si essemus docti et
 redempti. si adhuc post redemptionem
 detineremur captiui. 7 ideo liberat̄ pes
 timus. cū in tertia clamamus. D̄ r̄dix
 yesse 7c. veni ad liberandū nos. iā nō
 tardare. Sed qd̄ prodesse ex p̄mū si es
 sent redēpti 7 liberati. sed tū nō dūz es
 sent ab oī vinculo absoluti. vt. f. siue po
 testatis essent 7 libere quo velle ire pos
 sent. parū igitur p̄desse si nos redimī
 set 7 liberasset. si tū adhuc vincos tene
 ret. 7 ideo ab oīb̄ peccati vinculis edu
 ci petimus. cū in quarta clamamus. D̄
 claus dauid. Veni 7 edue vincos de
 domo carceris sedētes in tenebus 7 vmb
 ra mortis. Sed q̄ illi q̄ dūz fuerūt in
 carcere habēt oculos obtenebratos. nec
 dāre videre possūt ideo post absolutio
 nem a carcere restat nos esse illumina
 dos. vt videamus quo ire debeamus. et
 ideo in q̄nta clamamus. D̄ oīes splen
 dor lucē et̄rne. veni 7 illumina sedētes

in tenebus 7 vmbra mortis. Sed 7 si es
 semus docti. redēpti 7 ab inimicis peni
 tibus liberati 7 illuminati. qd̄ valeret nisi
 deberemus saluari. 7 ideo in duabus se
 quentibus saluari petimus cū dicimus
 D̄ rex gentium veni salua hominē que
 de limo formasti. H̄c o emmanuel 7c. ve
 ni ad saluandū nos dñe deus noster. In
 prima autē petimus salutem gentiū. vñ
 dicit̄. D̄ rex gentiū. In sc̄da salutem iu
 deoz quib̄ de? dederat leges. vñ dī. D̄
 emmanuel rex 7 legislator noster. Vtilitas
 autē aduentus x̄pi diuersis sanctis di
 uersimode assignat. Ipse nāq̄ deus sic
 uter pater. Iuce. iij. p̄pter septem vilitatē
 res se vultū 7 nullum esse testat̄ dices.
 Spiritus dñi super me 7c. vbi per ordi
 nē dicit̄ se nullum esse ad pauperū cōso
 lationē ad contritorū sanationē. ad ca
 ptiuoꝝ liberationē. ad indoctoz illumina
 tionē. ad peccatoꝝ remissionē. ad totū
 humani generis redemptionem. 7
 ad meritoꝝ retributionem. Aug. au
 tē ponit tres vilitates aduentus x̄pi di
 cens. In seculo isto maligno quid abū
 dat nisi nasci. laborari 7 mori. H̄c sūt
 mercationis regionis nostre. 7 ad tales
 merces mercator ille descendit. Et q̄ oīs
 mercator dat 7 accipit. dat qd̄ habet. et
 accipit quod nō habet. p̄ius in ista mer
 catura dedit 7 accipit. Accipit quod h̄
 abundat. f. nasci. laborare 7 mori. v̄ dicit̄
 rena sc̄a. resurgere 7 in eternum regnare.
 H̄c veni ad nos celestis negociator. ac
 cipere cōmūliam. 7 dare bonoz. sub
 ire mortē. 7 dare vitā. haurire ignomi
 niam. 7 dare glōriāz. H̄c igit̄ autē ponit
 q̄ntoꝝ vilitates siue causas sui ad
 uentus dices. studēbant omnes superbi
 de Al dam super geniti prospera vite p̄
 sentis appetere. aduersa deuitare. obpro
 bria fugere. glōriāz appetere. Tēnt int̄
 eos in carnis vicijs aduersa appetens.
 prospera spernes. obprobria amplectēs.
 glōriāz fugiens. Idē x̄p̄s expectat̄. ve
 nit veniens noua docuit docēs. noua mi
 rabilia euerunt. mira faciens. praua tole

rauit. Verū. quoq̄ alias ponit di. Tri
 plici modo miserabilē laboramus. nā
 7 faciles sumus ad seducēdū. debiles ad
 operandū. 7 fragiles a resistendū. Si
 dilectorem volumus inter bonū 7 malū
 decipimur. Si ceptamus facere bonum
 deficiamus. Si conamur resistere malo
 superamur. H̄c ecclesiaris p̄uide de salua
 toris aduentus est veni nobis per fides
 habitans illumine cecitate nostrā 7 no
 bilitatē manens adiunxit infirmitatē nos
 stram. 7 pio nobis stans fragilitatē nos
 stram protegat 7 p̄pugnēt. hec Bern.
 Circa sc̄m aduentū. f. ad iudicium
 duo vidēda sunt. f. antecēdētia iudiciū
 7 cōcomitantia. Antecēdētia sunt tria.
 Signa terribilia. Antē p̄i fallacia. Et
 ignis vebemētia. Signa autē terribilia
 precedētia iudiciū ponunt quinq̄z. Lu
 ce. xij. Erūt signa in sole 7 luna 7 stellis
 7 in terris pressura gentiū p̄e confusio
 ne sonitus maris 7 fluctuū. Tria p̄ma
 signa deterrunt Alpo. vj. Sol fas
 ctus est niger tāq̄ factus albus. 7 luna
 facta est sicut sanguis. stelle celi ceciderūt
 super terras. Sol igit̄ dicitur obscurari
 vel p̄tū ad solū luminis p̄uationem ve
 patrefamil. i. hōiemōdie que q̄ uasi lu
 gere videt̄. vel p̄tū ad maioris lucis.
 claritas r̄p̄i sup̄mentionē. vel p̄tū
 ad metaphoricā locutionē. q̄ s̄m Al
 gusti. taz lūtera erit vñ dicta diuina. q̄
 etiā sol ipsam respicere non audebit. vel
 p̄tū ad mysticā significationem. q̄
 sol iusticie x̄p̄s nunc obscur? erit. q̄ n̄
 lus ipsūm cōfiteri audebit. Celi autē
 dicit̄ bē aerem 7 stelle vocant̄ a sub.
 que habent stitendū stellarū. 7 dicit̄
 stelle cadē de celo s̄m vulgi opinionem
 q̄ si sub descēdit. vñ 7 scriptura confor
 mat se cōi modo loquēdi. Tūc autēz
 maxime fiet talis impressio. q̄ ignea q̄
 tas abundat. 7 hoc faciet dñs ad terroꝝ
 peccatoꝝ. H̄c stelle dicuntur cadere. q̄
 igneas comes emittēt vel multi qui vi
 debant stelle. de ecclesia cadēt. vel q̄
 trahent lumen suū v̄t nime videantur

Secundus
 ad videri
 signa terribilia
 q̄ magis p̄tū

non dabit lumen suū. vt discas q̄tūm erit ⁊ luna in odio: et sole p̄clarior est. S̄c̄do in offēdēs sue misericordie. vt ebo cofendat q̄ misericorditer boni sint saluati. Tertio in offēdōne sue inflicte. vt ebo cofendat q̄ iustissime reprobati sūt dānati. q̄. s̄m̄ precū sui sanguinis contēperit. vñ in hec verba eis exprobat. vt dicit Lriso⁹. sup. Adarb. dices. Ego p̄pter vos hō factus sum. p̄pter vos alligatus sū ⁊ delusus et celsus ⁊ crucifixus. vbi est tantarū iniuriarū mearū fructus. Ecce p̄cū sanguinis mei quē dedi pro redemptione aīarū vītarū. Vbi seruitus vestra quāz mihi p̄ precio sanguinis mei dedisti. Ego sup̄ gloriā meam vos habui cū esset de⁹ p̄parens hō. ⁊ viliorē me oībus reb⁹ vestris fecisti. Hā omne rem vīlissimam tere amplius dilexisti. q̄ iusticiā meā ⁊ s̄c̄dē. hec Lriso⁹. Quartū est severitas iudicantis. Hō enī flectitur timore q̄ oportens est. Lriso⁹. nec cessādi virtus est cōtra eā ⁊ c. nec munere. q̄ dicitur mus ē. Berr̄. venies veniet dies illa in qua plus v̄tebunt pura corda q̄ m̄sibilia verba: ⁊ p̄c̄ta bona q̄ m̄sibilia plena. Ille enī est qui nō fallitur verbis nec flectit donis. Ite Aug⁹. expectat dies iudicij. ⁊ aderit ille equissimus iudex q̄ nullius potēs p̄sonā accipit. cuius palacū auro ⁊ argento nullus eps vel abbas vel comes corrumpere poterit. Hec odio q̄ optimus ē. In eum enī q̄ optimus est odiū cadere nō potest. Sap. ij. Nihil odisti eorū que fecisti. Hec amor ē iustissim⁹ ē. Cū fratres suos. i. falsos xp̄ianos nō liberabit. p̄. frater non redimet. Hec errore q̄ sapientissimus ē Leo papa. Nā s̄c̄ta sūm iudicia. Ite tremendus aspectus cui paruum est oē solidū. ⁊ aperit oē secretus. Cui obscuritas clarēcūta respondēt. silentiū cōfiteatur. sine voce mēs loquit̄. Et ideo cuius eius sapientia sit talis et v̄ta cōtra ipsū sapientiā. nil valebit allegādes a duob⁹

carorū. nec sop̄binata p̄boz. nec preclārrissima eloquia oratorū: nec astucia versutorū. De his quatuor sic dicit Hiero⁹. Quanti illic elingues ⁊ mūtū felicitates loquacibus erūt: quo ad primū quanti pastoris p̄bis: quo ad sc̄dū. quanti iusticiatorū oratorū: quo ad tertium. quā ebretes argutis preferendi sunt Liceronius quo ad quartum. / Quanti est accusator: horribilis. tres enī tunc accusatores cōtra peccatoz stabunt. p̄rimus ē dyabolus. Aug⁹. p̄fecto tūc erit dyabolus recitans verba p̄fessōis nostre. ⁊ obijciens nobis quecūq̄ fecimus. ⁊ in quo loco ⁊ in qua hora peccauimus. ⁊ quid boni facere debuimus: dicitur est enī ille aduersarius. equissime iudex iudicatus: meū esse ob culpā. qui tuus esse noluit per gratiā tuas est p̄ naturā. meus per miseriam tuas ob passiones. meū ob iustione. tui inobedies. mihi obedies. ⁊ a te accepta immortalitas. s̄c̄lā. a me accipit hāc p̄nosā q̄ induit̄ est tunicā. maz vestem dimisit cū mea buc venit. equissime iudex iudicā illū meum esse ⁊ me cū dānandūz est. heu heu poterit ne talis ap̄ire os qui talis inuenit vt iuste cū diabolo deputet. hec Aug⁹. Secundus accusator erit propriū scelus. peccata enī propria vñ quecūq̄ accusabunt. Sapient. iij. venient in cogitatione peccatorum suorum timidi. et translucent illos et aduerso iniquitates eorū. Berr̄. tunc loquentia simul eius opera dicent tu nos egisti. opera tua sum⁹ nō te delerem. sed semper tecum erimus. ⁊ tecum ad iudicium pergimus. multiq̄ ⁊ multiplicibus criminibus euz accusabant. Terc⁹ accusator erit totus mundus. Hego⁹. Si quis quis te accusabit: dico totus mundus. offēso enī creatore: offēditur totus mundus. Lriso⁹. super Adarb. in illo die nihil est quod respondeamus. vbi celū ⁊ terra sol luna ⁊ c. totus mundus stabit ante deū aduersus nos in testimonij peccatoz nōstroz. ⁊ s̄m̄ omnia

De sancto

6
7
8
acerent ipse enī cogitādes nostre ⁊ opēra seculiter stabunt aduersum nos ante deum nos foriter accusantes. / Secundo est testis infallibilis. Tres enī testes tunc aduersus se habebit peccator. Cū supra se habebit peccator. s̄. deū qui erit iudex ⁊ testis. Hiero⁹. Ego sum iudex ⁊ testis dicit dominus. Alius intra se. s̄c̄ conscientia. Aug⁹. Quisquis fuerit iudicem times presentē conscientia corripit. Sermo enī tue cause. testimonium est cōscientie tue. Tertium iuxta se. s̄. propriū angelum ad custodia depuratuz qui tanq̄ cōscius omnij que fecit cōtra eum testimonium perhibebit. Job. ij. Reuelabit celi. i. angeli iniquitatē eius. / Septimū est accusatio peccatoris. de hoc dicit Grego⁹. Q̄ q̄ anguste erit tunc vie reprobis. Superius erit iudex iratus. Inferius horrendum chaos. Aduersus peccata accusantia. a sinistris infinita demonia ad supplicium trahētia Intus cōscientia vrens foris mundus ardens. miser p̄cō: sic deprehēsus quod fugiet. latere erit impossibile. apparere intolerabile. / Octauū ē sententia irruocabilis. Illa enī sententia nūq̄ poterit renocari. nec ab illa poterit appellari. / Triplix enī de causa appellatio in causis iudicialibus nō recipit. p̄rimo propter iudicis excellentiā. vnde a rege ferretē sententiā appellari in regno suo nō potest: q̄ in regno suo nullū supra se habet. S̄c̄dō ab imperatore vel papa potest appellari. Secūdo propter criminis euidentiā. q̄ quando crimē notorū est nō potest appellari. Tertio p̄pter rez nō differēdas: q̄ res nō recipit dilatoriū nem. q̄ fore ex dilatione detrimentum patēt. Similiter nō appellatur p̄pter hanc triplicem rationē ab illa sententia. Non poterit appellari. p̄rimo propter iudicis excellentiam. q̄ iudex ille nullū sup̄ se habet: sed ipse omnes excedit ceteritate. dignitate ⁊ potestate. vñ ab imperatore vel papa postea aliquo modo ap-

Andrea So. iiii.

pellari ad deum: deo autē nullum licet q̄ supra se nullum habet. Secundo p̄pter criminis euidentiā. omnia enim scelera ⁊ crimina reproborū ibidem nota erunt ⁊ manifesta. Hiero⁹. Aderit illa dies in qua facta nra. quasi in quadā tabula picta demonstrabuntur. Tertio propter rem nō differēdas: nihil enim quod ibi agitū dilationem patiē: s̄m̄ oīa in momēto in lectu oculi peragunt.

Adreas interp.

tatur deo⁹ vel respondens. vel virilis. ab ando: quod est vir. Vel dicitur andreas quasi antroprobus. homo ab ana quod est furium ⁊ tropos quod est conuersio. quasi fursum ad celestia conuersus. ⁊ ad suū creatorem erect⁹. fuit ergo decorus in vita. respondens in sapientia ⁊ doctrina. virilis in pena. ⁊ antropros in gloria. / Eius passioē p̄fetyeri ⁊ diaconem abate seu asie sicut octulis suis viderant: cōscripserūt.

Adreas ⁊ qdaz

alijs discipuli tribus viab⁹ a domino sunt vocati. p̄rimo enim vocauit eos ad sui noticiam. sicut quando stans ⁊ andrea die quadam cum Johanne magistro suo ⁊ alio discipulo: an dicit ⁊ Johanne. Ecce agnus dei ⁊ c. ⁊ stans cum alio discipulo venit ⁊ vidit vbi manebat ihesus ⁊ manserunt apud illū die illo. Inueniensq̄ andreas fratrem suum Symonem ⁊ adduxit euz ad ihm. Sequente autem die ad p̄ficatoris opera redierunt. / Postmodum sc̄do vocauit eos ad sui familiaritatem. sic cum q̄dam die turbis irruentibus ad ihesum iuxta stanz genasereb quod dicitur mare galilee. nauī intravit Symonis ⁊ andree. ⁊ capta multitudine magna piscium. vocatisq̄ Jacobo ⁊ Johāne. qui erant in alia nauī secuti sunt eum. ⁊ iterum ad propria redierunt. Sed postea tertio ⁊ ultimo vocauit eos ad sui discip-

plurimum. sicut quando ambulante ibi
iuxta idem latus vocavit eos de pesca-
tione dicens. Venite post me et ego vos
faciam piscatores hominum etc. Qui relicti
omnibus secuti sunt eum. et semper post-
modum adhaerent nec ultra ad patria
redierunt. Nihilominus tamen voca-
vit Andream et quosdam de suis disci-
pulis ad apostolatam. de qua vocatus
ne dicitur Mat. ij. vocavit ad se quos
voluit ipse et venerunt ad eum. et fecit ut
essent duodecim cum eo. Post ascensio-
nem domini divisit apostolos Andrea
apud scythiam. Ad theus vero apud
murgundiam predicavit. viri autem il-
li predicationem ad thei penitus respu-
erunt. et oculos eruerunt et vincuntur in
carcerauerunt post paucos dies occide-
re enim disponentes. In nea angelus do-
mini sancto Andream apparnit et murgun-
diam ad sanctum Ad theum ire precepit.
quo respondente se viam nescire. iussit
eum ut ad ripam maris iret. et ad primam
navem quam inveniret: intraret. qui ve-
locius iussa complens ad vibem predi-
catorum venit angelo duce. et prospero ve-
to flante. et in aperto carcere sancti
Ad thei. eorum viso flexit plurimum et
oravit. Tunc dominus Ad theo red-
didit beneficium duorum luminum. qui-
bus cum emanaret nequitia peccatorum. Ad
theus autem abinde recessit et antiochia
venit. Andream vero murgundiam reman-
ente in illi de evasione sancti Ad thei An-
drea apprebantur. et per plateas liga-
tis manibus pertrahunt. Cumque eius san-
guis efflueret pro eis oravit. et ad christi
sua oratione eos convertit: inde in antio-
chiam proficiscens. hoc autem quod di-
citur de huiusmodi oratione Ad thei
et resurrectione duorum luminum per An-
drea. non puris dignum fidei. ne in cau-
tu evan gelista minoratio infama devo-
tione quasi sibi. non potuerit obtinere quod
Andreas et tam facile iperavit. Quin-
dam invenis nobilis dum in iudicio par-
et

tibus apostolo adhaerere parentibus eius do-
mum in quo morabatur cum apostolo succedunt.
Cumque iam in altis flamma succederet
puer accepta ampulla super ignem aquam
sparsit et statim ignem extinxit. illis autem
dicentibus filius noster magus effectus
est. non per scilicet velente ascendere adeo
sunt exierunt in ipsas scilicet penitus non
viderent. Tunc quidam exdamano ait.
ut quid vos stulto labore perimitis. deus
pugnat pro eis. et vos non videtis. Les-
sate iam ne in vos ira dei descendat. Ad ul-
ti ergo videntes domino crediderunt. pa-
rentes vero eius post quinquaginta dies
mortui in vno monumento sunt positi.
Quaedam mulier cuidam homicidie
coniuncta. cum parere non posset. foris
sue dixit. vade et pro me per yanam domi-
nam nostram inuoca. Cum in invocati ait
diabolus. Cur me inuocas cum tibi pro-
desse non possit. Sed vade ad Andream
apostolum qui fororem tuam poterit ad-
iuare. Ad quem cum iussit. et aposto-
lum ad sororem periclitantem duisset
dixit ei apostolus. Recte hoc poteris
quod male nupisti. dolose concepisti. et de-
mones consulisti. Sed tamen penitere et
in christum crede et puerum proice. Quae
credite abortivum protulit et dolo cessavit.
Senex quidam nomine Nicolaus
adicit apostolus dixit. Domine ecce septuaginta
anni vite mee sine in quibus semper
luxurie deservivi: accepti autem aliquid
evangelium orans deum. ut mihi animo
continentiam largiretur sed in ipso
peccato inmeratus. et a mala concupis-
cencia illeceus. statim ad opus soluti reuer-
tebar. Quaedam igitur vice concupis-
cencia in flammam. oblitus evangelium quod
super me posueram. ad lupanar iui. scias
enim meretrix dixit tibi. Egre dere senex
egredere quod angelus dices tu. ne me con-
tinuas. neque hic accedere presumas. Vi-
deo enim super te mirabilia. suscipere ad
verba meretricis recoli quod mecum evan-
gelium detulisset. Nunc igitur sanctorum

De sancto

dei pro salute mea tua pia oratio inter-
cedat. Audiens hec beatus Andreas.
 flere cepit et a terra usque ad nonam ora-
vit. et surgens noluit comedere. sed ait.
 Non comedam donec scias si dominus
miserebitur huius senis. Cumque diebus
quinque ieiunasset. venit vox ad Andream
am dicens. Erubescit Andream pro sen-
e: sed sicut per ieiunium macerasti te. sicut
ipse affligit se ieiunium servat lucet. Sicque
fecit. et sermone in pane et aqua ieiuna-
vit. et postmodum plenus bonis operi-
bus in pace requievit. Venit igitur vox ad
Andream dixit. Per orationem tuam Nicolaus
que perdidit acqisui. Quidam iuvene-
nis christiani secretum sancto Andree dixit.
 mi mea pulcrum me vides de opere meo
illicite retinere. cui dum nullatenus assenti-
re iudice ad iudicium volens in me crimine tante
neque retinere quereis ora pro me memorari
et iniuste. Nam et accusatus penite: retice-
bo. malis vitam perdere quam memem
et turpiter infamare. Invenis igitur ad iu-
dicium vocat. et illic et Andreas pro-
sequitur. Eas causas constantem mihi silium. quod se
voluerit violare: interrogatus plures
iuvens an res talis se haberet. nihil pen-
nitentia dabat. Tunc Andreas mihi dixit
Cruelissima seminarum. que per magis
libidinem vnicui filius vis perire. Tunc
illa preposito dixit. domine huius homi-
ni filius meus adhaerit postquam hoc agere
voluit. sed nequit. Fratrem itaque iudicium
sit puerum in sacrum lumen pice et bitu-
mine mitti. et in flumine puri. Andream
vero in carcere refuati donec exco gitare
supplicium quo periret. sed orante An-
drea constituitur in eum omnes terribit.
 et tremor in gens eum prostravit.
 et mulier a solum penita et arefacta cor-
ruit. In iudicio autem ceteris apostolo-
rum ne periret. oravit pro eis et omnia
cessauerunt. Tunc prepositus credidit
et dominus eius tota. Cum autem esset
apostolus in civitate nicea dixerit ei ci-
vitas. et extra civitatem fecit viam septem

Andrea Fo. v.

demones erant qui pretereuntes homi-
nes occidebant. quibus ad iustum apostoli ante
populum in spe canis venientibus. precepit
ut illic ubi nulli hominum non esse possent
quod statim evanuerit. Illi autem hoc viso
fidei pro receperunt. Et cum venissent ad
portam alterius civitatis. ecce quidam iu-
nis mortuus ferebat. querebat apostolo quid ei
accidisset. dicitur et ei quod septem canes vene-
runt et cum in cubiculo necauerunt. et lacri-
mas apostoli ait. Scio vobis quod fecerit demo-
nes quos a nicea vobis repulsi. Dixitque pa-
tri. Quid dabis mihi si suscitavero filium
eius. Cum ille. nil carum esse possidebo. ipsum
ergo tibi dabo: et facta oratione surrexit et
apostolo adhaerit. Cum quidam viri nume-
ro quadraginta ad apostolum nauigio veniret.
 ut ab eo fidei doctrinam reciperent. ecce a
diabolo mare concitavit. et omnes pariter sub-
mergunt. Cum autem eorum corpora ad lie-
tus delata fuissent ante apostoli deportantur
et ab eo confirmatus suscitavit. qui oia que sta-
bi acciderat narraverunt. vni in quodam
hymno ipsi legitur. Quater datus iuven-
nes submersos maris succubus vite red-
didit vobis. Beatus igitur Andreas
in achata consistens totum cum eccle-
siam complevit ac plurimos ad fidem christi
convertit. Upote quos egge pro solio fidei
dem christi docuit. et facta baptismatis for-
te ipsam regeneravit. Audientia hoc eggeas
patris civitate ingredi: copellentes christos
ad sacrificia idolorum. Cum occurreret An-
dreas dixit. oportebat vobis quod iudicium ho-
mini esse meminit. iudice tui quod celis
est cognosceret: et a gignit coleres. et colen-
do animam affligeret et falsis vijs peni-
tus renocaret. Cum eggeas tu es Andream
as qui superfluousam predicatam.
 quam romani principes nuper extermit
nare iusserunt. Ad quem Andreas. Romani
principes nondum cognoverunt
quomodo dei filius veniens: docuerit
ydola esse demonia. hec doceret: non offen-
daret. ut offensa ab eis auerteret: tunc
suo non exaudiat. et non exaudien do ipsi

à diabolo captiuerunt: et captiui tam diu deludantur. donec mudi de corpore exeant. nihil secum preter peccata portantes. Cui egeas. ista vana ibs vester p̄dicatō crucis patibulo affixus. Cui Andreas. pro resurrectione nostra. non pro culpa sua crucis patibulum sp̄te suscepit. Ad quem egeas dixit. cum a suo patibulo fuerit traditus: et a iudeis detentus. et a militibus crucifixus quomodo tu dicis eum sponte crucis subisse supplicium. Tunc Andreas quinque rationibus cepit offendere: christum volūtarie passum fuisse. scilicet eo quod passione sua preuidit: et discipulis futuram predixit. Ecce in gens ascēdim? hierosolimam etc. Et eo quod Petro eū ab hoc auterere cupienti vire dignatus fuit: dicens. vade post me sathana nō enī sapia que dei sunt etc. Et eo quod veriusque se patēdi resurgendi se potestatem habere mani festauit. Potestatem habeo ponendi animam meam: iterum sumendi eam. Et eo quod proditorem recognouit. cū panem intinctum ei dedit: nec tamen eum vitauit. Et eo quod locum in quo proditorem venturus sciebat elegit. Et his omnibus se in fuisse asseruit. addiditque Andreas quod misterium crucis magnum esset. Cui egeas. misterium dicit non potest sed supplicium. vix tam inuisibile mihi obtempneris. ipsum misterium in te faciam experiri. Cui Andreas. Si crucis patibulum expauescerem: crucis gloriam non predicarem. At illi egeas. Ad id a te volo misterium crucis. si forte credas ipsum agnitum colas ut salueris. Tunc cepit ei misterium redemptōis pandere: et quod congruum et necessarium fuerit quinque rationibus persuadere. Prima ratio est quod primus homo per lignum mortem intulerat. preuaricatio congruum fuit ut secundus homo per lignum mortem pelleret patiendo. Secundum quod quod immaculata terra factus fuerat preuaricator: congruum fuit ut de

immaculata nasceretur virgine concepit. Tercia quod Adam ad cibum vegetum incontinentem manus egredierat congruum fuit ut secundus adam in cruce immaculatas manus extendere. Quarta quod adam cibum suum veneti gustauerat: congruum fuit ad hoc ut contrarium pelleretur contrario: ut christus felix cibaretur. Quinta quod ad hoc quod christus nobis suam immortalitatem conferret: congruum fuit ut nostram sibi mortalitatem assumeret. Nisi enim deus factus fuisset homo mortalis. hō non fieret immortalis. Tunc egeas dixit. hec vana tuis narra. et mihi obtempera: vijque omnipotentibus sacrificia. Cui Andreas. Omnipotenti deo agnum immolatum quotidie offero. qui postquam a fidelibus populo comestus fuerit. viuis interger perueniat. Egeas quomodo hoc fieret requirere. Dixit Andreas: ut formā discipuli assumeret. Cui egeas. ego curis tormentis a te erigam rei noticijs. Præterquam in fuisse eum in carcere reclusum. Ad hanc facro tribunali sistatur. et ad sacrificia idolorum egeas eum iterum inuitare ceperit. Nisi mihi obtemperaueris: in ipsa quam laudasti cruce facia te suspendi. Cui egeas multa supplicia minaretur. Respondit. Quicquid tibi videtur in supplicijs maius excogita. tanto enim regi meo ero acceptior: quanto fuero pro nominatus in tormentis constanter. Tunc insit eum a triginta et vno viris eodē. et cesum manibus et pedibus cruci alligari: ut sic longior acciperet cruciatum. Cui egeas duxerunt ad crucem factus est concursus populorum dicentium. In nocens sanguis eius sine causa damnatur. Quos cum rogauit apostolus ne suum martirium impeditent. Videns autem Andreas a lege crucem: salutauit eam dicens. Salte crux: que in corpore christi dedicata est. et ex membris eius tanquam margaritis ornata. Antequam in te ascenderet dominus. timorem terreni habuisti: modo

amor celestem obtinens. pro voto suscipis. Securus igitur et gaudens venio ad te. ita et tu excultas suscipias me discipulum eius qui pendit in te. quod amator meus semper fui et desideravi amplecti te o bona crux que decoret et pulchritudine de membris domini suscepisti: oia desiderata: solitaria amata. sine intermissione questata. et liqui concupiscenti animo parata. accipe me ab hoibus et redde me magistro meo. ut per te me recipiat. qui per te mercedem: et hec dicens se exiit et vestimenta carnificibus tradidit sicque eum in cruce ut iustum fuerat suspēderunt. in qua biduo viues viginā milibus hominum affantius predicauit. Tunc manante turba egea moritur: dicente viri sancti. manifestum est piūm nō debere ita pariter vitare ut ipsi deponeret. Quem videns Andreas dixit. Quid tu ad nos vēisti egeas: si pro penitentiā ipsam consequeris. si autem ut me deponas: scias quod ego viuis de cruce nō ascendam. Famenit video regem meū qui me expectat. Et cū vellent eum solvere. nullo modo poterat ad eum pertingere. quod statim corū brachia stupida reddebant. Videns autem Andreas quod plebs volebat eū deponere. hanc orationem in cruce fecit. ut dicit Augustinus in libro de penitentiā. Me me permutas domine descendere viuis: sed repus est ut comedas terere corpus meū. Tādū enim iam ponam in eam tādū super commendatum vigilauit laborans: quod vellent tādū ab ipsa obedientia liberari: ipso grauissimo onere spoliati. Recordor quantum in portatio onerosum. in dormio superbi. in sonedo infirmi. in coercedo lasciuum laborantem. in coertōis a puritate contemplationis retrahere me cōstatat. quod notens a dulcissime quiete tuo somno me excites et obteat. quantum et quotiens dolere ingerebat. Quicquid tādū ut ponit per te iniquissime pugnam restitit: et tua ope superauit. a te iusto remuneratore et pro populo me tibi id ultra commendes. sed de populo reddo. Comēda alij et nō mihi.

ne me ultra impediatur et resurrexerit seruat et reddat: ut ipsum quocumque laboribus recipiat. Terre illud commentum da ut me amplius vigilare non potes: ac libere ad te fontem vite indeficientis gaudij tendere antianem iam nō retrahat nec impediat. hec Augustinus. His dicitis splendor nimius de celo veniens dimidia hora eū circumdedit. ita ut nulus eum videre posset. Et abcedere lumine. simul cū ipso lumine spiritū tradidit. Ad similia vero vixit egeas tulit corpus apostoli sancti et honorifice sepelitur. Egeas vero ante quod domū suā rediisset. arreptus a demone in via coram oibus exspirauit. Atque quocumque de sepulchro sancti Andree manna in modum facti nare: a oleum cum odore suauissimi emana nare: quo que sit anni futuri fertilitas incolis regionis offēdit. Nam si eigne profuit regionis terra exhibet fructum si copiose copiosum. Hoc forte antiqui vixit sed modo eius corpus apud constantinopolim transfactū esse perhibet.

Episcopus quidā religionem habēs vitam beatam Andream inter ceteros et supra ceteros sanctos in veneratiōe habebat: quod in cūctis suis operibus hūc semper titulum proponerebat. ad honorem dei et beati Andree. Inuidens igitur viro sancto hostis antiquus ad eū decipiens tota calliditate se cōmilit. sed in forma mulieris pulcherrime transformatie. Genitricem ad palacia episcopi afferens velle cōfiteri eidem mandate episcopo ut suo penitentiāli confiteat. cui plemitudine tradiderat et proclama. Remittat illa quod nulli hominum nisi sibi secreta sue confitentem reuelabit: sicque cōiunctis episcopo eā ad se venire precepit. Cui illa. Hæc tuo domine miserere mei. Ego vero in ante puellaribus ut cernis cōstituta et puericia dicitur nutrita: necnon et regia stipe p̄gata: buci pegrino huius sola veni. nā p̄ me vicijs reuolde portas cuius magno p̄ncipi me volbat: iungē focas cuiusdā quod est hoc abominer mariale

q: virginitate mea xpo ipeperit de di-
cant: ideo nūq̄ possem in carnalem co-
pula 2 sentire. Benig sic arcata q̄ opor-
tebat me ante ei volutate durissime obe-
dire. aut certe dixerit sibi supplicia q̄
consequant inij magis eliges exulare q̄
penitio meo fide refrenari. Audies vo-
ce sanctitatis p̄conitū. sub alas vestre
p̄tectiois 2 fugi. peras me apud vos lo-
cū reperire quies vbi possim 2 p̄clatio-
nis carere secreta silena: p̄nāsq̄ vite vi-
tare naufragis: 2 perturbationes mundi
fugere p̄trepentis. Admirans in ea ep̄s
nobilitate generis plenitudine corporis
2 tā inensum feruore. 2 tāre eloquētie ve-
nustate. placida 2 benigna voce respon-
dit: Esto securus filius. nec formides. q̄ il-
le ob cuius amore te 2 tuos 2 tua tā virili-
ter contempsisti. tibi ob hoc 2 in p̄senti
multū gratie 2 futuro plenitudine glo-
rie largiet. Sed 2 ego seruis eius me 2
meis tibi offero. eligasq̄ tibi vbi placere
mansiones. volo autē hodie mecum
p̄cedere debeas. Lū illa: Noli inq̄t pa-
ter noli de hac re me rogare: ne forte ex
hoc aliqua mali suspitio p̄ueniret. 2 ni-
tor fame vite denigratōne aliqua pate-
ret. Ad quā ep̄s dixit: plures erimus 2
nō solitio nullum mali suspitiois serui-
pulis in aliquo poterit generari. Venie-
tes itaq̄ ad mensam. ep̄s 2 illa ex oppo-
sitis cōcederet ceteris residentib⁹ hinc 2
inde. Incedit in eā crebro ep̄s: eunq̄ fa-
cie nō desinit inueniri 2 pulcritudine ad-
mirari. Sicq̄ oū oculis figit anim⁹ ius-
ticiae. 2 dicit eius facie non desinit inueniri
antiquus hostis cor ei⁹ grani in aculo vul-
nerauit. p̄p̄dens de hoc ipse diaboli
2 pulcritudine suam cepit magis ac ma-
gis angere. Itaq̄ ep̄s pioctimus erat cō-
sensu vite de illicito ope acceptatari. q̄
possibilitas se offerret. Tū subito qui-
dā peregrin⁹ veniens ad ostiū crebris icti-
bus pulsans et magnis clamoribus po-
stulās sibi apiri. Lūq̄ sibi aperire note-
lent. 2 ille magnis clamoribus 2 ticibus
nimis cis fieret ipotun⁹: interrogat ep̄s

muliere si ingressum illi⁹ peregrini hōis
acceptaret. Lū illa dixit: p̄ponas si-
bi aliqua questio gratias quā si eno dare
sciverit admittat. si autē nesciat tanq̄
insco 2 indign⁹ ep̄s ipse sana repellatur.
fauet eius oēs iure. 2 quis sufficiens esse
hanc questio ē p̄ponere sciat. Cūq̄
nullus sufficiens inueniret ep̄s cop⁹ dixit
Quis enī n̄r ad h̄ tā sufficiens ē. q̄ vos o
o omnia q̄ ceteros nos 2 eloquentia p̄ca-
ditis. 2 sapientia nobis oibus ampli⁹ ma-
tilas. vos igit hanc p̄ponite questioē.
Tū illa dixit: Interrogē q̄ ē mai⁹ mi-
raculū qd̄ vn⁹ de⁹ in p̄ua re fecerit. In-
terrogans de h̄ peregrinus p̄ nūciū
dixit diuersitas 2 excellētia facierū. In-
ter tot enī hoies qui fuerūt ab iūo mā-
di 2 vsq̄ in fines futuri sunt. uno rep̄re
nō possent. quoz facies per oia siles sine
vel essent. in ip̄a quoq̄ tā minima facie
oēs sensus corporis de collocauit. An-
dices oēs eius responsionē admirātes
dixerūt: Vera 2 optima 2 solutio q̄onia
Tū mulier ait: p̄ponas sibi 2^a que-
stio gratior in q̄ melius possum⁹ eius sa-
pientia experiri. Queraf ab eo vbi terra
sit altior oi celo. p̄raicta? de hoc pere-
grinus r̄ndit. In celo ep̄pyreo vbi resi-
det corpus xpi. corpus enī xpi qd̄ est al-
tius oi celo. 2 de nra carne formata. por-
to caro nra quedā terras substantia est.
cum q̄ corpus xpi sup oēs celos sit. 2 de
nra carne origine dicit. caro autem nra
de terra sit cōdita. cōstat q̄ vbi corp⁹ xpi
residet. ibi p̄culdubio terra altior oi ce-
lo manet. Refert nūc eius qd̄ responde-
rat peregrinus. Et ecce oēs responsionem
ei⁹ mirabiliter approbat. 2 magnifice sa-
pientia eius laudat. Tū illa iter dixit:
ffiat ei tertia questio quissima 2 oculata
2 ad solvendū difficilis 2 obcura. ut sic
eius sapientia tertio cōp̄tohe. 2 dign⁹ sit
vta ad mensas ep̄s cop̄i merito admittat
Queraf ab eo q̄na spacj sit a terra vsq̄
in celū. Requiritur de hoc peregrinus nu-
cio dixit: Quid ad eū qui te misit ad me
2 de hoc eū diligēt⁹ p̄rūctare. ipse en

De sancto

melius me hoc nouit. 2 ideo tibi de hoc
melius respo debet. nā ipse illud spacium
mensurauit q̄n de celo in abyssum cecidi.
die. ego aut de celo nūq̄ cecidi. 2 ideo il-
lud spacium nūq̄ mensurauit. nō enim est
mulier s̄ diabolus q̄ se posuit in silitu-
dine mulier. Audies hoc cōnūcū vbe-
menter exauit: 2 ea que audierat corā
oibus recitauit. Adirantib⁹ itaq̄ oibus
2 suspensibus. antiqu⁹ hostis de medio
eor⁹ euauit. Ep̄s autē redies ad se. re-
darguit amare semetipsum. 2 de p̄p̄tra-
ta culpa veniā lamentabilē precabatur
miltiq̄ nūciū vt peregrinus introducere
ret. sed nequa q̄ amplius inuenit. Tūc
ep̄s populū conuocauit 2 eis euidenter
ep̄posuit ordines gese rei: p̄cepitq̄ vt oēs
icūnijs 2 ozonib⁹ in silitret. si forte dñs
reuelare alicui dignaret. q̄s nā ille pere-
grinus fuerit: q̄ enim a tanto periculo li-
berauit. Reuelari est aut illa nocte ep̄o
q̄ beatus Andreas fuerit. q̄ pro libera-
tione ipsius se posuerit in habitu peregrini.
Ep̄s igit ep̄s in deuorōe beati An-
dree magis crescere ac eū crūde in reue-
rētia plus habere. Cū p̄positus cuius
dā ciuitatis agrū sc̄i Andree abstulisset.
2 ob hoc gūllimis se bibus orante ep̄o
fuerit correptus ille ep̄scopum rogauit
vt pro se oraret. 2 agrū sibi redderet. s̄
cū orate ep̄o sanitate receperit. agrū iteq̄
vsurpauit. tūc ep̄s ozoni se dedit 2 oēs
lāpades ecclesie fregit di. h̄ lumē nō ac-
cendēt donec dñs se de suo inimico vin-
dice. 2 ecclesia qd̄ amisit recuperet. Et
ecce p̄positus grauissimū iteq̄ se bibus
labourauit: miltiq̄ nūc oēs ep̄o vt pro se
oraret. 2 agrū suū 2 alii sibi silem red-
deret. Lūc ep̄s responderet. iam ora-
uit et deus exaudiuit me. ipse ad ep̄m se
portari fecit 2 vt ecclesiā intraret ad orā-
tionem cogit. Ep̄o dum ecclesiā ingrediret
ille subito mouē 2 ager ecclesie restituit

Scolans dicitur

a micos qd̄ est victoria. 2 laus qd̄
ē p̄p̄s: in de h̄ colao. q̄n victoria p̄p̄. i.

Nicolaus Fo. viij.

victor que popularia sūt 2 villa: Cel di-
cē victoria populi. q̄ multos populos
vita 2 doctrina docuit victa 2 p̄ca vince-
re. Cel nicolaus dicit a micos qd̄ est vi-
ctoria: 2 laus quasi victoria qd̄ laus. Cel
a nitor 2 laus qd̄ ē populus. q̄n nitor po-
puli. habuit enī in se ea que micoe 2 mū-
dicia faciunt. Itā s̄m Ambro. mundat
sermo diuinus. mūdāt vera p̄ffio. mū-
dat sancta cogitatio. mundat bona ope-
ratio. Eius legendas doctores argolici
scripserūt. Est autē argos s̄m Sidox cū
uitas grece vñ 2 argolici greci vocant.
2 lubi quoq̄ legē q̄ Athodidi patri-
archa cū grece scripsit. quam 2 iohes dya-
con⁹ in latini trāslulit. 2 plura addidit.

Scolans cuius

patere vrbis ex diuinit⁹ 2 san-
ctas parentib⁹ origine dicitur.
pater ei⁹ Epiphanius. m̄r vō Johanna
dicitur est. Quē cum in p̄mco iuentū
sue flore parētes genuissent. deinceps cō-
tinēter viuentes. celibē vitam duxerunt.
Itē prima die vñ balnearē erectus ste-
tēti pelui. In sup quarta 2 sexta feria tū
semel vbera suggebat. factus autē iuue-
nis alioq̄ iuuentū deuitans lasauas ec-
clesiarū pot⁹ curreat limina. Et quic
quid ibide de sacra scriptura intelligere
poterat. memonē retinebat. Parēndus
vō suo defunctis cogitare cepit. qualis
tantā diuinitarū copiā. nō ad laudem
humana: sed ad dei gloriā disp̄saret
Tūc quidā cōuicaneus suus fatis nobi-
liat. tres filias 2 gines ob op̄ia p̄stitueret.
cogit. vt sic infamiam earū cōmerto alere-
ret. Quod vbi sanct⁹ compit. scelus ab-
horuit. 2 massam auri p̄mco immolitas
ē domū ei⁹ p̄ fenestram nocte clā icit. clāq̄
recessit. Adane autē surgens bō massā
auri repit. 2 deo gr̄as agens. p̄mogeni-
te nuptias celebratū. Itōn multo post
ep̄. dei famulus sile perēgit op⁹. qd̄ rur-
sus ille reperit 2 in laudes inmensas p̄o-
rūpens. de cetero vigilare p̄posuit. vt sci-
ret quis esset qui sine inopie subuenisset.

Post paucos dies duplicatam aurum
massam in domo protecit. ad cuius fontem
cum ille exiret et Nicolai fugientem in-
sequi. calig voce alioquit. Siste gradus
teq aspectu ne subrabas meo. sicq ac-
currens volentis Nicolai hunc esse co-
gnovit. mox humi pstrat volebat oca-
lari pedes eius qd ille refugiens. ab eo
exigit. ne cu qdin vinceret publicaret.
Post hoc mire civitatis defuncto epo.
convenit epi illic ecclesie de epo prouisi-
sunt. Ad erat autem in eos quidam magne
auctoritatis eps. ad cuius electione eius
sententia pendebat. Cum igitur cunctos te-
lunij et ozonibus insistere monuisset.
nocte illa voce audire dicit sibi. ut bo-
ra matutina fores ecclesie observaret. et
quid pimum ad ecclesia cuius eius nomen
est Nicolai venire conspiceret ipsum in
epm plectraret. Hoc qd alij revelas episc-
copis admonuit ut eos orationibus in-
sisteret. et ipse p fontibus excuraret. Ad i-
rimum dñi boia matutinali quasi a deo
missus an oes se agebat Nicolaius quod
pprehendens eps dixit ei. Ad tibi nome-
n est. ille ut erat colubina simplicitate ple-
nus. inclinato capite Nicolaius inquit
vix sanctus es serui. Quis in ecclesia di-
cetur. lz plurimum venientem in epali ca-
thedra collocauerit. Ipse autem factus eps
rande qua pnis humilitate et mox gra-
uitatem in oibus secebat. in orone per
magis labat. corp ieiunij macerabat. mu-
lieru consorta fugiebat. In nimis erat
in ois suspiciendo. efficit in loquedo. ala-
ter in exhortando. seuer in compiendo
ferit quoq sicut legi in cronica quadam
Nicolai nicoen in fuisse consilio. Quada-
m autem die vñ quidam nate periclitaret.
ta cu lacrimis orauerit. Nicolai famile
dei si vera sunt q de te audimus. nunc
eas expiamur. Ad ox quid em eius similit-
udine apparuit. ecce astum. vocafis
enim. Et cepit eos in antenis et ruden-
tibus alijsq iunare nantis armamentis.
Itatimq cessante tepeffas. Cu autem ad
ep ecclesia venissent quem nupq an vide

raefine in dice cognouerit. Tunc deo et
sibi de sua liberatione grās egerunt. qd
ille diuine misericordie et eoz fidei non
suis meritis tribuere docuit. Quos
da tpe totam puincias sancti Nicolai
fames valida pertrahit. ita ut oibus defi-
ceret alimta. Audiens autem vir dei na-
ues onustas tranco portui applicasse. il-
luc statim pfacit. et rogane nauas ut
saltem in tribus modijs per qualibet na-
ue fame pliciantibz subueniret. Cum illi
Nō audemus p. q: mensurati est ale-
xandrie. oportet in botrea impario nos
reddere. Quibz sanctus dixit. facite nunc
qd dico. et ego vobis in dei virtute pro-
mitto. q nulla minoratione habebitis
apud regiu eratoz. qd cum fecissent et
eand mensuras qua alexandrie accepta-
re reddidissent ministris impatorz mi-
racula referre et dei in suo famulo ma-
gnificas laude attollunt. frumentu aut
p m vniuersisq indigentia vix dei dis-
tribuit. ita ut miraculose duobz annis
no tui ad victum sufficeret. sed etia ad
vñ seminis abundaret. Cu autem re-
gio illa ydolis deseruiret. p ceteri nepha-
de diane simulacra; populus colerat.
adeo ut vsq ad tempus viri dei non ul-
li rustici p diete religioi execrabili deser-
uiret. ac sub quadam arbore plectras dia-
ne quosdam ritus gentiliu exercebant. Et
vir dei p dicitu ritu de oibus sinibus ex-
puli ipsam quoq arbore p dicit madu-
uit. Pars ex hoc p eum hostis antiquus
olen in ydiato quod p natura in foras
p lapidibus arderet. Et at. seq in aquas
quosdam religiose femine transfurans
quibusdam ad vñ dei nauigantibus in
quadam saena obuiant. sicq affata e-
eos. Ad alle ad ferni dei venire vobiscum.
sed neq. rogo q vos hoc oleum ad ep
ecclesie offerat. et ob ma meozia exinde
alei eius parietes limatis. et statim euas-
nuit. Et ecce alta cernit nauicula m cui
zosteris psonis in quos vn erat simi-
lim? sero Nicolao. qui sic ait illis. Heu
qd mulier illa locuta est vobis. vel quid

De sancto

Nicolao Fo. viij.

actulit. Illi autem cuncta per ordine narra-
tauerit. Quibus ille. Heu est impudica
dyana. et vni veru dicere comprobetis
oleu illud in mare p. p. quibz p. p. p.
enibus in gens ignis in mari succendit
et p naturam diuinus in mari ardere co-
spicit. Genientes igit ad ferni dei aie-
bat. Care tu es ille q nobis in mari ap-
paruiti. et a diaboli in sidijs liberaffi.
Per id tempus cu quedam gens roma-
no imperio rebellasset. p eam impator
tres principes nepotianu. vsqz appol-
line misit. quos portu a dranco ob ve-
rum p. p. applicatos. beatus Nicolao
ut seculi comederent: inuitauit. volens ve-
gentē suam a rapinis coepelerent. quos
in nudis exercebat. In interim dñi sancti
abesse. cosul corruptus pecunia tres in-
nocentes milites inlstrat decollari. qd v-
vir sanctus audire rogant pncipes il-
los. ut seculi illuc usq gra du co cito ppe-
rarer. Genientesq ad locu vbi decollan-
di erant. inuenit eos publice flecto. et fa-
cie illa velata. et spiculatorē in sem sup co-
ru capita ia viderat. Et Nicolao; ze-
lo accensas in litore se anda cer inges-
sit. et gladiu de manu eius eminus ppul-
lit. Innocentesq soluit eos in columes
seculi dicit. Illico ad p. p. p. p. p.
rat. et fores clausas vi referat. Ad ox illi
cosul occurrens salutauit eu. Sp. p. p.
hoc sancti dixit. inimice dei legis p. p.
ricato. qua temeritate psumpisti tanti
conscius sceleris. vñ conspicere n. n.
Quid postq plurimu oburgasset. ad p-
ces postmodu illoz ducum. eu peniten-
te benigne recepit. recepta igit bñ dicio-
ne. imperiales n. n. p. p. p. p. p.
rio sine sanguine hostes subdit. Ikede
teq ab impatore magnifice fut recepti
Quid ante eoz felicitatibus inuiden-
tes. p. p. impatoris p. p. p. p. p.
ferit. ut eos apud impatoris dolose ma-
lestatis crimine accusaret. Ad cu impa-
toris suggestisset. ille nimio furore replet
eos in carcerare pcepit. ac sine aliqua in-
terrogatione illa eo nocte occidi man-

danit. Ad cum a castro de vidia assenset
derit vestimenta sua et genere amare ce-
perit. Tunc vn eoz. l. nepotianus reco-
lens q. l. r. beatus Nicolao tres inno-
centes liberauerat exhortatus alios v-
et patro cuncta flagitaret. quibus oratibz
sanctus Nicolao nocte illa. L. o. f. a. n. i. n. o.
impatoris apparuit dices. Cur illos pnci-
pales tu inuiste et inuocasti. cōphendisti
et innoti sine crimine addicisti. surge ve-
lor eoz qntocius dimitti iubeto. Sin
autem oro deū vñ tibi susciet bellu. in
quo tu corruas. et bestijs ab. f. i. a. s. L. u. i.
impator. quis es tu q hac nocte palatiū
meū ingressus talia audes loqui. Cum il-
le. Ego suz Nicolao mire civitatis eps
Sed et prefectu similiter terruit per vsq
dicens. Ad are et sensu perdit. cur in ne-
cem innocentes inlstrat decollari. qd v-
eos liberare stude. Sin autē corpus mag-
vermibus scaturit. et domus tua cu
destruit. Cum ille. quis es tu qui nobis
tanta minaris. At ille. Scito inquit me
esse Nicolao; mire civitatis episcopi
variqz igit euigilantibus statim mutuo
sua somnia pandit et pro illis in carcer-
tis continuo mittunt. Quibus at impa-
rator: quas magicas artes nostis. ut tan-
tis nos illudans somnijs. Cui respō des-
runt se magos nō esse nec mortis senten-
tiam meruisset. Tunc impatoris. nostis
inquit homine cui nomen est Nicolao?
Et illi audito hoc nomine manus ex-
tendit ad celum. rogantes deum vñ
sancti Nicolai meritis a present perico-
lo liberaret. Et cu impator totam vñ-
tam et? et mirabilis ab eis vidialler. vi-
xerit. Et deo gratias agit. qui vos
eos p abue liberauit. Sed vñ nostris
idem asserit gaudiosus. rogantes eum.
ut vterius mibi minas non in ferat. sed
pro meo et regno meo ad dominu pces
fundat. Post paucos dies predicti viri
ad dei famulum veniunt. moxq ad ei
pedes humiliter proferunt dices.
Care famulus dei es. vere cultor et ama-
tor dñi. Cuiq sibi omnia p ordine re-

invenit. ille elevatis in celis manibus in
mensa deo laudes reulit. ac bene in
tutos principes ad spina remisit. Cui
autem dñs vellet eius assumere: rogavit
dominũ vt angelos sanctos sibi mitte
ret. ⁊ inclinato capite angelos ad se ve
nit vidit: ⁊ dicit pla sum. In te dñe spe
raui. vsq; in manibus tuas. ⁊ tradidit spi
ritum. Anno dñi. eccclxiij. vbi celestius
metodia audita est. Qui cõ sepulchris sus
cisset in tumba marmorea a capite sona
olei ⁊ a pedibus aqua p fluxit. ⁊ vsq;
hodie et eius sanctis mēbris factũ resu
sacoleum. valens in salutem multorum.

Succesit autem et quidã vir bonus
qui cum a sede sua ab inuidis est depul
sus. Quo eiecto oleũ fluere desisset: co
reuoato potante emanauit. Post mul
cum ho temporis turci miream vrbẽ de
struxerunt. Quadraginta ho septem mi
lites barrense illuc p̄fecerunt. q̄mõ: mo
nachis sibi ostendentes tumba sancti
Nicolai aperuerunt. ossa eius in oleo na
tancia in vrbem barcam reueneret deu
lerunt. Anno dñi. M lxxxvij. Cui q̄
dam ab vno indeo quandã sumam pec
unie mutuo accepit. iurans super alta
ri sancti Nicolai: cum alium fideiussor
em habere nequiret: q̄ q̄mõ: possit si
bi redderet. Temente autem illo diu pecu
niam. indesez: expostulauit. sed eam
sibi reddidisse affirmat. trahit itaq; euz
ad iudicium ⁊ iuramentũ indicatur de
bitorũ. Ille autẽ baculum cauatum quẽ
auro minuto impleuerat: scẽi p̄culerat
ac si eius admittendo indigeret. Tõles
igitur facere iuramentum indeo bacu
lum tradidit referuandum. Iurauit il
le q̄ pl̄ sibi reddiderit etiã q̄ debet. s̄a
de iuramento baculum suũ repetit ⁊ iu
dens ignarus a stuce euz sibi reddidit.

Rediens autem qui fraudem fecerat in
quodã bino oppressus corruis omno
currusq; q̄ impetu veniens eum necauit
⁊ pleni baculum auro fregit ⁊ aurũ ef
fundit. Indiens hoc indeo cõatus ille
venit. Cũq; dolũ vidisset a multis q̄

suggeretur vt aux reciperet oino renũ
siu qui defunctus fuerat ad vitas beat
Nicolai meritis redderet. asserens se: si
hoc fieret: baptismũ suscepurum. ⁊ chri
stianũ futurum. continuo qui defunctus
fuerat resuscitatus ⁊ iudens in christi noĩe
baptizatus. Quidam indeo videns bea
ti Nicolai virtuosam potentã in mira
culis h̄ciedis. imagiẽ eius sibi fieri pre
cepit. eãq; i sua domo collocauit cui res
suas cum aliq; longius iret: cum mi
nis cõmedabat. hec vel similia verba di
ces. Ecce Nicolae omnia bona mea vo
bis custodia dẽda cõmitto. ⁊ nisi omnia be
ne custodieritis. vltio q̄mẽ expetã de vo
bis verberibus ⁊ flagellis. Quadã igit̄
vice dum ille abeset fures adueniunt ⁊
cuncta rapiunt. solã imagiẽ relinquant.
Iudens autẽ rediens ⁊ se spoliatum vt
dens. imagiẽ a loquitur talibus vt si
milibus vsus verbis. domine Nicolae
nõne in domo mea vos posueris. vt res
meas a latronibus seruares. cur hoc fa
cere noluitis. ⁊ latrones quare nõ pro
hibuistis. Igitur dura comẽta recipie
tis. ⁊ pro latronibus penã luẽtis. scẽs dõ
nũ meum in vestris recompenabo totã
menam. ⁊ furorẽ meum in vestris refrige
rando verberibus ⁊ flagellis. Abripes
ergo iudens imaginem. dire eam verbe
rat direq; flagellat. Ad ira res proisus ⁊
stupenda. Invidentibus furibus que re
puerane sanctus dei tãq; in se verberã
cepisset: apparuit. hec vel similia verba
dixit. Cui tam dire pro vobis flagellatus
sum. cur tam crudeliter verberat. Cui
comẽta tot passus. Ecce quomodo cor
pus meum luet. ecce q̄lter effusio san
guinis rubet. pergitẽ animus. ⁊ cõcta red
ditur que tulistis. alioquin deõ omnipo
tens in vos ira defuerit. ita vt celõ ve
strum in mediũ publicet. ⁊ qui bet ve
strum suspendium patiatur. ad quem il
li. quis es tu qui nobis talia loquer. Et
ille. Ego sum Nicolanus seruus ihu xpi
quẽ iudens ille pro rebz suis quas tu
lisset crudeliter flagellauit. Terrũ

illi ad iudem venisse. miraculum refe
runt. ab eo quid imagini fecerit audire
cũca reddunt. Scẽs latrones ad viã
redeũt recãndinis. ⁊ iudens fidem am
plectitur saluatois. Cui quidã pro
amore filij sui literas ad discipulis festi
sancti Nicolai ammatum solentẽ cele
stabat. Quadam igit̄ vice pat̄ pueri cõ
muniũ preparauit. ⁊ multos clericos im
uitauit. Venit autẽ diabolus ad ignuã
in habitu peregrini. petens elemosynã
sibi dari inder quantotius pater filio vt
der elemosynam peregrino. p̄parat puer.
sed peregrinũ nõ inueniens inquisi
tur abeuntẽ. Cũq; ad quoddam pra
tum puensit app̄hendens diabolus
puerũ cum stran galuã quod audiens
pater vehemẽter in genuit corpus tu
lit in thalamo collocauit. Lepiq; p̄do
lere damare et dicere: fili dilectissime
quõ est tibi sancte Nicolae hie eẽ mer
tes honoris que vobis tamdiũ exhibui.
Et cũ hec r̄silia dicit. statim puer qua
si de somno euigilans oculos aperit ⁊
surrexit. Cui quidã nobilis rogauit
deatum Nicolaiũ vt sibi filium a domi
no impetraret. promittens se filium ad ec
clesiam eius duceturũ ⁊ ciphum aureũ
se oblatũ. filius ergo ei nascitur ⁊ ad
ratem perducitur. ⁊ ciphũ fieri iubetur.
qui dõ sibi valde placeret suis eũ ad op
tauit vsibus. ⁊ alij eque valentẽ fieri p̄
cepit. Inaugantibus itaq; ad ecclesiã
sancti Nicolai inder pater filio vt in il
lo ciphõ quẽ p̄mo fieri fecit aquã sibi
asserret: puer autem cõ vellet baurire cõ
ciphõ in mari cecidit. ⁊ statũ dispuit. p̄
autẽ eum amare stens. nihilominus vo
tũ suũ perfect. Gemiens igit̄ ad altare
sancti Nicolai. cõ obulisset scõs ciphũ
tãq; p̄roter cecidit de altari. Cũ autẽ
scõs deualisset ⁊ super altare itez posuisset
rursus de altari longũ est p̄ter. eleuã
autẽ super altare eũ itez tertio posuit. q̄
⁊ ad huc tertio longius est p̄ter. mirã
ribus obus ad tã grande spectaculũ. ce
p̄ puer sanus ⁊ inco. lumbis aduenit. p̄

mã ciphũ suis gestã manibus. Marrã
ituz corã oibz q̄ qñ in mari cecidit. sta
ti b̄as Nicolã affuit ⁊ eũ illeũ fuanit
scõs p̄ eũ leẽ effectũ. vtrq; ciphum. b̄
Nico. obulit. Quidã vir diues me
ritus. Nicolã filiu habuit quẽ a deo de
tũ vocauit. h̄ igit̄ scõs dei capelã in do
mo sua cõstruxit. of anno festi ei solen
te celebrauit. Erat autẽ loẽs ille iuz
terrã agarenorũ. Deo dato h̄ gdas vice
ab agarenis capit ⁊ in seruuntẽ regũ eoz
deputat. sequẽ anno dum festũ sancti
Nicolai p̄ eũ de iore celebraret. ⁊ puer
ciphũ p̄cõsum tenens regia s̄sistere reco
lit suã captione. parẽm doloĩ. ⁊ gan
dit. qd̄ i domo sua eã die fiebat cepitq;
altẽ suspirare quo ⁊ suspirioz cãm dum
reprimis extorsit. ait rere: qd̄ cũ Nicolã
agat tu h nobiscum manebis. Et
subito facto vdr vehemẽtẽ torãq; dormi
cõcunite puer cũ ciphõ rapit. ⁊ an fores
ecclie vbi parẽtes agebat solẽtia sancti
Nicolai collocaẽ. ⁊ magnũ gaudiũ oĩ
bus generatur. Alubi legitur tamen q̄
predicẽ inuenis fuit de noimãdia que
vltã mare petgens ⁊ a soldano captã
te eunt sepe verberatur qui dum in festo
sancti Nicolai verberaret. ⁊ in carcerẽ
reclusus fletet ⁊ pro sua verberatione ⁊
pro leticia quas tũc habere consueuerat
subito obdormit ⁊ euigilans in capel
la patris sui se inuenit.

I Deia dicitur a
luce. lux enĩ dabet pulcritudĩ
nẽ in aspectõ. q̄ vt dicit Almb. In cõ nã
hec est vt ois in aspectũ eius gra s̄e diffu
sione sine cõiunctione: q̄ per quẽcũq;
lunuda diffusa nõ cõiungunt. Itẽcũ
in cessũ sine curritate longũ sumã lineã p
trãtũ sine motõ dilatoĩ. p̄b̄ ondẽ.
q̄ b̄ã Lucia habuit decore v̄gãtã sine
aliq; corruptõ. diffusioẽ caritã sine
aliquo imido amoretũ in cessũ in te
rioniã i deã. sine aliq; obligãte longũ
mã lineã duntum opãtis sine negligẽ
te p̄ditate. Sed de lucia qñ in q̄

B. D. L. O. L. V. 3.

Vicia virgo sira

casana nobilis genere. audiens
famā sancte Agathe per totam scilicet di-
uulgari. sepulcrum eius adijt cum ma-
tre sua Eubicia. quattuor annis fluxu
sanguinis incurabiliter patiente. In ter-
ra ipsa igitur milliarum solenia cōgūt. vt
illud euangelij legerem in quo domi-
nus muliere ab hac passione sanasse nar-
ratur. Tunc Lucia matri dixit. Si cre-
dis his que leguntur. crede Agatha il-
lum semper habere presentem pio cuius
nomine sustinuit passionem. si ergo ei⁹
sepulcrum credens contigeris. perfecta
continuo sanitate gaudebis. Hinc recer-
dentibus cunctis ⁊ matre ⁊ filia iuxta se-
pulturā in oratione existantibus. Luciaz
tonus arripuit videlicet Agatham in me-
dio angelorum geminis ornatum stantes
⁊ dicente sibi. foror mea Lucia virgo deo
deuota. quid a me petis quod ipsa pote-
ris prestare continuo matri tue. Nā ee-
re per fidem tuam sanata est. Enigilas
autem Lucia matri sue dixit. mat' mea
ecce sanata es per ipsas. ergo se deprecor
que suis orationibus te sanauit. ne mihi
de cetero nomines sponsum. sed quicquid
mihi datura eras pio pote. pauperibus
elargire. Cui mater ait. rege pius oca-
los meos ⁊ quicquid volueris de facili-
tatis facito. Ad quā Lucia. Quod mo-
riens das. ideo das. qz ferre tecū non po-
tes. Ba igitur dum viuis ⁊ marcedē ha-
bebis. Lus ergo redissent. sic quotidie
distractio rerum et dant in necessitatibus
pauperum. In cetera dum patrimonium
distribuit. ad sponsum nōticiam peruenit.
Requirere sponsum a nutrice debis.
Respondit illa caute qz vitioze posses-
sionem sponsum suam inuenisset. qz suo vo-
lebat nomine comparare. Et ideo videba-
tur aliquando distrabere. Crede dicitur fuisse
carnale commercium ⁊ cepit atque esse ve-
dentiū. Clandis aut omnibus ⁊ pau-
peribus erogatis sponsum tradidit eam co-
nam. Pascaſio cōsulari. dicens eam cōsu-

lianam esse ⁊ contra leges agere augu-
stoz. Inuitate igitur eam pascaſio ad
sacrificia ydolorū respondit. Sacrificiū
placens deo ē visitare pauperes. ⁊ eas in
necessitatibus subuenire et quā ampli⁹
nō habeo quod offerā. me ipsam sibi tri-
buo offerendam. Cui pascaſius. ista ver-
ba tibi similia fuisse xpiano narrare po-
terit. mihi auem qui principum decreta
custodio ista frustra prosequeris. Ad
quē Lucia. Tu principum tuoz decreta
custodis. ⁊ ego dei mei legem custodis.
Tu pncipes times. ⁊ ego deū timeo. tu
illos offendere non vis. ⁊ ego deū offen-
dere caueo. tu illis placere desideras. et
ego vt christo placeā concupisco. tu ergo
fac quod tibi vtile esse cognosces. ⁊ ego
faciam quod vtile mihi esse proptereor.
Cui pascaſius. patrimonium tuū cum
corruptoibus expendisti. et ideo quasi
mererit loqueri. Cui Lucia. Patrimo-
niū meum in tuto loco cōstitui. corrupto-
res autem mentis ⁊ corporis nūqz sanū.
Respondit pascaſius. qui sunt corrupto-
res corporis ⁊ mentis. Lucia dixit. Cor-
ruptores mentis vos estis. qui suadens
vt anime suū deserat creatorem. Cor-
ruptores vero corporis sunt qui teporalium
delectationem preponunt epulis semper-
ternis. Pascaſius dixit cessabunt verba
cum peruenit fuerit ad verba. cui Lu-
cia dixit. Verba dei cessare non possunt.
Cui pascaſius. Tu ergo de⁹ es. Respo-
dit Lucia. An cilla dei sum. qui dixit cui⁹
flecteris ante reges ⁊ pres. ⁊c. Non enī
vos est. ⁊c. pascaſius dixit. In te ergo
spiritus sanctus est. Cui Lucas. qui esse vi-
uunt templum spiritus sancti sunt. Cui
pascaſius. Ego faciam te duci ad lupu-
nar. vt ibi violationem accipias ⁊ spiritus
sancti perdas. Cui Lucia. Nō co-
inquinatur corpus nisi de consensu me-
tis. Nam si me inuitam violare feceris
castitas mihi duplicatur ad coronam
Nūqz autem voluntatem meā ad cō-
sensum tuū poteris prouocare. Ecce cor-
pus meum ad omne supplicium est pas-

De sancto

ratum quid moraris. Incipe fili diabo-
li desideria penarū tuarū exercere. Tūc
pascaſius lenones fecit venire dicens eis.
Inuitate ad eam omnē populū ⁊ tādū
illudatur donec morua nūcietur. Gō-
lentes autem eā trahere. tanto pondere
spūſſantius eam fixit. vt omnino eā mo-
uere nequirent. ficitqz pascaſius mille
viros accedere. ⁊ manus eius ⁊ pedes li-
gere. sed eā nullatenus poterant moue-
re. Tūc ⁊ cū viris mille plura paria bouū
adhibuit. sed tū virgo dñi immobilis per-
mansit. Gloctis autē magis vt suis in-
cantationibus moueret. omnino moue-
ri non potuit. Tūc dixit pascaſius. que
sunt ista maleficia qz vna puella a mille
viris non mouet. Lucia dixit. non sunt
ista maleficia. sed beneficia christi. porro
si ad hoc decē milia adhiberis. equē vt
pius immobilem me videbis. pūtas vō
pascaſius fūm quozum dā figmentum qz
lorio fugarent maleficia. iussit eaz lorio
perfundi. Cūqz nec sic moueri possent an-
guſtians nimis copiosum ignem circa
eā accēdit. picqz ⁊ resins ⁊ feruens oleū
sup eā fundi iussit. Dixitqz Lucia. In-
ducias impetravi martij mei. vt credē-
tibus timore auferā passionis. ⁊ non te
dentibus vocē instructionis. Cū dēres
autē amici pascaſij eū angustari. in gut-
ture et gladium imiserūt. que nequa qz
loquelam omittēs. dixit. Annūcio vo-
bis pacē ecclesie redditam. maximo
hodie moruo. ⁊ de regno suo B yode-
ciano expulso. ⁊ sicut ciuitati cathanen-
sifotoz mea Agatha data ē protecrit. sic
⁊ ego ciuitati siraſulane cōcessa sū a deo
interuentu. Bū hec virgo loquitur. ve-
ce ministri romanoz veniunt. pascaſius
apprehendit. ⁊ vincitū secum ad cesā-
ren ducit. Audierat enim cesar qz veni-
nerant piouinciam fuerat deprecatus ve-
niens ergo romam ⁊ fenatū a casar⁹ pa-
riter ⁊ conuictus capitali sententia ē pu-
nitus. Cūqz vō Lucia de loco in quo
percuta est mota non est nec spiritū tra-
didit quoz dūqz sacerdotes veniunt et

Thoma So.x.

corp⁹ domini ei tradent. ⁊ omnes affā-
tes anō domino responderunt. In co-
den loco sepulta est ⁊ ecclesia fabricata.
Passa est auz tempore Constantini et
Abapencij. circa annū dñi. cccc.

Thomas interp

tatur abyssus. vel gemin⁹. quod
est grece didimus dei. Vel dicitur tho-
mas a thomas quod ē diuisio vel sectio
dicit ergo abyssus. eo qz profunditates
diuinitatis penetrare meruit. qz ad sui
interrogatōes ip⁹ sibi respondit. Ego
sum via veritas ⁊ vita. Būc geminus.
eo qz resurrectionem xpī quasi gemina-
te ⁊ in duplum qz alij cognouit. Nā illi
cognouerūt videndo. ille vidēdo ⁊ pa-
pando. Diuisio autem siue sectio dicit.
qz mente suam ab amore mūdi diuisit.
vel qz ab alijs in fide resurrectionis diui-
sue ⁊ secus fuit. In mente sua ob amore⁹
dei amorē mundi diuisit. Vel dicit tho-
mas quasi de⁹ mens in dei. s. amore et
contēplacōe. habuit enī tria que in ipso
indicauerūt fuisse amorem dei. de quib⁹
dicit prosper in li. de vita contemplati-
ua. Quid est deū diligere nisi animo cō-
cipere feruētū visōis dei affectum. pec-
cati odium ⁊ mundi fastidium. Vel dicit
thomas a theus qd est deus ⁊ mens. vñ
thomas quasi de⁹ mens. nō hoc propter
illud qd dixit cū cerasic⁹ ⁊ crediti. do-
minus me⁹ ⁊ deus meus.

Thomas apoz

solus cum esset apud cesarē
apparuit ei domin⁹ di. Ser in die quā de-
fons misit prepositum abanes querere
hominē architectoniam arte eruditū. The-
mā igit ⁊ trāsmittam te ad eū. Cui Tho-
mas. Domine quo vis mitte me. pūc qz
ad indos. Cui dominus. Gade secure
qz ero castus tui. Cūqz indos conuer-
tis. ad me cum palma martij venies.
Cui Thomas. Dominus me⁹ es. ⁊ ego
seruus tuus fiat voluntas tua. Cūqz p-
positus per foroz ambularet. dixit ei do-

min⁹. Quid compare vis iuuenis. Cui ille. Bñs mens milit me vt conduca sibi feruus in arte architectozia eruditus. vt romano opere sibi palaciu cõstruatur. Tunc tradidit e Thomã asserens euz plurim⁹ in tali arte peritum. Nauigan resautē ad quandam ciuitatez venerūt in qua rex filie sue nuptias celebrabat. hic cum preconizari fecisset vt oēs nuptijs interfessent. als regem offenderent cõtigit illum abanē ⁊ apostolum introire. Puella autē hebrez fĩsũla in manu gerens. vñ quęq; lande aliqua comendabat. Vidensq; apostolu intellexit hunc esse hebreum. eo q; nõ manducaret. sed oculos ad celuz fixos haberet. Cũq; puella coram eo hebraice caneret. di. Cũ⁹ est de⁹ hebreoz qui creauit omnia ⁊ fundauit maria. apostolus ipsa hec eadem verba repetere facegebat. Videns autē pincerna q; nõ manducaret nec biberet. sed tñ oculos fixos ad celũ haberet. apostolum dei in maxillaz passit. Cui apostolus. Adeli⁹ est. vt in futuro indulgentia tibi tradatur ⁊ hec transitoza plaga reddatur. Nõ hinc surgam donec manus que me percussit. huc a canibus asferatur. Idic igitur ad hauriendã aquã abijt. ⁊ leo ipsum occidens sanguine ei⁹ bibi. la cerabũs autē canibus eius corpu. vnus niger canis manu ei⁹ dextraz in medium cõuinũ apportauit. quo viso omnis turba obstupuit. ⁊ puella eius verba referens. proiecta fĩsula ad pedes apostoli se proiecit. Ihuus autem vltionem factam reprobet Aug⁹. in li. cõtra faustum. ⁊ asserit pseudo hoc fuisse infernum. Cũ de ⁊ legēda hic quo ad plura suspecta habetur. ⁊ possent tamen dici q; non animo impetrandi. sed modo bñ dicendi dicunt sic. si tamen Aug⁹. verba diligenter inspiciant non penit̃ ista reprobare videntur. Sit eni sic in eodē libro. ⁊ egit scripturas apocripbas manidēi. ⁊ nefas a quibus lutoribus fabularum sub apostolo neq; nẽ scrip̃tas. qui suorum scriptoz tempozibus in au;

ctozitate sancte ecclesie recepti meretur. si sancti ⁊ docti homines qui tñ cñ hac vita erant ⁊ examinare poterat alia eos non vera locutos esse cognoscerent. Sibi tamen legunt apostolum in Thomã cum esset in quodam nupnarium cõuuiuo peregrin⁹ ⁊ pñis incognitis a quodam ministro palma percussum. impetecarum fuisse homini cõtinuam senzq; vindictam. Nã cũ egressus esset ad fontem vñ ⁊ aquã cõtinuantibus ministraret. in eum leo iratus inremit. manuq; eius qua caput apl̃s leui ten pñsserat a copoze auulsam fñs verbũ eius dē apostoli id optantis atq; ip̃s cõcis canis manũ intulit mensis in quibus ipse apl̃us fũscubebat. quid hoc viderē ⁊ uiderē potest. vey q; ibi nisi tñ fallor. hoc etia scrip̃tu est q; ei veniũ in sculo futuro petierit. factaq; cõpensatio bñficij maioris. vt ⁊ apl̃s q; carus deo esset. p hunc cõmõrem cõmendaret ignotis ⁊ ille post hãc vitã qñq; futienda consularet. Q̃ ex autē illa vera sine anõficata narratio. nihil mea nũc interest. Certe eni manichei a quib⁹ ille scripture quas canon ecclesiasticus respuit tãq; vere atq; sincere accēptant̃ salte dicogunt̃ fieri illam pãctie virtutē quam docet dñs di. Siquis te percussit in maxillã dextrã prebe a sinistra. possit esse in p̃paratione cordis etia si nõ exhibeat gestu corporis. ⁊ ex pñsione verboz qñquidē apl̃s palma percussus post dñz rogauit vt iuriõ hoãmĩni futuro seculo parcere in pñi arē tñ cauita in epm ordinat. ⁊ post hec asserit apostolus ⁊ abanes ad regem in die peruenere. Bñficato vñ ab apl̃o mirabili palacio. ⁊ copioso thezaur̃o accepto rex in alia p̃uincia p̃oficiatur. ⁊ apostolus vñuersum thezaurũ pauperib⁹ elargitur. per totũ autem biennũ quo abijt rex apostolus p̃dicatõĩ inficit ⁊ innum̃erabile populu ad fidē conuertit. Rediens autē rex ⁊ que Thomas ceratõ dũces. ipsum cũ abane imã retrussit carceris. vt postmodũ vños excozia;

reos bestias subdi q; gladio p̃citi inbenitur. hec Aug⁹. Tunc apl̃s ad petitionē regis sponsum ⁊ sponsum bñdixit da in quibus dñe adolecēbus his bñdicioz nem tu dectre. ⁊ in eoz menibus semina semen vite. Abegit autē apl̃o in manu iuuenis ē reper̃t̃ plenus vacillis palma tam⁹. Lomedaniabus vñ sponso ⁊ sponsa de fructu eius ambo obdormiũ ⁊ somniũ simile ambo cernũ. Videbatur etenĩ eis q; rex gēmar̃ eos amplectetur ⁊ dicere. apl̃s me⁹ benedixit vos vt eterne vite participes sit. Cũq; dñs autē ⁊ mutuo sibi omnia reuelãtib⁹ ⁊ apostolus ad eos ingreditur. dicens eis. Rex meus vobis modo apparuit. ⁊ me clausis iam iusibus adduxit. vt sup vos bñdicio mea fructificet habens carnis integritatem que ē omniũ regina virtutũ. ⁊ fructus salus perpetue. virginitas for̃ ⁊ angeloz. possessio omniũ bonoz. vñctoria libidĩnũ. fidei trophœum. capti gnatio demonũ. ⁊ et̃noz securitas gaudioz. ⁊ libidine autē corruptio gñitatur. de corruptioe pollutio nascitur. de pollutione autē rescus orĩē. de rescus oñsio generat. Idē illo referente duo angeli apparuerũt vicētes eis. Hos sum⁹ angeli vobis ad custodia depurati qui si apostoli bene seruaueritõ monita obserem⁹ deo oĩa vota vestra. Hos igitur apostolus baptizauit. ⁊ de fide diligēte edocuit. Post multũ vñ tempoz sponsa note pedagia sacro velamine cõflecta martiriũ patre. ⁊ sponsum noie dyonisi illi cauita in epm ordinat. ⁊ post hec asserit apostolus ⁊ abanes ad regem in die peruenere. Bñficato vñ ab apl̃o mirabili palacio. ⁊ copioso thezaur̃o accepto rex in alia p̃uincia p̃oficiatur. ⁊ apostolus vñuersum thezaurũ pauperib⁹ elargitur. per totũ autem biennũ quo abijt rex apostolus p̃dicatõĩ inficit ⁊ innum̃erabile populu ad fidē conuertit. Rediens autē rex ⁊ que Thomas ceratõ dũces. ipsum cũ abane imã retrussit carceris. vt postmodũ vños excozia;

tos vlticibus daret flamis. Inter. ⁊ gad frater regis moritur ⁊ ei sepulcrum quã ambidice numia pparat. Quarta autē die d̃ motu fnerat̃ resurrexit. ⁊ stupescitõ oibus et cõcis fugiend⁹ dicit fratri suo. b̃ h̃ frater qui me in paradũ onctēs. quod d̃ mihi offerētur palaciu et aurõ ⁊ argento ⁊ lapidib⁹ p̃recio sis mirabilē fabucan⁹ ⁊ cũ eius pulcritudine admittat̃ dixerit mibi. b̃ est palaciu quã fratri tuo Thomas extruxerat. Cũq; dñs rē. vñã ianito ⁊ ei⁹ essent dixerit mibi ⁊ fr̃at̃ cũ illo fecit dignũ. si vis in illa manere. rogabũ⁹ dñm vt te suscipiat. re dignē. vt illud a fte tuo possis emere redens ei pecuniã quã se existimat perdidit. Et hec vicētes eum ad carcerē apl̃i fratri suo postulã in dulgētia abiectiq; vinculis rogare apl̃m cepit. vt vesca acceperit sponam. Cui apl̃s. Ignorãs q; nihil carnale nihil terrenũ gestum q; cupiunt habere in celestibus potestates. ⁊ egrediēti autē apostolo de carcere re occurrit ⁊ duolunt̃ eius pedibus ves niam postulabat. Tunc apostolus ait. Adulcum vobis p̃fessit dens. vt secreta sua vobis ostenderet. Credite in chr̃istum ⁊ baptizamini vt eterni regni participes sitis. Dixitq; ei frater regis. Cũ di palacium quod fratri meo fecisti ⁊ illud cõpare merui. Cui apostolus. Hoc in palacium quod fratri meo fecisti ⁊ illud est meum. apostolus tibi fabricet̃ altare. Quod in forte nequiverit mibi ⁊ tibi hoc vnũ cõmunicerit. Respondit apostolus. Innum̃erabilia palacia sũt in celo ab initio seculi p̃parata. que sũt de p̃ctio ⁊ elemosinis comparatũ. de vñte autem vestre ad illa vos antecedere possunt. sequi vero o minno non pñt. ⁊ vñũ autē mē fecit apl̃s hoies illi. p̃uicte q̃regat. q̃b⁹ cõgregatã debiles ⁊ infirmos forũs stare iussit. ⁊ super eos orauit. Cũq; qui docti fuerant respodissent amen. ad vñctio de celo ves

niens tam apostolum q̄ cetero sere per
 botam mundiciam sic prostravit: vt oēs
 se putaret icm̄ fulguris interisse, erigēs
 autem apostolus se dixit. Surgite quia
 dominus m̄s sicut vulgus venit vosq̄
 sanauit. Surgentes autem omnes sani
 deum ꝛ apostolū glorificauerunt. Tūc
 apostolus cepit eos docere ꝛ duodecim
 gradus virtutum assignare. Primus ē.
 vt in deum credant qui est vn̄ in essen-
 tia, trinus in personis. deditq̄ eis tri-
 plex exemplꝫ sensibile, quomodo sint
 in vna essentia tres persone. Primū est.
 q̄ vna est in homine sapientia et de illa
 vna procedit intellectus memoria ꝛ in-
 genium. Nam ingenium est inquit. vt
 qd̄ didicisti inuenias. Ab eoua vt nō
 obliuiscaris que didiceras. Intellectus
 vt intelligas que ostēdi possum vel do-
 ceri. Scdm̄ est q̄ in vna vnicā tria sunt
 scz lignum folia ꝛ fructus. ꝛ omnia tria
 vntum sunt ꝛ vna vinea sunt. Tertium
 est q̄ caput vniū quatuor sensibꝫ con-
 stat. in vno enim capite sunt visus. gustꝫ
 auditus ꝛ odoratus. ꝛ hec plura sunt. ꝛ
 vnū caput sunt. Secundus gradus ē
 vt baptismum susciperent. Tertius est
 vt se ab auaricia temperarent. Quartus
 vt gulam restringerent. Quintus
 vt penitentiam tenerēt. Sextus vt in his ꝫ
 scuerant. Octauus vt hospitalitatem
 amarent. Nonus vt voluntatem dei in
 faciendis quererent ꝛ ea ope completerēt.
 Decimus vt eam in non faciendis que-
 rerent ꝛ ea vitarent. Undecimus vt car-
 ritatem amicis ꝛ inimicis impenderent.
 Duodecimus vt in custodiendis his vt
 gilem curam haberent. post p̄dicationē
 nō baptizati sunt nouem milia vi-
 rorum exceptis paruulis ꝛ mulieribus.
 Post hec autem in superioem indiā
 abiit qua in numeris miraculoꝫ insi-
 gnis chorificauit. Synticem etiā amica-
 mē migdomie vxoris carissꝫ cognatere-
 gis apostolus illuminauit. dicitq̄ mig-
 domia ad synticem. putas si potero eus

videre. Tunc migdomia de consilio ei
 habitum mutauit. ꝛ inter patres mu-
 lieres vbi apostolus p̄dicabat aduenit.
 Apostolus autem cepit de vite huiꝫ mi-
 seria p̄dicare: dicens inter cetera: quō-
 niam vita hec est vita misera. casibꝫ sub-
 lecta: ꝛ adeo fugitiua vt cū teneri credis
 effugiāt labefacta. Deinde cepit quatuor
 eos rationibus exhortari vt verbum dei
 libenter audiret. ipsum verbū dei quatuor
 mo: rex generibꝫ cōpando. s. collitur ex
 eo q̄ oculum nostri intellectus illumina-
 nat. potō: ex eo q̄ nostrum affectꝫ ab
 omni carnali amore purgat ꝛ mundat.
 Emplastro: ex eo q̄ peccatoium nostroru-
 m vulnera sanat. Libo: ex eo q̄ nos ce-
 lestium amore delectat. Et sic inquit
 hec egero non valent. nisi ea in se rece-
 perit: sic nec anime languenti verbū dei
 prodest. nisi illud deuote audierit. p̄te
 dicantē igitur apostolo migdomia crea-
 didit. ꝛ deinceps viri thorus abhorruit.
 Tunc carissus a rege impetravit ꝛ apo-
 stolum in carcerem posuit. ad quem ve-
 nies migdomia rogavit vt sibi ignoscere-
 ret. q̄ propter eam in carcerē missus esset:
 quā ille benignꝫ consolans. hec oīa p̄a-
 ti se libenter assensit. Carissus autē re-
 gem rogavit vt reginā fortē sue vxorꝫ
 ad eā mitteret si forte eā reuocare posset.
 Ad ista regina conuertitur ab ea quam
 volebat puertere: visisq̄ tot miraculis
 que apostolꝫ faciebat dixit. Ad alēdici
 sunt a deo. qui nō credunt his operibꝫ.
 Tunc apostolus omnes qui aderant de
 tribus benevit instruit. s. vt ecclesiā di-
 ligerēt. sacerdotes honorarēt: ꝛ assidue
 ad audiendū verbū dei pueniret. Ike-
 uerente autē regina dicit eire vt quid-
 cūdi moraret. Que respondit. P̄ueni-
 bā migdomiā stuitā esse sed ꝛ sapientis-
 sima ē: me ad apostolū dei dūces. in
 uentis me cognoscē fecit ꝛ nimis stul-
 ti sunt qui in christū nō credūt. Polu-
 itq̄ regina regi deinceps copulari. Stu-
 pefactus autē rex dicit cognato suo. Dū-
 tuā vxorē recuperare velle meam perdis-

De sancto

di ꝛ pio: mibi mea effecta est q̄ tua tibi
 Licet inuicē ligatis manibꝫ
 ad se adduciprecipiens ei. vt ad suos vi-
 ros coniuges reuo caret. Apostolus autē
 triplicē exēplo ei ostendit q̄d in erro-
 re persistente. hoc facere non deberent.
 videlicet exēplo regis. exēplo turri.
 ꝛ exēplo fontis. Unde dicit. Tu cum
 sis rex. nō vis habere coinquinata scriu-
 tia. sed mūdō seruo sparter ꝛ ancillas.
 Quanto magis credere debes deū ama-
 re castissima ꝛ munda seruitia. quid er-
 go culpa: si deum amare p̄dico in ser-
 uis suis quod diligis ꝛ in tuis. fabrica
 tū turrim excelsam. ꝛ dicit mibi vt ego
 qui fabricaui eam destrua. ꝛ fodi terraz
 p̄: fundā. ꝛ eduxi fontes de abyssō. ꝛ tu
 dicit mibi vt obtuas illum. Tunc iratꝫ
 rex affert iussu ardentes laminas ferre-
 as. ꝛ apostolū stare nudis pedibus sup
 eas. pronus autē nūu dei fons ibi erri-
 pte ꝛ eas extirpē. Tunc rex consilio co-
 gnati sui eū in fornacem ardentem mite-
 ti fecit. Que tū sic refrigerata est. vt de
 altero sanꝫ inde exiret ꝛ illesus. Dicitq̄
 regi carissus. ꝛ fac illum offerre sacrificiū
 deo soli. vt sic dei sui iū incurrat: qui ab
 his euz liberat. Cūq̄ ad hoc vigerem:
 dicit ei. p̄stantio: es tu q̄ factura tua
 ꝛ quomodo tu verū deum negligis ꝛ pi-
 casis eo. is. Tu putas q̄ sicut dicit cari-
 ssus deus meus mibi irascē. postq̄ ad-
 o: auctore dei tū magis autem irascetur
 deo mo eūq̄ cōmūnet. ad oio igitur eū
 Si ergo me adorante deum tuum deus
 meus non euerit illum. sacrificabo illi.
 Si autē sic credes deo meo. Tu rex.
 Adhuc mecum quasi cūpare loqueris.
 p̄cepti igitur apostolꝫ: hebraice demo-
 ni qui in eo erat vt q̄tato coraz ydolo ge-
 nuū flexerit: statim ydolum cōmūnet.
 flexitens igitur apostolus genua de-
 it. ecce adoro sed nō ydolum. ecce ad-
 oro sed non metallū. ecce adoro sed non
 simulacrum: adoro autem dominū deum
 meum ihesum christum in cuius nomē

Thoma Fo. xii.

ne precipio tibi demon qui in eo latitas
 vt simulacrum istud cōmūnet. Statq̄
 sicut cera liquefactum est. Tūc omnes
 sacerdotēs ydolum migtum amara-
 lia veluti irrationabilia motis propter
 pericula aduentura in macella suos per
 interfectores vi allegatis eorum curibꝫ
 in humane fimbis docuntur de deū.
 ponitē autem populū eluans gladiū
 apostolum transuerberauit: dicens. Ego
 vindicabo iniurias dei mei. Ike autem
 ꝛ carissus auisigerunt. videntes q̄ popu-
 lus vellet apostolum vindicare ꝛ ponci-
 ficem vinū inen dēre. christiani autem
 copus apostolū culerunt ꝛ honorifice se
 pelierunt. Post longum tempus: scz
 circa annos domini ducentos ꝛ trigē-
 ta. copus apostolū in cūstam ciuitatem
 suam que o lum dicebatur rages medoa-
 rum trāstatum est. Alexandro impera-
 tore ad syrorum preces hoc faciente. In
 illa autem ciuitate nullus hereticꝫ. nul-
 lus iudeus. nullus paganꝫ potest viue-
 re: nec tyrānus aliquis ibi nocere. postq̄
 ab agarus rex illius ciuitatis epistolam
 manu sa luatoris scriptam accipere me-
 ruit. Nam si quandoq̄ gens aliqua cō-
 tra ciuitatem illā insurrexit. in suis bap-
 tizatus super potaz stans. epistolam il-
 lam legit: ea die tam saluatoris scripta
 q̄ apostolū Thome mericꝫ hostes aut su-
 giunt aut paciant. In idozus in libro
 de vita ꝛ obitu sanctorū sic de isto apo-
 stolo dicit. Thomas dicitur christi a-
 sītis saluatori au dīendo incredulus. vi-
 dendo fidelis fuit. hic cū agelum p̄dica-
 uit parthiis. mediis ꝛ persis. bircanis.
 ꝛ biachiani. ꝛ intrans orientalem pla-
 gam ꝛ interna gentium penetrāsibi ꝫ
 dicationem suam vsq̄ ad titulu sue pas-
 sionis perduxit. hic lanceis trāstus oc-
 cubit. hec ꝛ fidoꝫ. ꝛ Crisostomꝫ quoq̄
 ait. q̄ dum Thomas ad regionem ma-
 gozum qui ad christum adozanduz ve-
 nerant beneniffit eos baptizauit. ꝛ factꝫ
 sunt a diuiores fidei christiane.

De natiuitate dñi
Scto de festiui-

tabus que incurrit infra tem-
pus renouandis quod incepit a Adoy-
se 7 propheetis. 7 durauit vsq; ad aduen-
tum christi in carne quod rep̄ represen-
tat ecclesia ab aduentu vsq; ad natiuita-
tem domini inclusiue. Sequit̄ videre de
festiuitatibus que eueniunt infra tem-
pus quod partim conanet̄ sub tēpore re-
conciliationis. partim sub tēpore perē-
grinationis. quod d̄ tempus representat ec-
clesia a natiuitate vsq; ad septuagesimā
sicut supra in p̄logo dictū est.

Atiuitas domi-

ni nr̄i ihesu christi fm̄ carnem
vt quidam aiunt. complens ab Adam
q̄nq; milibus ducentis in quingentis annis
Vel fm̄ alios sex milibus. Vel fm̄ Iose-
phum cesariensem in chronico suis q̄nq;
milibus ducentis 7 vno min⁹. tpe d̄ ca-
pitani impatoris facta est cōputatio. tñ
sex milibus annoz inuenta fuit a metho-
dio. potius missice q̄ chronice. Venien-
te autē ipso filio dei in carnē. tanta pace
vniuersus mūdus gaudebat vt toti or-
bi vnica romanorū impator pacifice p̄-
sideret. Idē dicitur octauian⁹ a prima
impositiōe. Cesar a iulio cesare. Augu-
stus ab augmēto reipublice. Impator a
dignitatē honorē qui ad differētia alio-
rum regū fuit p̄mo hoc nomine in signi-
tus. Itā sicut natiuitas voluit vt nobis pas-
cem temporis 7 pacē eternitatis tribue-
ret sic nihilominus voluit vt om̄i suoz
partem temporis illustraret. Cesar igit̄ Au-
gustus vniuerso p̄siciens orbi laire vo-
luit quot p̄uincie. quot ciuitates. quot
castra. quot vills. quot homines in toto
orbe essent. inisse. vt dicit̄ in historia sco-
lastica. vt oēs homines ad vrbem vnde
traherent ouine pergerent: 7 quilibet
denarium argenteū qui valebat decem
numos vsuales. vnde 7 denari⁹ dicebat̄

p̄sidi p̄uincie tradens se subditi ro-
mano imp̄rio proficere. Itā 7 nūmus
imaginem p̄ferebat cesaris 7 super scri-
ptionem nominis. Dicebatur autē p̄o-
fessio 7 descriptio: sed diuersa considera-
tione. p̄o fessio enī dicebatur. q̄ quilibet
quando reddebat p̄sidi p̄uincie
centum capitale. i. denarium illuz qui
sic dicebatur. ponebat super caput suū.
7 p̄o p̄o ore proficerebatur se esse subdi-
tum romano imp̄rio vnde dicebat̄ p̄o
fessio. i. p̄o ore fessio: 7 fiebat hoc cōs-
tam omni populo. Descriptio autem di-
cebat̄. q̄ numerus eozum qui census
capitis ferebant certo determinabat̄ nu-
mero 7 redigebatur in scriptis. Idē au-
tem descriptio prima facta est a p̄siede
syr̄ie cirino. p̄ma dicitur vt in eadem
historia scolastica habetur genim ad ci-
rinum. q̄ enim in dea in vmbilico terre
habitabilis esse dicitur. p̄uincium est vt
in ea inchoaretur. 7 vnde per circū-
stātes regiones 7 alij p̄sides p̄sequen-
tētur. Vel prima dicitur. i. vniuersalis.
q̄ alie p̄cesserunt particulares. Vel for-
te p̄ma capicium in ciuitate fiebat a p̄-
siede. secunda in ciuitate in regione allega-
to cesaris. terna regionum in vrbē coraz
cesare. Ioseph autem cum esset de gene-
re dauid. a nazareth in bethleem profes-
sus est. Cum autem beate Marie tem-
pus pariendi in stare. 7 ipse de suo redi-
tu neliret. eā seorsū assumpsit 7 in beth-
leem secum duxit: tolens thesaurum si-
bi a deo commissū in aliena manu dimit-
tere. sed ipse per se volens illuz cura per-
uigili custodire. Cum ergo bethleem
appropinquaret. vtrāq; Bartholome⁹
in sua compilatione testatur et de libro
infancie saluatoris est sumptum. vnde
virgo beata partem populi gaudentem
7 partem gementē. Quod sibi angelus
exponens ait: Pars populi gaudentes est
populus gentilis: qui in femine ab iabe
eternam benedictionē accipiet. pars au-
tem gementis est plebs iudaica a deo suis

De natiuitate christi So. xiiij.

meritis reprobatā. Luz igit̄ ambo beth-
leem venissent. 7 q̄ pauperes erant. 7 q̄
omnia hospicia alij q̄ p̄ter hoc p̄suz
venerant occupauerant. nullum hospiti-
um habere poterant: diuicerunt ergo
in cōmuni transitu. qui vt dicitur in
historia scolastica. erat iter duas domos
cooperimentum habes. qui diuersoz
dicitur. sub quo cines ad colloquendū
vel ad cōueniendū in diebus octij. vel
p̄o p̄ter aeris temperiem diuerebant.
vbi forte ioseph p̄sepe boui 7 azino fe-
cerat. Vel fm̄ quosdam rustici cum ad
forum veniebant animalia sua ibidem
ligabant. 7 ideo p̄sepe ibi constructū
erat. Ipsa igitur nocte media diei domi-
nice beata virgo filium suum peperit. 7
in p̄sepio sup̄ fenem reclinauit. Quod
fenem vt habetur in historia scolastica
beata Helena postmodum romam at-
tulit. A cuius feni comestione bos razi-
nus vt dicitur abstinebat. Notan-
dum autem q̄ natiuitas christi fuit mi-
rabiliter facta. multiplicit̄ officia 7 vi-
ritate exhibita.

Primo fuit mirabi-

liter facta tum ex parte generantis. tum
ex parte geniti. tum ex parte modi gene-
randi. Ex parte generantis. q̄ ipsa fuit
virgo ante partum. 7 virgo in partu. et
virgo post partum. Et hoc q̄ virgo
manens peperit. quinq; modis ostensū
est. p̄mo per propheetiam Iſa. vij. Sc.
ce virgo concipiet 7c. Secundo per figu-
ram. hoc enim figuratum fuit 7 per vir-
gam aaron que sine omni humano stu-
dio floruit. 7 per portaz Esdras que
semper clausa permansit. Tertio per cu-
stodiam. Ioseph enim ex eo q̄ ipaz cu-
stodiuit. testis fuit vrginitatis eius.
Quarto per experientiam. cum enim vt
in compilatioe Bartholomei habet̄
de libro infancie saluatoris sumptū
fuisse videtur. Cum beate Marie pariē-
di tempus in stare. Ioseph licet deum
de virgine nasciturum non dubitaret.

mortem tamen gerēs patrie obfiteretur
duas vocauit. Quas vna vocabatur
7 altera salome. 7 ebet igitur consti-
derans 7 inquirens it̄ ipsam virginē in-
ueniens. exclamauit virginem peperis-
se. Salome autem diuin non crederet s̄
hoc probare similiter vellet: continuo
aruit manus eius. Iustus tamen angeli
sibi apparentis puerū tenuit: continuo
sanctam recepit. Quinto per miraculū
evidentis. Rome enim vt testatur In-
nocenti⁹ papa tertius. duodecim annis
pax fuit. Igitur romani templum pacis
pulcherrimum construxerunt tibi sta-
tuā romuli poluerunt consulentes autē
appollinem quātum duraret. acceperunt
respōsum quōq; vgo pareret. 7 hoc autē
audientes dixerunt: ergo in eternum vir-
ginitas possibile enī credebant q̄ vnḡ
pareret virgo. vnde in sobolis templi ti-
culum hunc scriperunt. templum pacis
in eternum. sed in ipsa nocte qua virgo
beata peperit templū suū dicitur coaruit
7 ibi emodo ecclesia sancte marie noue.

Secundo fuit mirabilis facta ex parte
geniti. Itā sicut dicit Iſer. q̄ in es-
dem persona eternum antiquum et no-
uum mirabiliter conueniunt. Eternū
i. diuinitas. antiquum. i. caro ab Adā
tracta. nouum. i. anima de nouo crea-
ta. Item sicut ibidem dicit. Hodie tres
mixuras vel tria opera fecit deus ita mi-
rabili singularia: vt talia nec facta sint
ne amplius facienda sint. cōiuncta quō-
pe sunt a diuinitate. deus 7 homo. mater
7 virgo. fides 7 cor humanum. p̄ma
valde mirabilis: q̄ iuncta sunt limbus
7 deus. maiefestas 7 infirmitas: tanta vili-
tas 7 tanta sublimitas. nihil enim deo
sublimius: 7 nihil minus fortis. Secunda
nihilominus valde miranda 7 mirabilis
a feculo enim non est audita q̄ virgo
esset que peperit: 7 mater esset que virgo
permansit. Tertia est prima 7 secunda
iſer. 7 s̄ non minus fortis. Ad iſer enī
quō cor hūanū fides bis duob; accom-
modat: quō credi potuit q̄ de homo est.

set 2 q dō māserit q pepisset. hec Bern.

Tertio fuit mirabiliter facta ex parte modi generandi. eius enī partus fuit si-
pia natura: ex eo q virgo cōcepit supra
rationem: ex eo q deus genuit supra
namē conditionem. ex eo q sine dolore
peperit. supra consuetudinē. ex eo q de
spiritu sancto cōcepit. nō enī genuit vir-
go ex humano semine sed mystico spiri-
tū. naz spiritus sanctus de castissimis
2 purissimis sanguinibus virginis acce-
pit 2 inde corp⁹ illud formauit 2 sic q̄-
tum modū mirabilem faciendi hominē
deus ostendit. Nam sicut dicit Ansel-
mus. Dē potest quatuor modis homi-
nes facere. s. sine homine 2 femina: sicut
fecit Adam de humo. sine femina 2 de
homine: sicut fecit Adam de homine 2
femina: sicut cōmunit probat vsus. de
virgine sine viro: sicut vobis mirabilē
faciunt est.

Secundo eius nati-

uitas fuit multipliciter hodie offensa.
Offensa est enī per omnes gradus crea-
turaz. ē enī qdā creatura que tm̄ habet
eē. sicut pure corporea: vt lapides. que-
dam que habet esse 2 viuere. sicut vege-
tabilia. vt arbores. quedā que habet esse
2 viuere 2 sentire: sicut animalia. quedā
que habet esse viuere sentire 2 discernere
sicut homo. quedā que habet esse viuē
sentire 2 discernē 2 intelligē sic angel⁹.
P̄ter has oēs creaturas hodie christi nati-
uitas 2 offensa. P̄ma autē creatura
s. pure corporea triplex est. scz opaca.
transparens sine puia 2 lucida. P̄mo
ergo offensa est per pure corporeas opa-
cam. sicut per destructionē templi roma-
norū. vt supra dictū est: 2 per ruinam
statue romuli. dei romanorū que tū cecidit
2 cōminuta ē. 2 per ruinā etiā altarū
statuarū que tūc in alijs locis plurimis
cecidērūt. Legitur enī in historia scola-
stica q Hieronimus propheta in egyptū
decedens post mortē godolite. regibus
egypti signum dedit: q eorū ydola cor-
ruerēt cum virgo filiū parturiret. Quia
pp̄ sacerdores ydolorū imaginē virginis
puerū in gremio baliantis in secreto lo-
co templi statuerūt: 2 ea ibi adorabant.
sed a pholomeo rege postea interroga-
ti. quid hoc sibi vellent. dixerunt patrem
traditionis hoc esse misterū. qd a sancto
viro 2 propheta eorū maiores acceperāt
2 sic in rebus venturū credebāt. Sed o
p̄ pure corpoream transparentē 2 parui-
tā in ipsa nocte natiuitatis dicit. ob-
scūritas noctis in claritate dicit versa est
Ikome enī vt attestat Dioscorus 2 In
noctem papa tertius. fons aque in liquo-
rē olei versus ē: 2 erumpens vsq; in cybe-
rim profuixit: 2 toto die illo largissime
emanauit. pp̄betuerat enim sibi illa q
qñ eruperit fons olei nasceret saluator.
Tertia per pure corpoream lucidam si-
cut p̄ corporea sup̄celestia. Nam in ipsa die
natiuitatis fm̄ aliquorū relationē. vt ait
Crisostomus. magis super quendam montē oīa
tibus. stella quedam iuxta eos apparuit
que formā pueri pulcherrimū habebat: 2
eius capite crux splēdebat qui magos al-
loquens dicit vt in iudeā pergeret: 2 ibi
natū pueri inuenirent. In ipsa etiā die
tres soles in oriente apparuerūt q paula-
tim in vnū corpus solare redacti sunt p̄
qd signabat q trim 2 vnus dei noticiā
toti orbi iminebat. vel q natus erat ille
in quo maria. caesa. caro. 2 diuinitas in vnā
p̄sonā conuenerat. In historia tū scola-
stica dicit q nō ipsa die natiuitas tres so-
les apparuerunt sed an̄ p̄ aliquo temp⁹. s.
post mortē Iulij cesaris. qd etiā Anselmus
in cronica sua asserit. De cauiam⁹ insu-
p̄igato: vt ait Innocentius papa tertius. vni-
uerso orbi dicit diuinitas subigato. in-
tantū senatus placuit vt cū p̄ deo colere
vellent. p̄ndēs autē impatorū se mortales
intelligēs: imortalit̄ nomē impatorū in-
stantiam sibi illas prop̄betissimam aduocare
scire volens per eius orationē si in mūdo
maior eo aliquid nasceretur. Cū gūy-
die natiuitatis dicit 2 filiū sup̄ hac re cō-

De natiuitate

christi So. xiiij.

uo casset. 2 sibi sola in camera imperā
eius oratione insisteret. i die mediā cir-
culus aureus apparuit circa solem: 2 in
medio circuli virgo pulcherrima puerū
gestans in gremio. Tūc sibi hoc celsari
ostendit. Cum autē imperator ad pre-
dictam visionē plurimū admiraretur.
audiuir vocem dicentē sibi. Id ē celsari
celi. Bineq; sibi illa. hic puer maior te est
2 ideo ipsum adora. Eadē ergo came-
ra in honorem sancte Marie dedicata
est. vnde vsq; hodie dicitur sancta Ma-
ria ara celi. In intelligens igit imperator
q h puer maior se erat. ei thura obtulit
2 de⁹ delecto dicit recusauit. De hoc au-
tē Dioscorus ita dicit. De cauiam⁹ tēpore
hoia circiter tertia. repente liqdo ac pu-
ro arēno celo: circulus ad speciem cele-
stis arēnis orbē solis ambierat quasi v-
entus esset qui ipsum solem solus mun-
dūq; totum 2 fecisset 2 regebat. hec Dio-
scorus. Idē ait Eutropius. Refert quos-
q; Amobeth⁹ historio graphus se in anti-
quitatis romanorū historijs inuenisse q
De cauiam⁹ trice simo quinto regni sui
anno capitolium ascendit: et quis post se
rempublicas gubernaret a dijs sollicitē
requirit: 2 audiuir vocē sibi dicentem
puer etberens ex deo viuente sine tēp-
pore genitus: non multū post ex inteme-
rata virgine deus homo sine macula na-
sciturus hoc audito ibi aram edificauit
cui hunc titulum inscripsit. hec est ara fi-
lij dei viuētis. Sed ostensa ē 2 mani-
festata per creaturam que habet esse 2 vi-
uē sicut sunt plāte 2 arbores. In hac enī
nocte vt Bartholomeus in sua compila-
tione testatur. vinee engadi que profe-
runt balsamū florēt: 2 fructum protu-
lerunt 2 liquore oederūt. Tertio per
creaturam que habet esse. viuere 2 senti-
re sicut sunt animalia. Dioscorus enī
Ioseph⁹ i bethleē cū beata Maria pre-
gnante: dixit secum bonē forte vt ipsus
venderet 2 censum pro se 2 pro virgine
solueret: 2 de residuo viuere: 2 vnū azū-
mū forte vt beata virgo super eum vebe-

rent. Bōs igitur 2 asinus miraculose do-
minum cognoscentes flexis genib⁹ ipm
adorauerūt. Ante etiā christi natiuita-
tem per aliquos dies vt ait Anselmus in
cronica. Cum quidā ararent bones ad
aratores dixerunt: homines deficiūt. se-
getes proficiunt. Quarto per creaturā
que habet esse. viuere 2 sentire 2 discere.
vt est homo. sicut per pastores. Nam
in ipsa hora pastores super gregem suū
vigilabant. sicut bis in anno in longio-
ribus 2 beniuolius noctibus anni con-
sueuerant. Ad os enī fuit antiquus ge-
alibus in vtroq; solstitio. s. festiualis circa
festum Iohannis baptiste. 2 hymenali cir-
ca natiuitatē domini vigilas noctis cu-
stodire: ob solis venerationē qui forte
mos etiam apud iudeos ex vsu cobabit
tantum inoleuerat. Ipsis igitur ange-
lus domini apparuit. 2 saluatorē nas-
tum annūciavit: 2 quomodo inueniret-
tur signum dedit. factaq; est cū eo mul-
titudine angelorū dicentū. Gloria in
altissimis deo: 2 in terra p̄ hominibus
bone voluntatis. Pastores ergo venien-
tes totum sicut angelus dixerat inuenē-
runt. Sic itē manifestata est per cesarē
Augustum qui cum preceptū dedit ne
eum aliquis deus vocare auderet. sicut
Dioscorus testatur. s. forte enī cum visio-
nem illam circa solem vidisset recolens
simul de ruina templi: 2 de fonte olei. et
intelligens q in mūdo natus esset q ma-
ior se erat: nec eius nec dominus voca-
ri voluit. In quibusdam quoq; chroni-
cis legit q appropinquatē die natiuita-
tis domini. De cauiam⁹ per mundum
vires publicas fieri precepit: 2 oīa debita
romanis dimisit. Imperio igit eius am-
pliato per orbē. In primo volentes ex-
titerat: gratis romanis cū tm̄ in summa
pace regnaret. adeo se māsuerit exhibuit
2 benigne affectus. Elegitq; magis pacem
2 vniuersū afferret. Legitq; magis pacem
q oīs appellari. Unde romani in sua
morte dixisse legunt vniuersū te vel vnūq;

habuissent: vel dicitur habere meritis
issimus. Sic etiam manifestata est pzo-
dominus. que omnes in toto mundo il-
la nocte extinxi sunt. sicut dicit Hiero?
super illud lux orta est eto: etra. f. q. oes
laborantes in illo vicio exinxi. 7 hoc fe-
cit chust? ut omnes eradicaret: ne in na-
tura quasi assumperat tanta delecto
imundicia inueniretur. Nam vt dicit
Aug⁹. videns deus vitium cōtra natu-
ram in humana natura fieri. fere desit
incarnari.

Quinto per creaturam que habet ee-
vitiare. sentire. discernere. 7 intelligere. si-
cut angelus. Angeli eni ipsas chusti na-
tūtem pastoub? annuauerunt: et
superius dicit? est

Tertio eius natū

tas nobis est vtiliter exhibitā pter tria
Primo ad demonū confusionem. Nam
hostis iam nobis vt antea pualeri nō
poteff. vnde legitur q? sanct? Hugo ab-
bas duniacēsis i vigilia natiuitatis do-
mini vidit beatam virginē in vlnis te-
nentem filium suum 7 dicentem. A def-
dies in qua p prophetarum oracula reno-
uātur. Vbi nūc est hostis qui ante hūc
diem hominibus pualebat. Ad hūc
vocē diaboli de humo p uipit vt ver-
bis domine insultaret sed mēta est ini-
quitas sibi. quoniam diu officinas fra-
trum arciret. ipsum ab oratorio deuo-
tio. a refectorio lectio. a dormitorio fra-
menta vilia. a capitulo patientia reiecit.

In libro quoq? Petri duniacēsis le-
gitur. q? in vigilia natiuitatis domini
sancto Hugoni abbati duniacēsi appa-
ruit beata virgo filium in gremio tenēs
in ameo ludens: qui dicebatet. Hosti
māter q? diem natalis mei ecclesia cum
magno laudum tripudio celebrat: 7 vbi
est nūc diaboli vire? vel quid dicere po-
terit vel facere. Tūc diabolus videt eā
quasi de antro surgere ac dicere. Et si in
ecclesiam vbi laudes tue sūt intrare nō
possunt: sed eni capitulum dormitorium

refectorium introibo. Quod ille accē-
pit. in mento ostium capiti in nimis are-
tum sibi grosso: ostiū dormitorio nimis
depessum sibi elato: ostiū refectory re-
pagulatum impedimentis caritate. f. ser-
uicium: auiditate audiendi lectiones
7 sobrietate cibi 7 potus: sic 7 filius eius
nūc. Sed o ad venie impationem
Vnde legit in quodam libro exemplo-
rum: q? cum quedam mulier lubrica ad
cor tandem rediisset de venia desperabat.
nā cogitans de iudicio: reputabat se esse
ream. de inferno reputabat se ibi truci-
dandam cogitans. de para ditione repūta-
bat se esse imundam. de passione repūta-
bat se esse ingrātā. cogitans vō q? pue-
ri defacili placantur xpm ipsum p suam
infantiam adiurauit 7 vocem de sua ve-
nia audire meruit. Tertio ad iūm-
tatum curationem. Nam de hac natiui-
tate vtilitate dicit Bern. Triplici mor-
bo laborabat genus humanum in prin-
cipio. in medio 7 in fine. natiuitate vis-
ta morte. Natiuitas erat imunda. vis-
ta puersa. 7 mors piculosa. Tūc chus-
tus 7 contra hūc triplicem morbum at-
tulit triplex remediū. Natus est enim
vicit 7 obiit. Et natiuitas purgauit nō
stram. eius vita instruit nostrā. Ad os
illius destruxit nostrā. hec Bern.

Quarto ad supbie humiliationē. An-
te de ea vtilitate natiuitat? chustī dicit
Aug⁹. q? humilitas filij dei quā nobis
in incarnatione exhibit. fuit nobis in ex-
emplum in sacramentum. 7 in medica-
mentum. in exemplum conuenientissi-
mum: q? homo imitaretur. 7 saltem sa-
cramentum quo peccati nostri vin culis
solueretur: 7 summum medicamentum
quo tumor nostre supbie sanaretur: hec
Aug⁹. Superbia enim primi hominū
sanata ē per humilitatem chustī. Et nō
tantum q? conuenienter humilitas sal-
ustoties rōndet superbie perditionis.
Superbia eni primi hominū fuit cōtra
deum: vsq? ad deū: 7 supra deum. fuit
cōtra deum q? cōtra eius pceptum:

De sancta

Anastasia Fo. xv.

contempserit eni pceptum quo pceptē
rat ne de ligno scēte boni 7 mali come-
derent. fuit etiam vsq? ad deū: q? vsq?
ad appetitū diuinitatis: credens q? dia-
bolus diceret: eritis sicut di? . fuit etia
supra deū. sicut dicit Ansel. volendo
q? deus illum velle nō lebat. Tūc enim
suam voluntatem supra dei voluntate
posuit. Et filius dei p Job. dāni. hū-
militate se propter homines: non cōtra
homines: vsq? ad homines: 7 supra ho-
mines. p propter homines: q? propter eoz
vtilitatem 7 salutes. Usq? ad homines:
per nascendi modum consimilem. Su-
pra homines: per nascendi modum dis-
similem. Nam eius natiuitas 7 fm ali-
quid nobis similis fuit: q? f. natus ē ex
muliere ppter eandem potam propaga-
tus. Et fm aliqd dissilis: q? de spū scō
ex maria virgine natus est.

Anastasia dicitur

ab ana quod est sursum 7 stas
quod est stans siue status. q? sursum ste-
tica vitije 7 a peccatis ad virtutes.

Anastasia nobilis

suma romanozum filia ptererati
illustris sed pagani. a matre sua fausta
christiana. 7 a beato Chisogono fidem
chustī edocē. Tradita autem publico
in vrozem: languorem simulans semper
se ab eius cōsortio abstinebat. qui audi-
ens eam cum vna trā ancilla in vili ha-
bitū christianozum carceres arcire. et
eis necessaria ministrare. fecit eam artissi-
me custodiā: ita vt etiam ei a limoniam
denegaret. Solebat enim ea sic perime-
re vt posset in eius latissimis possessioni-
bus lasciuire. pūcās igitur se mori dolo-
rosas litteras Chisogono mitebat et
ille p solatorem remittebat. Interea vir-
ginitas mouit et illa a carceribus libera-
tur. hec habebat tres ancillas pulcrici-
mas que sorores erant quarum vna die-
cebatur agapē. altera thonia. 7 tertia bi-
renem. Que cum chustiane essent 7 pte-

feci monitis nullatenus obedirent. In
cubiculum eas rediit. vbi quomē vte
filia seruauit. p seculum ante in ea-
rum ardens a motem. ad eas iute vestis
libidinem exereceret. qui in amēcia veri-
sus. pūcās le tractare virgines. ca abos
paedias. caldaria 7 similia amplectens
oculabat. 7 cum erit hoc sciatū fuis-
set. foias eijre nigerrimus 7 defomius: et
vestimēdas cōfiscis. quem serui qui eū
p te foibus expectabant sic denigratum
videntes cogitabant q? in demones ver-
sus esset. eum verberibus affecerūt: 7 stu-
gientes eum reliquerunt. Cūq? impu-
ratorem adiret. vt de hoc cōquereret
alij vsq? eum perueniebant. alij in facies
eius expuebant. a liliūrum 7 puluerem
eum projiciebant suspicātes q? in furia
versus esset. Cū autē ante eius tēdā
tur ne sic de formē videret. quapropt
mirabatur plurimum cur sicut omnes
deridebant. quem in tanto honore ha-
bere consueuerant. Videbatur enim q?
ipse 7 omnes abis vestibus essent indu-
ti. Putans vō cum sic se de formem ab
alio didicisset. q? puellē sibi per arte ma-
gicam hoc fecissent. iussit eas corā se re-
pōliari vt eas salte nūc dā sapieret. sed
statim earum vestimenta sic coposibus
adderūt. vt nullo modo exi valerēt.
p seculum autem pte admiratō ita ob-
dorminit stercens q? etiam a pulsantib?
non poterat exitari. Tandem virgines
marito coronantur: 7 Anastasia ab im-
peratore euidam pfecto tra dicit. vt se
eam sacrificare faceret p summo dā in vxo-
rem eam haberet. Lungo em in ebalas-
num induxisset. 7 eaz amplectari veller.
statim ceus effectus deos adij: que cā
si eandere posset. Responderunt dicētes
q? sanctam Anastasiam contristasti. no-
bis traditus es: et nullo modo semper nobis-
cum in inferno coquerberis. Cūq? do-
num reduceretur. ante manus pueroz
visū sumit. Tūc Anastasia alio pfecto
tradit: vt eā in custodia detineret. Au-
diens eni q? in finibus possessiones habe-

ret. priuatum dixit ei. Anastasia si vis esse christiana fac qd precepit dñs tuus. **Pl** e eni precepit qd no renuiciauerit oibus que possidet no potest me esse discipulus. **St**a igit que habes mibi da & va de quo uolueris uere christiana eris. **L**u illa rēpōdit. **D**ens me? precepit. vē de oia que habes & da pauperib? & nō diuidibus. **L**u ergo dices sic cōtra preceptum deifacere. si aliqd tibi daret. **T**ūc Anastasia dicit carceri fame crucianda tradit. sed a sancta Theodora que iam per martiriū coronata fuerat p duos mēses eīca celesti pascit. tandē cū dūcentia virgīmb? ad insulas palmarias ducta ē ubi multi propter nomen christi fuerat relegati. post aliquos 30 dies prefectus oēs ad se uocauit. & Anastasia ad palos ligatā ignibus cōremanicata las 30 diuersis supplicijs interemit. **I**nter quos vnus erat qui pluries p̄t christū multis diuicijs spoliat? temp dicebat. xpm salte mibi nō auferetis. **A**ppolonia autē cōpūs sancte Anastasie in viridario facta ibidem ecclesia honorifice sepeluit. **P**assa est aut sub Dyaceliano qui cepit circa annū dñi. cclxxvij.

Stephanus grece latine dicit corona. sed hebraice noīma. fuit enī corona. i. principium martiriū in nouo testamēto. sicut Abel in veteri. fuit enā noīma. i. exemplar et regula alij p̄nādi. **U**t stephan? dicit quasi strenue fans. qd pars in sui sermone. **U**t dicit stephan? qd strenue fans annū. i. strenue siue laudabiliter fans. i. instrues & regens. an? .i. viduas quibus ab apostolis fuerat p̄fecta? que ad literatū anū erat. **E**t ergo corona p̄ter p̄cipatū martiriij. noīma p̄ter exēplū patentiū & bñ vīcēdi. strenue fans p̄ter lucidam p̄dicationem. strenue fans annū. p̄ter laudabilem viduarum instructionem.

Stephanus fuit

vnus de septem diaconibus ab ap̄tis in misterij ordiat? . **R**escete enī numero discipulor. cōuersi ex gentib? aduerus p̄uersos ex iudeis murrare ceperunt et eo q̄ vidue eorū in misterio quotidianō at̄nebant. **I**stis autē murrantib? duplet p̄t intelligi. aut q̄ vidue eorū in misterio nō admittēbant. aut q̄ p̄ ceteris in quotidiano misterio grauiabant. **A**pl̄i enī vt expedit? p̄dicationē in misterio. viduis ministratioē cōmiserant. **A**ldētes itaq̄ apl̄i murratioē noīram p̄ administratione viduarū: & volētes hoc murrur sedare. congregata oī multitudine dixerūt. **I**stō est equū nos derelinquere verbū dei: & ministrare mēsis. **S**lo. qz meliora sūt sercula mētis q̄ vapes corporis: p̄siderate ergo fratres viros ex vobis boni testionij septes pleno sp̄sū sancto & sapientia quos constituamus sup hoc op? . **S**lo. vt mīstrēs vlt vt mīstrantib? presint. nos 30 oīoni & p̄dicationē in fides erimus. **E**t p̄ lacuit sermo oī poplō & multitudine & elegerūt septē quorū beatus Stephanus prim? p̄mi certus extitit: & adduxerūt eos ad ap̄toes & ip̄osuerūt sup eos man? **S**tephan? autē teplen? gra & fortitudine faciebat p̄dicia & signa multa in poplō. **I**nuidentes igit iudei & eū supare & p̄uincere cupientes. triplicē mō eū vincere aggressi sunt: scz disputatioē. testium p̄ductionē. & tormentorū illatōē. **S**ed tñ ipse disputates supante. testes falsos puicet: & suis tot rotibus triūphanit: & q̄libet pugna ad intōitū sibi de celo datus ē. **I**n oīa enī dat? est sp̄sū sanctus. q̄ factū dīa ministraret. **I**n scōa vult? angelicā. q̄ falsos testes terret. **E**t in tertia vultus est xps a diuicare pat? q̄ martire p̄fortaret. **I**n q̄libz igitur pugna ponit tria. i. aggressum p̄llum. collatum adiutorium. & adeptus triūphus. **H**istoria igit b̄uēnt p̄currētēs hec oīa vidē poterim? . **L**uz igit beatus Stephanus multa signa facit. & fr̄que tuis populo predicaret. iudei p̄mū plūm eū eū ueritē vt eū p̄dputationē puicet:

De scōo Stephano

rent. Surrexerūt enī qdā d̄ synagoga liberitoy. i. filioz libertoyum. **L**iberitani enī dicit filij libertoy. i. de eoz qui d̄ seruitute manumisse sūt. & liberitani donati & sic de stirpe seruili fuerūt q̄ p̄mo fidei restiterūt. & cyrenensis a cyrene ciuitate & alexandrinor et eoz q̄ cranta cilicia et aīa d̄spūatēs cū Stephano. ecce p̄mū plūm. **D**einde subiungit triumphus. et tñ poterant resistere sapie. **P**ostremo ponit adiutorij & sp̄ū q̄ loq̄bat. **A**ldētes igit q̄ p̄ hūc modū pugna d̄ eū nō possent supare. ad scōm modū calide se cōuertēret scz eū falsis testibus suparent. **S**ubmiserūt enī duos falsos testes q̄ eū. **D**em de q̄d triplica blasphemia accusaret. **A**dducentes itaq̄ eū in cōciliū. falsi testes eū d̄ quator accusabāt. i. de blasphemia. in deū. in Moysen. in legē. & in tabernaculum siue templū. ecce secundū plūm. **E**t inuenies in eū oēs q̄ sedebāt in cōcilio videbāt facie eius tā q̄ facie angeli ecce auxiliū. **D**einde ponit hūc scōe pugne victoria. cū falsi testes de his oibus cōntat. **D**ixit ei princeps sacerdotum si hoc ita se haberet. **T**ūc. b. **S**teph. b. de illis q̄m: q̄ sibi falsi testes imposerūt se p̄ ordine excusauit. **E**t primo excusauit de blasphemia in deum. dicens eum q̄ locutus fuit patrib? & p̄p̄bis deū glorie fuisse. **U**bi deū tripliciter cōmendauit. **S**m q̄ hoc sbum p̄tē tripliciter exponit. **E**t. n. de? glorie. i. colūmā? gl̄ie. i. reg. i. **A**uicunqz honorificauerūt me. gloriā cabo enī. **U**t deus glorie. i. cōtētū? gl̄ie p̄ter viij. **A**ldēcū sūt diuinit et gl̄ia. **U**t de? gl̄ie. i. de? cui a creatura d̄bet gl̄ia. **E**t illud apl̄i. j. **A**thimo. j. **R**egi celoz im mortali inuisibili. soli deo honor: & gl̄ia **C**ōmendat igitur deū tripliciter. scz q̄ sit gloriōsus. gloriōsissimus. & gloriōsissimus. **D**einde excusat se de scōa blasphemia in moysen ip̄m multipliciter cōmendando. cōmendat enī eū p̄cipue tribus. scz zeli feruore. q̄ p̄uicetē egip̄tium interfecit. a miraculoz opatione q̄ t egipto & in deserto fecit: & dei familiarit

tate q̄ pluries eū dō familiariter locut? fuit. **P**ostmodum excusat se de tertia blasphemia que erat in lege ip̄am tripliciter cōmendando. scz ex rōne dānis que fuit deus. ex rōne ministrantis qui fuit moyses talis & tantus: & ex rōne finis. qz dat vitam. **P**ostmodū cepit se purgare de quarta blasphemia que erat in tabernaculum & in templū ip̄m tabernaculum quadrupliciter cōmendādo. scz q̄ sit ita deo fieri p̄ceptum. inuisione offensū a moysē cōsummatū. & archē testimonij contentiū. **T**emplum autē dixit tabernaculo siue cessit. **D**ixit ergo. b. **S**teph. b. de crimitē sibi obiecto rōnabiliter se purgauit. **A**ldētes igitur iudei q̄ nec in isto secundo mō eū fugare valerent. tertium modū assūmūt. & terna pugnaz in neane. vt scz salte cōmētēs et supplicis eum suparent. qd & vidit. b. **S**tephanus volens p̄ceptū d̄nī eum de fraternā correctione seruare. tribus modis eos cōnamē & corrigere & a tanta malicia cōhibere. scz pudore timore & amore. **P**rimo pudore eis duriciā cordis & factōē nec imp̄operando: omnia in q̄t curreat & in cōcilio cōsuetudibz et auribus vos semper spiritū sancto restitūstis. **S**icut & patres vestri nō sūt p̄secuti. & occiderunt eos q̄ p̄nunciabant de aduētū iusti. **U**bi sic dicit glōsa. tres gradus malicie eorum ponit. **P**rimus est q̄ sp̄sū sancto restitit. **S**ecundus est q̄ p̄phas persecuti sunt. **T**ertius est crescentē malicia eos occidit ruit. **S**z quia frons mulieris in occidit facta erat eior nesciebant erubescere: nec sic concepta malicia defecerunt: tammo audientes hec d̄sc̄c̄bantur cordibus suis: & strīdebāt de venabus in eū.

Postmodū ergo conuēit eos timore per hoc. scz q̄ ib̄r stantem a dextere dei se videre perhibuit. quasi parati se adiuuare: & aduersarios cōdemnare. **L**ū enī esset **S**teph. b. plen? sp̄sūctō. inmensa & celosy vidit gloriā dei: & ait. **E**cce videtis celosy p̄ros. et filium hominis stantem

de detris virtutibus dei. Hic igitur in pua-
dore et timore coherere eos. no tame ad
huc defecerunt. sed deteriores q̄ p̄u^o fi-
erunt. exclamantes enim voce magna. co-
tinuerunt aures suas. gloſa ne blaſpho-
mancem audiret et impetu fecerunt vna
numiter in eu et p̄cipientes eu extra ciui-
tate. lapidabat. In hoc ſm lege ſe agra-
re arbitrarere. que blaſphemia eſt caſtra
mandauerat lapidari. Et illi duo ſalſe re-
ſtes q̄ in eu p̄imi lapidem mittere debe-
bant ſm lege dicente. prima manus teſti-
um lapidabit eu. depoſuerit veſtimenta
ſua. ne illius tacei coinquinarentur.
vt vt ad lapidandū expedientes reddere-
tur ſecus pedes a doleſcentis qui voca-
batur ſalulus. et poſtea vocatus eſt Paulus.
Qui cu lapidandū veſtimenta cuſtodie-
ret. et eo q̄ ad lapidandū eos expedie-
tes redderet quaſi manu oſm lapidandū
Et autē eos nec pudore nec timore poſ-
ſet a tanta acq̄iuita retrahere. Tertium
modū adhibuit. vt ſalte eos a more coher-
ceret. An non eximus amo: ſunt quem
eis oſſedit. quādo pro ſe et pro ipſo ora-
uit. Pro ſe quidem orauit ne ſua paſſio
plongaretur. ſic ipſi rei nota maiori
reuerentur. Pro ipſis autē orauit ne hoc
eis in peccatū impuraretur. Lapidabant
L. quic Stephanū inuocantē et dicentē.
Domine ihu ſuſcipe ſp̄m meū. poſitis autē
genibus clamauit voce magna dicens.
Domine ſtatua illis hoc peccatū. Et vide
amorem mirabile. q̄ orando pro ſe ſtent
orando p̄ ſuū lapidatoribus: genua fle-
xit quaſi plus orōne quam pro ipſis faci-
ebat q̄ illam quā p̄ ſe effundebat cupere-
ret exaudiri. Pro ipſis etiā poſuit q̄ p̄ ſe
genūa flexit. quia vt dicit glo. ibidem.
quod maior eſt iniquitas. manus ſuppli-
candi remedium poſtulabat. In hoc et
martir ipm imitatus eſt qui in paſſione
ſua p̄ ſe orauit dicens. Pater ihu fili
medi ſp̄m meū. et p̄ iuſt cruciatu ſubdi-
o. P̄ ignoſce illi q̄ nesciuit qd faceret. et cu
hoc dixiſſet obdormiuit in domino glo.
p̄u: crederet eſt obdormiuit. et non mor-

tuus eſt. quia obtulit ſacrificium dilectio-
nis. et obdormiuit in ſpe reſurrexio. ſi-
ficata eſt aſſeclapiano. b. Stephanus e-
dem anno q̄ dñs aſcendit in primo me-
ſe auguſti. tertia die intrante. Scituſ do-
b. Samael et Nicodemus qui erāt p̄ xp̄i-
anis in omnibus concilio iudeorum. ſe-
pelicunt eum in agrum ipſius gamaliel
et fecerunt planctū magnum ſuper eum
et facta eſt magna perſecutio xp̄ianorum
qui erāt in hierſm. q̄ oratio. b. Step̄ha.
vno de principibus alios grauiter p̄ſe-
ceperunt inuocans q̄ omnes xp̄iani p̄ſe-
ceperunt inuocans qui erāt ceteris fornores:
per totam iudeorum prouinciam ſine
diſperſi. Intra quod dominus precepe-
rat eis. ſi vos perſecuti fuerint in vna ci-
uitate. fugite in aliam. Reſert Aug.
docto: egr̄ ḡius. b. Stephanus innume-
ris miraculis claruiſſe: et ſeptem motus
os ſuis meritis ſuſcitauit: multos a vari-
ſi languoribus curaſſe. Pater hec autē
alia reſert miracula digne memorie com-
mendanda. Ait enim q̄ flores qui ſup
altari ſuper infirmos ponebant et mira-
biliter curabantur. Panni etiam de ei
altari ſūpti et ſuper egros impoſiti. mul-
tis curarunt in firmantibus in medela-
tis nam ſicut ait Aug. ibidem in lib. xxi. d.
cui. dei flores ſi de altari ſancti Ste-
phani aſſumpti cuiusdam mulieris ce-
ce oculis impoſiti ſunt: et illa continuo
lumen recepit. Reſert q̄ et eodē libro
q̄ cum quidam vir primarius ciuitatis
nomine marcialis inſidelis eſſet. et neq̄
q̄ conuerſi veller. cum tamen plurimū
egroraret: gener ſui ſociale fidelis ad ec-
cleſiam ſancti Step̄hani venit. et cepiſſe
floribus qui ſuper altari erant accipere
poſuit. ſuper quos cum ille dormiſſet. p̄-
tinuſ ante d̄n̄ oculis clamauit vt ad e-
p̄m mitteretur. cum autem ep̄icopus abſſet
ſacerdos ad eum venit. et ipſum cum ſe
credere diceret: baptiſauit. Hic q̄ in vi-
ſi hoc verbū ſemper in die abant.

De ſacto Step̄ha.

Sp̄e accipe ſp̄itum meū. cui tñ hec. b.
Step̄hani vltima verba fuiſſe nesciret.
Aliud ſimiliter et eodē libro reſert mi-
raculum q̄ quedam matrona nomine
petronia cuius diu infirmitate grauiffima
torq̄retur multa adhibens remedia nul-
lum ſentiret liberatōis veſtigium: tādē
quendam iudeū conſuluit qui anulum
quendam cū quodam lapide ei tribuere
ip̄o anulo cum corda ad nuda corporis
cingeret vt et virtute illius lapidis b̄n-
ficium reciperet ſanctatis. Sed dū hoc
ſibi nil valere conſpiceret. ad ecciam pro-
thomantis p̄perauit et pro ſalute ſua i-
ſtantiſ beati Step̄hanus exorauit. tūc
ſubito inſoluta corda. et iſto anulo res-
manente. anulus in terram p̄ſiliret: cō-
tinuō perfecte ſanata eſt. Aliud ſimi-
liter et eodē nō minus mirabile reſert
miraculum. Apud nāq̄ cesaream caps
doce quēdaz nobilis matrona erat. viri
quidem deſtituta ſolatio. ſed nobili val-
lata multitudine filiorum. Nam deceſ
pueros habuiſſe dicitur: quorum ſeptē
mares et tres femine fuiſſe prohibentur.
Quadam autē vice dum mater ab eis
oſſendit: male dicionem ſuam filiis
imprecatur. ſubito vo male dicionem
maris diuina vindicta ſubiſcuntur: et
omnes pena ſimiliter horribili ſerunt.
Nam omnes tremore membroꝝ om-
nium horribiliter ſunt peſſi. qua pro-
pter nimium dolentes. et ſuorum eiuſ
oculos non ferentes. per totum orbē va-
gari ceperunt: et quocunq̄ ibant omniū
in ſe conuerſabant aspectum. Et hiſ ac
duo frater et ſocios. paulus et pallayda p̄-
ponere venerunt. et ipi Auguſtino ibidē
ep̄o q̄ ſibi contigerat narrauerūt. Cū
q̄ ſtam. p̄. dicitur ante paſcha ecciam b̄n-
Step̄hani frequentantes. ſanctate ab ip-
ſo martire multis p̄ab: poſtulante i ip-
ſo die. paſche cum frequens p̄p̄s p̄ſeſ
eſſet. vnus ex eis ſc̄z Paulus repente cō-
cellū ſeruit et aſi altare m̄ta h̄de et t̄ue-
rētis ſe p̄ſtrauit in oratio. Et cum a ſa-
tes reſertum expectarent. ſubito ſurre-

Foli. xvij.

xit ſanctus. a tremore corporis deſcepſit
enit. Cū autē ad Auguſti. fuiſſet ad d̄n̄
cui. ip̄e cum ad populū p̄tulit: ſc̄z
a die libelli de curatōne illius eis ad re-
citandum promiſit. Cum autem ſic ad
populum loqueretur. et foror illius ubi-
dem omnibus me mb̄is tremens aſſiſte-
ret ſurgens illa emedio. beati Step̄hani
cancellos intrauit: ſtantiſ velut obdo-
mens ſubito ſanata ſurrexit. Ip̄a ſim-
liter in medium producitur: et de vtrius
q̄ ſanitate deo et b̄o Step̄hanus immē-
ſe gratie referuntur. Et ſolus nāq̄ a b̄o
ro. ad Auguſtini rediens quosdam res-
liquas ſancti Step̄hani deuote. Et d̄ q̄
predicata et alta mira ac ſanctiſa ſe.
Morandum autem q̄ beatus Ste-
phanus hac die paſſus nō eſt. ſed ea die
vt dicitur qua eius inuentio celebratur
Eius autem inuentio hac die dicitur et
riſſe. Sed quare feſta mutata ſunt. dice-
tur cum de inuentione agatur. Ad p̄ſe-
ſens autem hoc dixiſſe ſufficiat: q̄ dupli-
ci de cauſa eccleſia hec tria feſta que ſecū-
tur natiuitatem domini ſe voluit ordi-
nare. prima eſt vt chriſto ſponſo et capi-
ti omnes ſui comites ad iungant. Ma-
ritus enim chriſti ſp̄s eccleſie. in hūc
mundum tres ſibi comites ad iungit.
De quibus comitibus dicitur in cantici-
cis. Dilectus meus candidus et rubicun-
dus electus et milibus. Landitus q̄
enim ad Jobanem euangelicam p̄ſe-
oſum conſeſſorem. Rubicundus quan-
tum ad Step̄hanum p̄thomantem.
Electus et milibus quantum ad turba
innocentem virginalem. Secunda ratio
eſt: vt ſe eccleſia omnium martirū ge-
nera ſc̄z gradus dignitatis in ſimul ad-
iungat. Quorum quidem martirū d̄n̄
ſt inimitas cauſa ſunt. eſt enim triple
martirium. Unum voluntate et opere.
Secundum voluntate ſed non opere.
Tertium opere ſed non voluntate. P̄
num ſunt in beato Step̄hano. Secun-
dum in beato Jobanne euangelista. Ter-
tium in iunioribus.

Obānes interp

dei dei gta. vel in quo ē gta. vel cui donatū ē vel cui donatio a deo facta est. p hoc intelligitur quōd privilegia q fuerit in b. Jobe. p unum est scipna xpi dilectio. Xps em p ceteris aplos euz dilectus: r maior dilectiois r familiaritatis signa et ostendit. Et id dicit dei gta. q dno granosus. Etā pl? Petro ip? dicitur videt. Sed ē dilectio animi et signi. r illa que ē signi duplex ē. Una q p sicut in familiaritatis ostensionē r alia in beneficiōz exbibitio nē qm ad pmas vtrūq equaliter videtur. qm ad scōam plus iobem q petru. qm ad tertia plus petro. Sed m ē carnis incorruptio. quia virgo a dno est electus. r inde dicit in quo ē gta. In ipō em fuit gta p iudicium virginialis. unde et de nuptijs volens nubere a dno vocatus fuit. Tertiu est secretorū reuelatio. Et inde dicitur cui donatū ē. Sed em donatū est multa secreta r pro fundā nolle: sicut de divinitate verbi: et cōsūmatio seculi. Quartū ē matris dei r cōmēdatio r inde dicitur est cui donatio a deo facta ē. Ad sexta em donatio a dno tūc eide facta est. qm mī dei in eius custodia donata ē. Eius vitā Adilectus laudatē eps scripsit. quā p iudicium in libro de ortu r vita vel obitu scōz patrū obbeviavit.

Obānes aposto

lna et enā gta dilectio a dno et virgo electus. p ost penthecosten diuini aposto līs in asiam ē pfectus: vbi eccias multas fundavit. Romician? igitur impator. et intelligēs famā accersitū eum i dolūi feruens olei an portā latinā mīta et iussit. Ille autē inde exijt illesus sicut ē corruptioe carnis exierat alien? Ci dens igitur impator q necifica p dicatione desisteret: em in parthmos insulam in exiliū relegavit. vbi solus degens apocalipsum scripsit. Eode autē anno impator apē sui nimia crudelitate occiditur et a

senam sequi fecerat renouat. Sicqz factū ē vt. s. Jobes qui cum iniuria in insula deponatur fuerat. cum honore epbe sum rediret: occurrente ei veniens turba eedente. Bñ dicit? qui venit in noie dñi. Lū a ut ingrederetur urbem. drufiana eius dilectus q suū plurimū desiderabat aduentū motua efferebatur. p a r nec igitur eius vidue et orphani dixerunt ei. Scēto iobes ecce drufianam dixerimus. que tuis semp monitis obsecrans nos oēs alebat. tui quoqz desiderabat plurimū aduentū: dices. D si vides aplm dei anq moriar. Et ce tu venisti: r te videre nō potuit. Tūc iussit ferri deponi r copus resoluti. Bñ me tūc xps suscitet te drufiana: surge r ius me in domū enā: et para mihi refectonem. statim illa surrexit et cepit irrefollicita d iussione aptata vt sibi videret q nō de morte s; de somno excitasset. Altera autē die craton pbs in foro populū cōuocauerat ostēdere quō hic mundus p tēnd? ēt. Duos em dicitissimos inuenies fros p a o s s i m a s gemas distaco toto p m o n i o emere fecerat: r eas in conspectu oim s r i n g i u s s e r a t. Coniungit igitur aplm il luc transiūm facere vocans: q ad se p b m: d m d m d i c o t e p e n t r u p l i c a r d e c o d e n a u i t. p u m o q u i o r h o i s l a u d a t u r. s; d i u i n o i u d i c i o c o d e n a t. S e c u n d o q: ex tali cōceptu vicij n curat. r i d e v a n? ē sicut medicina vana d r e q m o r b u s n e q u a q c u r a t. T e r t i o q: c o t e p e n s m e r i t o n? ē q s i n a p a u p i b u s e l a r g i t: sicut dñs inuenit dñt. Si vis pfectē eē vade r vede oia q d e s t d a p a u p i b. L u i c r a t o n d i c i t. s i v e r e d e s m g r t u? ē. r v u l t v t b a z g e n a z p a u p i b p e r o g e t: f a c v t r e t e g r e t. r a d e f a c i a s g t i a s q d e g o a d h o i s f e c a f a m ā. T u c. b. i o b e s g e n a z f r a g m e n t a i n m a n u s u z r e c o l l i g e s: o r a u i t. r f a c e s u n t i n t e g r e sicut dñs. statimqz pbs r i l l i d u o i u u e n e s c r e d i d e r u t. e r g e n a s v n o i n s t i p e r i u u e n e s h o n o r a t i. q u o i v n u s v o c a b a t u r a n t i q u u s. a l t e r e u g e n i? h o z

De. s. iohāne euā.

extplo. vendicis oibus r paupibus eroga-
gans. aplm sūt secuti. Quā dā autē die vi-
dentes seruos suos p cōsto indumentis
fulgentes. in vili vō pallio se egerent: cō-
tristari eperunt. Quod cū scāto Jobes
aduertiss. eo q facie tristes esset virgas
r lapides minutos a litore maris defer-
ri fecit: r eos in aurū r gemmas puerit.
Qui iussu apli vniuersos aurifices r ge-
marios p septem dies querentes reuer-
si sunt: dicentes. q illi nunqz cāpurū aurū
r cāpriosas gemmas se vidisse restati sūt
Dixitqz eis. Ite r redimite vobis terras
quas vendidistis: qz celo ptemia pdidi-
stis. Estote floridi vt marecatas. Estote
diuites temporaliter vt imperpetu-
mū mendicatis. Tūc aplos cōtra diui-
tias diuitis cepit disputare. Ostendens
q set vultus que debent nos ab immode-
rato diuitiarū appetitu retrahere. p n-
mū ē scriptura: nō recitauit hystoriam d-
diuine epulone quem dñs reprobauit: et
de lazaro paupe que dñs elegit. Secun-
dū ē natura: qz hō sine diuitijs nascitur
r nudus: r sine diuitijs moritur. Tertiu
mū ē creatura. quia sol. luna. sydera. plu-
uia. ar omni bñs sine cōmuniā. Et sic
cōmunitur oib? sua bñficia largiunt. sic
r inter hoies oia cōia ē dñe. Quartū est
fortuna. Dixit em q diues seru? efficitur
numet dyabolū. Pā mū q nō possidet
diuitias. s; ipse a diuitijs possidet. B yz
aboli. qz in tra enā gelūi amator peccunie
seru? ē māmone. Quintū ē cura. qz hōc cu-
rā r sollicitudinē diurnā r nocenā i acq-
rēdo r custodiēdo. Nā i acqredo hōc la-
borāi custodiēdo timorē. Sextū ē ia-
ctura. et ostendit q diuitie sūt causa ia-
cture que est in acquisitione duplici ma-
li. s. mali in pnti qz cēlatio: r mali in fu-
turo: qz ē eterna dāatio: r alterius qd
est in p ditione eterna. s; duplicis boni.
videlicet boni in pnti qd est gratia.
r boni in futuro: qd est eterna gloria.
Cum igitur scāto Jobes contra diuiti-
as taliter disputaret: ecce inuenies quidā
mortu? efferebatur. qui triginta dies bā

Soli. xviii.

bebat q vrotēni acceperat. Veniens igitē
mater. vidua. et ceteri qui eum flebant.
ad pedes apli pro cederunt: rogantes qd
bunc qz sicut hystoriam in noie domini
suscitaret. pntē igit apl? dicitur ce-
otante cōmūio motuū surrexit. p r e-
cepitqz et vllie duob? discipulis mar-
taret qmā incurrissent penā. r quantā
gloriam pdidissent: quā multa de gloria
paradisi r d pntē inferni quas viderat
enarrauit: dicens. P miferi vidi ange-
los vesteros stentes et demones gratulā-
tes. Dixitqz eisqz perdidissent eterna pā-
latia que sunt gemis chōmstantibus fas-
bicata. danteas mirabilis cōtēctina. cō-
prios epulis refecta. delicijs plena. gau-
dij gloria. r impemū p mōtura. de
inferno autē octo penas dixit. que his v-
sibus continentur. Arnes et tenebre.
flagellum. frigus. r ignis. Demonis a s-
pelleus scelerum confusio. luctus. Tūc
ille q fuerat suscitatus r illi duo discipu-
li ad pedes apli se pferentes. rogabā v-
seruocidiam consequentē. Quib? apls
ait. xpi. diebus pntiam agite. inter quos
orare vt vge r lapides ad naturā pnti-
nam reuertantur: quod cū factū esset ait
eis. Ite r vnde tulistis vgas r lapides
deferatis. Quod cū fecissent r vge r la-
pides in sui naturā reuersi fuissent. oim
virtutū gratiā quā prius habuerant re-
ceperunt. Lū autē beatus iobes p ro-
tam asyam p dicallet: cogentes ydoloz
seditionem in p p o cōitantes Jobes ad
templū dyane trabebant: cogentes eum
sacrificiū offerre. Quibus dñs Jobes
hanc ostensionē p p o s u i t: vt autē e r e d
in uocatonē d vobes ecciam xpi euertētē
r ipe ydolis sacrificaret. aut ipe ad ino-
cāntem xpi. templū dyane conuerteret
r ipe in xpm crederent. Idne ergo sentē-
tiam maioz ps populū consensisset ex-
entibus cūmers de templo: orant apo-
stolis et funditis templum corruit: et
dyane imago penitus comminuta est.
Arissodemus autē ponit r ydoloz
in populo r dicationem maxime et c

tabit. ita ut vna ps populi contra aliam
ad pliu paretur. Cui apls qd tibi vis fa-
ciam vt placeris. Cui ille. si vis vt creda-
in deum tuu dabo tibi venenum bibē. 2
si tibi nullam vite lesionem in tulerit.
verus de? domus? tuus apparebit. Cui
apls. qd vt locutus es. Et ille volo vt
ante alios monites videas. vt sic aplius
perimicas. Pragens igitur Anstodes-
mus ad pconfulem. duos viros deca-
piennos petijt. et corā eis omnibus ve-
nenum dedit. qui mor vt venenum bis
berant spiritum exalarunt. Tunc aplus
calicem accipiens 2 signo crucis se mu-
niens. totum venenum bibit. 2 nullam
lesionem incurrit. qua propter deus om-
nia laudare ceperunt. Anstodesmus au-
tem dixit. ad huc mihi inest dubitatio. s
si veneno mortui suscitaueris absq; du-
bio vere credam. Tunc apostolus ei tu-
nicam suā tribuit. Cui ille. cur mihi tu-
nicam tuam dedisti. Cui apostolus vt
vel sic confusus a tua infidelitate disce-
das. Cui ille. Nunquid thyrca tua cre-
dere me faciet. Et apostolus. vade 2 mie-
re eam super corpora defunctor. dicens.
Apostolus xpi me misit ad vos. vt i xpi
nomine exurgatis. quod cum fecisset ille
con surrexerunt. Tunc apostolus pontifi-
cem et pconfulem credentes cum omni
parentela sua in xpi nomine baptizauit
qui in honorem beati iohannis ecclesiaz
construxerunt.

Refert beatus clemens sicut in. iij.
lib. ecclesiastice historie inuenitur. qd quo-
dam tempore apostolus quendam iuue-
nem pulcrum 2 ferocem conuertit. cui
quidam episcopo sub depositi nomine co-
mendauit. Post ali quod autem tempus
iuuenis dereliquit episcopum. et factus
est princeps latronum. Apostolus itaq;
ad epm venit 2 suum depositum requi-
siuit. Cui ille de pecunia intelligeret. 2
ex hoc vehementer super dixit. et aplus
iuuenem illi a te repeto que tibi tūm di-
ose recommendam. Cui ille pater sacre
in anima mortuus ē. 2 in tali monte. cui

latronibus degit. Quotum ipse princeps
existit. Quib; auditis vestre iustas scidit
capit suū pugnis ferens. bonis inquit
te custodem fratres aie dereliqui. Con-
festim igitur equū sibi parare iussit. 2 ad
illum montem inrepidus currit. que
cum iuuenis in sperasset. prapudote ni-
mio statim equum ascendit. 2 velocit au-
fugit. Apl's autē tacitis oblitus vtiget cal-
caribus equū. 2 post tergum clamantia fu-
gientis. vt quid fili dilectissime fugis pa-
trem et iermē senē. Ne timeas fili. q: p-
te ego rationem reddam. 2 certe pro te li-
benter moriar sicut pro nobis xps ē mor-
tuus. Reuertere. fili reuertere. quia dū
me misit. Quia audiens compunctus re-
dijt et amarissime fletit. Apl's autē ad
pedes eius p cideit. 2 manū necas confici-
am. tan q; penitentiam iam purgatā of-
culari cepit. 2 anante igitur 2 orante
pro eo aplo veniam impetravit. ipm q;
postmodū in epm ordinauit. Legit
quoq; in eadem historia ecclesiastica. 2 ha-
betur in glo. sup scā canonica iohānis
qd cum beatus Jobes apud ephesū ba-
nea lauandi grana introisset. 2 ibidem
cherinthum hereticum vidisset in de p-
sinus epilicū. fugiam; hinc; ne balneis
super nos contrant in quibus lauābe-
rēthos veritatis inimicis.

Cum autē que perdit dicitur. vii. 2
beato iohanni a quodam oblata fuisse
2 ille eam quasi demulcendo tangeret. 2
cōtractaret. quidam ad oleum hoc vi-
dens. ad coenōs suos ridendo dixit. vi-
dere quō ille sener cum auicula sicut pis-
cer ludit. Es. b. iohes p spm recognoscet
iuuene ad se vocauerit. qd in manu tene-
ret inquisiuit. cui cū se arca diceret tene-
re ait. qd inde facis. 2 iuuenis aures inde
ad bestias sagittam. Cui apl's qūerit. quare
iuuenis arca cepit tendere. 2 resū in ma-
nu tene. Es. cū nil ei apl's diceret. iuuenis
arcam distendi. Cui iohānes. quare si
harum distendisti. Et ille. quia si diu-
tus tenus teneatur ad iacenda iacula
infirmiter redqeret. Et apostolus ad h.

De scitis inocētib;

sic et humana fragilitas ad contempla-
tionem minus valida fieret. si semper in
suo rigore persistens. fragilitati sue in-
dum 2 descendere recusaret. Nam 2 a-
quila cunctis auidis celsius volat. 2 so-
lem claris conspicit 2 tamen nature ne-
cessitate ad ima descendit. Sic et huma-
nus animus. cum se modicum a con-
tatione retrahit. crebra innotatione ar-
dentius ad celsa tendit.

Beatus igitur Jobes vt testat hie-
ro. Cui ipse vsq; ad ipam suam vltimā
senectutem ephesi moraretur. et vir int
discipulorum manus ad ecciam deferre-
tur. nec plura verba dicere posset ad quā
libet partem hoc dicebat: fidioli diligite
alterutrum. Tandem fratres qui eus co-
erant admirantes q; semper eadem dice-
ret. dixerunt ei. Adagiter quare semper
eadem loqueris. Cui respondit. quia p-
ceptum domini est et si solus hoc fiat. sus-
ficiat. Refert quoq; helymādu. qd cū Jo-
hannes euāgelista euāgelium scribe-
re deberet. prius indigit icium vt ora-
rent se digna scripturū. feterat autē ip-
sum p illo loco secretissimo in quo vici-
na scupurus se cesserat orasse. vt nullas
huic insister operi ventorum ibi aut i-
biūm iniurias pateretur banc quoq; ei-
dem loco vsq; hodie reuerentiam elem-
ta seruare dicuntur hec. Idē mandus.

Lum igitur esset nonaginta oum
annorum a passione domini fm iusto.
anno sexagesimo septimo apparuit ei do-
minus cū discipulis suis dicens. Veni
dilecte mi ad me. quia tempus est vt in-
uenia mea cura tuis fratribus epulatis
Burgens autem Jobes cepit ire. Cui
dominus dicit die ad me venies. Veni-
entem igitur die dicit. vniuersus popu-
lus conuenit in ecclesia que fuerat ipius
nomine fabricata. q; a primo pullorū ca-
pu predicanit esdeni hortans eos vt in fi-
de essent stabiles. 2 in mandatis dei seruā-
tes. Post hoc foueam q; a dratam iuxta
alcare fecit fieri et terram extra ecclesiam
faciari. De sen deniq; in foueam span:

Foli. xix.

no ad vna manibus dixit. Inuitantia
ad conuiuium cum omne ibestis xpe
ecce venio. gratias agens. quia dignatus
es me ad mas epulas inuenire. sciam qd
ex toto corde meo desiderare te. Cumq;
orationem finisset: tanta lux super eum
emittit q; nullus in eum respicere potuit.
Recedente autem lumine. manna fo-
nea plena inuenit. quod in loco illo vsq;
q; hodie generatur. ita vt in fundo fouee
instar minutae arene scaturire videat. Ita
cui in fontibus fieri consuevit.

Sancus Edmandus rex angliē nul-
li petenti in nomine sancti iohānis eū
gelisse aliquid denegabat. Unde conti-
git q; quidem peregrinus absente cano-
nario in nomine sancti iohānis eman-
gelisse impotente a rege elemosinas po-
stularat. Cui rex precioso anulum: cas-
nil 2 and in promptu habere dedit. Et
post plures dies quidam miles angliē
transmarinis partibus constitutus. ad
eodem peregrino anulum regi referen-
dum in hec verba recepit. Ille cui et pro-
curius amoz anulus hunc dedit: tibi re-
mandat vti liquido patuit q; beatus Jo-
hānes ei dem in forma apparuit peregrī-
ni. Iudocus in libro de ortu vite vel
obitu sanctorū patri. Aduauit iohā-
nes in aux siluestres frondū virgastie
toza q; saxa in gemas. genuat fragmi-
na in. ppia seruauit naturas. pcepto
ppli vidus suscitatus. 2 rediit iuuē
copus remanet asa reparuit. dibens lea-
niferū hantū euasit dicalit. 2 eodē p. strā-
tos poculo inuete reperauit statim. hec
Iudocus.

Inocētes dicti

sic triplici rōe. rōe vite. rōe pe-
ne. 2 rōe inocētie assecut. Rōe vite dicitur
centum id ēns nocētem habitant. nulle
erū vnq; nocuerit nec deo p inobediē-
tiam nec pro p in iusticiā. nec sibi p alit-
tus pccā maliciā. 2 rōe p. Innocētes
2 rōe agbēret mibi. Innocētes i vita

recti in fide. Ratione pene quoniam
innocenter et iniuste passi sunt. vnde ps.
Effuderunt sanguinem innocentem.
Ratione innocencie affectu. qui in ipso
maritimo affecit sunt baptismalem inno-
centia. id est ab originali peccato mu-
diatam de qua innocencia dicitur in psal.
Custodi innocentia et vide equitatem.
id est custodi innocentia baptismatis: post-
modum vide equitate bone operationis.

Innocentes ab he-

rode a scolonia interfecti sunt.
Tres enim fuisse herodes sacra scriptura
comemoratur. quos famulos fecit eorum
infamis crudelitas. Primus dicitur esse
herodes a scolonia. sub quo dominus na-
tus est: et quo pueri occisi sunt. Secun-
dus dicitur esse herodes antipas: qui Joba-
nem decollavit. Tertius dicitur esse he-
rodes agrippa: quia Jacobum occidit: et
Petrum in carcere. vnde de hoc extant
versus. A scolonia necat pueros: anti-
pa iobanem. Agrippa Jacobum claudes
in carcere petrus. Sed primum herodis
hystoria breviter videamus. Antipater
ydumens ut in hystoria scolastica legitur
nepem regis arabum duxit uxorem: ex qua
filium habuit quem vocavit herodem:
qui postmodum a scolonia dicitur esse.
ubi a cesare Augusto regnum inde ac-
cepit et tunc punitus ablatum est cepit
de iuda. Hinc sex filii nati sunt. scilicet
antipater. alexander aristobolus. arche-
latus. herodes antipas. et philippus. Alex-
ander autem et aristobolus et eadem ma-
tre in deca genitos romam misit liberali-
bus artibus imbuedos. post hoc a stu-
dio redierunt. et erat alexander a certum
potator: Jamque liberi licentius de susce-
ptione regni cum patre disceptabant. ob
hoc pater offensus antipatrem illo pre-
ponere factagebat. Cumque illi de morte
patris tractassent. et ob hoc a patre rele-
cati fuissent. cesarem adeunt. de patris in-
iuria conquestrum. Interea magi hie-
rosolimam veniunt: et de ortu novi regia-

dis diligenter suscitatur. Herodes hoc au-
diens perturbatur. timens nec de vero
regum genere aliquis natus esset: qui cum
tamque regni inuasionem repelleret. Rogat
baptistam magos: et eo inuento sibi renu-
dient simulans se velle adorare que vos
lebat occidere. Teruntiam magi per ali-
am viam reuertuntur in regionem suam.
Audens herodes quod nequaquam ad se ven-
rent: stelle visione eos deceptos ad se re-
dire erubuisse credidit: et deo ab in-
quisitione pueri animi renouavit. Cum autem
disset que pastores dixerant. et que syme-
on et anna prophetauerant. vehementer
timuit: et se a magis turpiter illusum pu-
tauit. Tunc herodes de nece puero-
rum qui erant in bethleem tractare cepit: ut
cum eis ille quem ignorabat occideret.
Ad monitionem autem angelus Ioseph
cum puero et matre in egyptum in ciuita-
tem hermapolim fugit. ibique septem an-
nis usque ad obitum herodis mansit. In-
grediente igitur domino egyptum finem
vancinium: vniuersa ydola conuertunt
Traditque quod sicut etiam filio israhel
de egypto non fuit domus in egypto in qua
percurat deo non iaceret mortuum primo-
genicum: nec nunc fuit templum in quo
non conuertisset ydolum. Refert cassio
domus in hystoria triplica: quod in hermo-
poli thebaide dicitur esse arbor: que vo-
catur per sidus: valens in saltem multo-
rum. si fructus aut folia aut pars contigit col-
lo egrotantem alligetur. Cum igitur beata
Marta cum filio in egyptum fugerit. de ar-
bor: usque ad terras inclinata est. et ipse sup-
pliciter adorauit. Idem cassio dicitur.
Cum igitur herodes de nece puero-
rum dispo-
neret a cesare Augusto per epistolam est di-
catus: filio-
rum a cur-
sationibus
responsu-
rus. Qui cum
per tarsum
iter faceret.
intellexit
quod naues
magos naues
tarsum tra-
serunt: et de
omnes naues
charis co-
burni fecit
fimum quod
predicium
fuerat. In
spiritu ve-
hementer
conterens
nauis char-
is. Cumque
pater cum
filij cotam
cesari-
re disceptare-
nt. diffinitum
est: et filij pa-

De factis innocens

tri in omnibus obedirent. et ipse cui vel-
let regnum dimitteret. Herodes igitur
herodes: et confirmacione factus audaci-
or. mitens occidit omnes pueros qui erant
in bethleem a bimatu et infra finem usque
quod exquiritur a magis. hoc autem duplicem in tellu-
gencia dicitur. Primo ut hec dicitur infra.
dicitur occidit: et est sensus a bimatu
et infra. ab infansibus duobus annorum
usque ad pueros vnius noctis. occidit
etiam herodes a magis ea die que stella appa-
ruit eis dominum nati esse. et qui tam annus
fuerat ex eo que roma ierat et redierat.
dominus anni curculum et reliqua in sup-
dierit esse credebatur idemque super eadem
usque ad binos. et infra usque ad vnius no-
ctis infantes de seuit in pueros: timens
puerum morphocon. et transformacionem
ne. Puer cui sidera famulabantur. supra
eandem suam infra faceret transformaret:
et hec inuisionis et verior: et repueat
Alto modo exponitur finem. et infra dicitur
et infra. a puero duobus annorum usque ad
pueros quinque annorum. Dicit enim stel-
lam per annum ante ortum saluatoris ma-
gis apparuisse. Herodes autem postquam
hoc a magis didicit. roma vadens. et ad
huc per annum distulit. Credebatur autem
tunc dominum natum fuisse quando ma-
gis stella apparuit: et deo dominum duorum
annorum esse credebatur: vnde pueros bi-
mos occidit: et deinceps usque ad quinque an-
nos: sed non minores binos. Cum assertio-
ni fidem facere videtur quod quedam ossa
innocentium habentur adeo gradia quod
bimorum esse non possunt. potest tamen
dici. quod longe maiores erant homines qua-
ntum modo. Ipse autem herodes ita
etiam ibidem punitus est. Nam sicut ait
aristobolus. et in quadam chronica legi-
tur. vnus paruulus filius herodis ibi-
dem ad nutrem casu fuerat datus quod
cum alijs a carnificibus esset occisus. Tunc
adimpleti est quod dictum est per prophetam
Ioxploratus et vultus piarum. scilicet
matrum audita est in rama. et in excello.

Soli. xx.

denis ac iudex in iustissimus: et in eadem
hystoria scolastica legitur non esse passus tanta
a herodis nequam remanere i puniti. Multo
no enim iudicio factum est. ut qui binos
orbauerat filijs ipse suis miserabilibus
orbaueret. Nam alexander et aristobo-
lus iterum patri hinc sunt suspecti. et
est vnus de eorum copulibus. quod alex-
ander multo sibi donaria promississet. si
patri veniunt appareret. et esset esse
consonus de promissis sibi muneribus. si
dum prius barbam raderet. cum continuo
in gularet ad dicitur alexandrum dixisse
si esse ponendam ipse in sene qui sibi cap-
los tingeret ut inueniens appareret. Ob hoc
pater iratus eos occidit: sed antipatrem
autem futurum regem in sicut. et et ipsi
antipater herodem antipater in regnum sub-
stituit. Insuper herodem agrippam et
herodiam vxorem philippi. quod et ar-
istobolus susceperat pater dilectione foue-
bat. hac duplici de causa accepit et tol-
lerabilem et patrem concipit odium ita-
tum quod cum attentauerit occidere per ve-
nenum. quod herodes ipsa presens eius in
carcere posuit. Augustus autem cesar au-
diens quod herodes filios occidisset. dixit
mallem esse herodis potius quod filius. quod
cum sit proleptus potius pariter et filios
occidit.

Ipse autem herodes cum iam annos
sex haberet in grauissimum egritum dicitur
occidit. Nam regem valida purgine cor-
poris colli continuis tormentis pedum
inflatione. vermicentibus et scissulis. in
tolerabili fetore. crebro anhelum. et inter-
ruptis suspirijs torquebatur. Ad medicum
vero in oleo positus inde quasi mortu-
us esse alatus. Audens autem in deos
mortem suam cum gaudio expectare. no-
biliores iuuenes ex omni iudea collectos
in carcerem posuit: dixitque Salome fo-
rosi sue. Scio iudicos de morte mea ga-
uulsiros: sed potero habere multos iuge-
tes et nobiles exortas functis. Si meis
volueritis parere mandatis. ut cum spi-
ritum emisero. cunctos occidatis: quos i-

B. D. L. O. L. D. 3.

in custodia seruo: ut sic omnis iudea in eade
fiscat: in uita. Habebat autem in consue
tudine: ut post oam cibum pomum q se pur
garet: et comederet. Cumq gladius manu
teneret: tuncq violenta distendebat. Cir
cuspicione se ne aliquis impediret. scilicet
pulsurum manu dextera sustulit. sed co
sobitinis eius sustinendo dextera impedi
uit. Porcius autem quasi rex mortuus es
set in aula regia: vultus nonnisi. Quom
audito: cuius antepater: multa q se sol
ueretur: custodibus pollicetur. Ad cuius co
gnouisset herodes. grauius filij exulta
tionem q ppriam alicui mortem. mittet
q sarcelites eum occidit: fecit et archidux
post se regnaturum instituit. scilicet post dies
quinq mortuus e in alij fororana assisus
in rebus do mesticis in felicissimus. Sa
lome autem foror eius omnes absoluit
quos rex occidi mandauerat. Remigius
autem in originali sup. Adab. dicit q be
rodes gladio quo pomum purgabat se pe
nitit: et q salome foror eius omnes victos
proit cum fratre ordinauerat. interfect.

Thomas interpretatur
abyssus: geminus vel secus
abyssus. i. profundus in humilitate: q
pater in cilio et pedum pauperum loci
one. Geminus in prelatione quia gemi
nate presuit. scilicet verbo et exemplo. Secus
in passione.

Thomas catua
rictus: uiz in curia regis anglie
confiteretur: et quod eum ibide fieri contra
religioni videtur. curiam ipsam deseruit
et cantuariam sarchiepo se comisit: a quo
archidiaconus factus. ad pces tamen ip
sius archiepi regis cancellarius suscipit
et pcedentia quia erat pditus. maligno
rum in eccia phibent insulmo: quem rex
i deo dilexit: et post decessu archiepi cu
i cathedralem honorem p curauerit sub
limari. qui licet plurimum resisteret. tan
dem ob obedientie preceptum humeros
suppositus q portandis. subito auctum in

uirum alteru pmittitur: et eorum etiam cilia
cio: et iunius maceratur. Non solum cilia
cium p canisla deferbat. s. ead femora
lia cilia: usq ad poplicem banulabat.
Sarcinat autem suam ita subtiliter oca
culabat. ut saluo temp honestat: rigore
subdecennia vestium: et apparatu venis
solum p cordaret moubus singuloru. Tre
decim pauperu pedes quide curatq ge
nibus abluabat: et refectos davis cuiuslibet
iij. argenteis remittebat. Rex autem ad
voluntate suam in detrimetu eccie ipm
in flectere nitebatur: volens ut p suem di
nes quas s libertatem eccie predecesso
res sui habuerant. ab eodem similes fir
marent. Qui dux olim assentire noluit.
s. se iram regis et pncipi prouidit. Qua
das autem vice sic cum alijs epis a rege ar
tatus ut eam sibi mortis suam muna
retur. magnorum viroiu de ceptus p silia
verboteu assensus prebit voto regis.
Terum ex hoc videns animaru pericu
lum iminere. seipsum postmodu in pnia
grauis cruciauit: et ab altaris officio se
suspendit: quousq a sumo pontifice res
sistui meretur. Requirit deniq rex: ut
quod verbo digerat scripto pfirmaret. cui
viriliter p dicit: et curia et eam sibi ba
nians crucem discellit: et clamans im
piso s eum. capite furem suspendite pro
ditorem. Et ecce duo magni pceres et su
deles ad eum insus lacrimis venientes
sub iuramento asserit: q in eius mortem
multi pceres diurauerunt. Cir igitur det
eccle. sic magis quam sibi metuens fuga
inijt: et senonis a ppa alexandro suscepit.
et in monasterio poniaensi p mendat
postmodum in franciam usq deuenit.
Rex vero dum romam missis ve legat
veniret qui hoc negotium diffinirent.
omno repulsum patie. et ob hoc in ira co
tra archiepm amplius cocitatur. Unde
omnia que erant archiepi et suor: dimi
dit: et totam eius progeniem exilio con
demnauit: nequa q detraheret conditione
serui ordinu vel etia. Ipse aut pro rege
et p regno anglie quotidie exorabat. Rex

in elatur aut archiepo q ad sua esset eccle
siam rediturus: et ad ipm cu palma mar
tiri migraturus. Septimo igitur anno sui
epilij redire conceditur: et a cunctis cum
honore suscipitur. Per aliquot dies ante
eius martirium iuuenis quidam de cor
pore exigens. et postmodum miraculo
se ad vitam aiebat: q usq ad supremum
sanctorum ordinem ductus fuit. et inter
apostolos sedem quandam vacuam vi
dit. percontantem autem cuius esset hec
sedes. angelus respondit: q euidam ma
gno sacerdoti anglicorum seruabatur.
Sacerdos quidam missam de beata vir
gine celebrabat quotidie. qui archiepo
accusatus ab eo accersitur. et tanq ydeo
ta et in finis ab officio suspenditur. Cum
autem. b. Thomas alium suu ostere
deberet. et sub lecto ipm abscondisset: ad
ad consensu horam captaret. bra ma
ris sacerdoti apparuit: dicens. Glade ad
archiepm eqq dicas q illa domina ob
cuius amorem missas dicebas. eius cilia
cium quod est in tali loco consuit. et se
tam rubream de qua illud costit: ibidem
reliqui. Illa igitur sibi mandata q in
dicium quod tibi fecerat: debeat relaxa
re dimittis. Quod ille audiens: rita in
ueniens stupuit: et interditi relaxas sa
cerdotis hoc fecerit habere pcepit.
Benedictus igitur ut paus iura ecclesie
heca rege flectatur vi vel pce. Cum ergo
nullatenus flecti posset. ecce milites re
gis armati veniunt cantuariam. et vbi
archiepo sit vociferando inqruunt. Quibus
ille occurrens dixit. Ecce ego qd vultis.
Et illi. Gemus: ve occidaris: et vltra vi
tere no valebis. Quibz ille dixit. Ego p
deo morti paratus su: et p defensione iu
sticie et ecclesie libertate. Si igitur me q
ritas et parte dei omnipotentis: et sub ana
themate p bibone meorum cuiq aliqua
tenus nocentis. deo autem et beate ma
rie et sanctis omnibus et be. B. yonifio
quam ecclesie et meipm comedo. Nisi
dicatis veniendum capue gladijs impia
orum impentur. sacra capitis corona pa

uidim. cerebrum per ecclesie paumen
ez dispergitur: sic martir domino co
secratur. Anno ab incarnatione domini.
Ad xliiij. Dum igitur clericus reg
em eterna in pperent. et pro eo missa age
rent defunctorum: subito ve aunte ange
lorum abou afflantes. voces cantantium
interrumpunt: et maris missam inci
piunt. Retabatur iustus: et ceteri cleric
profecuntur. Id est effretura mutatio de
etre excelli. dum cantus meroris vertit i
canticum laudis: cum illum cui defun
ctorum suffragia in choauerant. martiri
um postmodum in hymnis laudat. Martiri
eximia comprobatur sanctitate predece
: et martir domini gloriosus: quem tanto
honore angli preueniunt. et sanctorum
martirum catholico almscipitur: pas
set autem saucius ista pro ecclesia. in ecc
lesia. in loco sacro. tempore sacro. inter
manus sacerdotum: et religiosorum: et
patientis sanctitas. et psequendum cru
delitas ostendatur. Adula iustiper et
alia miracula pro sanctum suu: domini
operari dignatus est. meritis enim eius
ecis visus. surdis auditus. claudis gres
sus. vira motus restituta sunt. Pro
aqua qua panis cospersi eius sanguine
lanabatur: multas extitit in medlam.
Queda domina de anglia variis oculi
lo habere oblatam: et maiore pulcritu
tudine affectabat. sup hoc conuons vocu
nu dispedibus sepulcri bti Thome vi
stetuit. que cu in oratione pstrata iaceret.
surgens inuenit se penitus excaecata: sta
timq penitus cepit rogare beati Tho
mami. vti iam non variis. sed factis suis
sibi redderet: quod tandem eius magna
difficultate: vix valuit obtinere.
Quidam autem illis: aqua: simpli
tem pro aqua sancti Thome domini suo
in pside obtulit conuauant. Cum do
minus ait. Si nihil mihi vniq furagis
fuit. sanctus Thomas aquam sua p
ce de ferre permittat. si autem renu fitre
eas q ipa p rin? euascat. Nunc igitur
dicto ipse consensit: sciens q paxidem ad

nuper implest mira res pxi dem conti
nua apparuerunt et vaciam inuenerunt.
Sicq; serpens in mendacio deprehens
ditur a furti reus evidenti coprobatur.

Quis quedā sciens et docta loqui. cū
mūns eam insequeretur. sicut didicerat
cepit clamare. fācte Thoma aduina me
a fūstis mīns ececidit mortuus. 7 illa ena
fit. Quidā quē factus Thomas ad
huc vīuens valde dilexerat. cum grānē
infirmaretur. iuit ad eius nimbās. 7 pro
sanitate sua rogauit 7 ad libitā ipēnit.
Sed cum sanatus redire cepit cogitare
q; illa sanatus anime fore solitā nō expe
dret. Unde itez rediens ad sepulcrum
orauit vt si non esset ille anime sue con
tinuo infirmitas ipsa rediret. statimq; in
firmatus rediit sic prius. In eius autē
litter fecerōs intācū vltio diuina desueti
vt alij dignos dentibus suis frustatim
de serperentes. Alij insanie defluentes.
Alij para lisi dissoluti. Alij amentes ef
fecti miserabiliter interirent.

Siluester dicitur

a silen qd ē lux. et terra quasi lux
terre. id est eccle que instar bone terre bz
pinguedinē bone opationis. nigredinē
humilitatis. 7 dulcedinē deuotiōis. p
ista enī terra cognoscit bona terra: vt ait
palladij. Vel siluester dicitur silua et tra
beris. quia homies siluestres 7 incultos
7 diros ad fidem trahit. Vel sic dicitur
in glossario siluester dicit viridis agressi
vmbrosus. nemorosus. Viridis celestia
et cōtemplando. Agressi scilicet excolendo
vmbrosus ab oī cupiscentia refrigera
tus. Nemososus inter arbores celi pla
tatus. Cuius legē dā cōplauit in sebi ces
sariensis quā beat? Delastus in cōcilio
septuaginta epoz a catholicis legē dā cō
memorat sicut in decreto habet.

Siluester a ma

tre et nomine iusta genit. a cō
rino presbytero crudelis hospitalitatez
summo opere exercebat Thimotheus au

tem qdam xpianissimū ad eo in hospiti
um suscipitur. qui tamen ob perfectis
onē ab alijs vitabatur. Hic thimotheus
per vnum annū 7 menses tres pōcauit
7 postea coronam effluccitū maritij.
dum predicaret constantissime fidē xpi.
putans autem tarquinius pfectē sibi
mo. multis abundasse dicitur: eas a sil
uestro expēitj inrens ei minas moris
Sed cum vere Thimotheus bimōi de
iurias non habuisse cōperit: siluestrum
ydohis inolare precepta loquin in cra
stinum diuersa reciperet genera tormen
torū. Cui siluester. fuit hanc nocte mo
rieris: 7 sempiterna tormenta recipies: et
vel nolis vez deū eē quē cō limi? recogno
sces. Siluester igitur carceri tradit: 7 tar
quinius ad prandij inuitatur. Dum ergo
comederet os piscis in eius gutture.
sic versatur. vt nulla rōne reiree potue
rit vel glūtre. Sicq; media nocte defū
ctus ad tumuluz cum lucē duat. 7 sil
uester cū gaudio a carcere liberat. Cui
nō solū a xpianis. s; etiā a paganis miro
diligebatur affectu. erat enim in aspectu
angelicus. sermone nitidus. integer corū
pore. sanctus opere. 7 silio magnis. fide
catholicus. spe patientissimus. charita
te diffusus. Ad ortu igitur Adelbiana
de episcopo vrbis rome siluester ab om
ni plebe plurimum reitens in summū
pontificem est electus. Hic omnium or
phanorum et viduarum et pauperum
nomina in matricula scripta habebat. et
omnibus necessaria prouidebat. Hic
quartum et sextum diem et sabbatum
cum ieiunijs instituit obseruanduz. qu
tūm vō quāto dominicam celebranduz.
Sicis vō chustianis vicentibus sabbata
tum quinto die potius celebrandū. re
spondit hoc fieri non debere. 7 quā hoc
est traditionis apostolice. et quis dūce
debet 7 passio sepulture. Cui illi. Cuiuz
et sabbatum sepulture in qua semel lan
no est ieiunium exhibendum. Quibus
siluester. Sicut omnis dies omnino re
surrectōis gloria. sic omne sabbatum deco

ratōnica sepultura. Igit de sabbato ac
quiescit. s; de qnta feruēbementer cō
tendunt assentes nō debere xpianozū
solennitatibus sociari. Siluester autem
vō dignitate pōpue in tribus oīdit. qm̄
hac die dno celū ascendit: 7 cō ipse sui et
sanguinis sacm̄ instituit. 7 hanc crisma
eccia constitit. Quis igit rōnibus eius ac
quiescunt. Persequēte autē cōstantio
epiano: Siluester de vrbē exiit in q
dā monte cuius sinus clerjcs mansit. Ipe
autē cōstantius merito pfectionis ty
rannice in incurrabile cecidit plagam le
prie. Tandē ad cōsiliū pontificū ydolo
rum adducta sunt tria milia pueroz: vt
eos occidi faceret 7 in eoz sanguine re
nterit: 7 calido balnearit. Egrediente autē
eo ad locū vbi balneū pari debebat: ma
trix puerozū eidē occurrit que resō
lupis cruibus miserabiliter ululabant: 7
lacrimas constantinus iussit stare curz:
7 erigens se dixit. Audite me comites et
pmlitones 7 oēs populi qui astatis. Di
gnitas romani impij de fonte nascitur
pictatis: qui hanc etiā legē dedit vt capi
tali sententia subderetur quiuq; i bel
lo aliquem occidisset infante. qnta ergo
eric crudelitas vt si hoc nris faciamus si
lijs qd fieri perhibuimus a alienis: qd iu
uat barbaros supasse si a crudelitate vi
camur: nā vā esse extraneas nardēs rō est
virtū bellantiū p plox. vincere autē vicia
7 pccā: virtus ē mox. In illis ergo plijs
fortiores nos existim? illis. In his vero
nobilibus fortiores sum? Qui enī fue
rit in isto certamine supatus: victoriam
obicit vicinis: victor enī post trium spū
vincitur si pietas ab impietate supatur.
Cūcatur ergo pietas in isto congressu. be
ne enī oim aduersariū poterim? eē victo
res. si sola pietate vincamur. Dim. n. se
et dñm pprobat. q; seruū se mōstrauerit
pietatis. Adeli? q; me mox salua vita i
no cētū: q; p eoz interitū vitaz recipere
crudelē. quā tñ recipare incertum ē cur;
tamē certum sit q; sic recuperata crudelis
est. Iussit igitur vt matribus suis pucri

redderent: dona plurima 7 infinita ve
dicula preberentur. sicq; matres 7 flen
do venerant ad loca sua cum gaudio re
dierunt. Ipe autē impator ad palatium
sui reueris ē. Sequenti vō nocte p̄ter
7 Paulus ap̄li apparuit ei: dicens.
Qui exhorruisti effusionē sanguinis in
nocentis: mīsit nos dñs ihs xps dare ti
bi recuperandē cōsiliū sanctitā. Sil
uestrum igitē ego qui apud montes fir
p̄m latet exerce. dicitū piscinā ostē
die in qua immerisus tertio ab oī curabe
ris lepte morbo. 7 in vō xpo hanc vicā
situdinem reddas. 7 vt ydolorū templa
diruas: rpi eccias restituas: re: eius deū
ceps cultos suas. Auglās igitur cōstan
tinus statim milites iussit ad siluestrum
Adēs ē siluester milites: statim ad pal
mā m̄tū credidit se vocari. deo autē
se recomēdās. 7 socios secū adhortās cō
stantino itrepid? p̄tā. Cui cōstanti
nus assurgēs ait. dñ reuēniēs ḡtūlamur
Qui a siluestro resalutatus narrat ei
p ordinē sui fomij visonē. p̄ cōtōnari
vō cōstantino q; essent illi duo dij qui si
bi apparuerunt: Siluester r̄p̄d̄ illos eē
xpi ap̄los 7 nō deos. Lic ad p̄ces ipatoz
siluester aplox imaginē sibi iussit affer
ri. q; vt impator asp̄erit eas esse qui si
bi apparuerunt: exclamauit. Siluester
igitē cū cathecumini fecit 7 vnius ebdō
made sibi ieiunij indicit: 7 carceres ape
rire monuit. Cumq; in aquā descēdis
set baptizari: mirabilis ibi emicuit splē
dor lucis: sicq; inde mundū xpianū 7 xpm̄
se vidisse asseruit. p̄tina autē vbi si ba
ptizatus hanc legē dedit. vt xps ab v
beromana tanq; vems deus coleretur.
Secunda vt siquis xpm̄ blasphemaret:
puniretur. Tertia vt qui cuiq; chustia
no esset iniuriam: bonozum suozum
parte dimidia p̄m̄aretur. Quarta vt si
cū impator: rome sicromanus pontifex
capit ab vniuersis episcopis habeatur.
Quinta vt qui cuiq; in eccias confu
derit: ab omnibus seruetur immūnis. Se
xta vt nullus nisi delicentia sui anathē

de his vincit et vincendi nobis forma do
net. Isti supato octan q' zarol ait.
p'stat q' de' sime p'fecus e. 7 nullus idi
get. qd' ergo op'a fuit vt naceret in xpo
hoc itez xpm' verbum appellatis. S; et
hoc costat q' deus ante q' haberet filius
pater dici nō potuit. ergo si p' xpi postea
dicitur emittibilis factus est. Ad hec sil
uester. filius ante epa ex p'te est genitus
vt faceret q' nō erant. 7 in tpe ēnar' vt re
ficeret q' pierant. q' et si solo vbo reficere
poterant q' passione nisi hō fieret redi
mere nō valebat. q' in sua deitate ad pa
tēdūz ap' n' erat. Nech' erat ipse dicit
s; p'fectio filii sua deitate n' erat passibilis.
p'oro filius verbus dei dicit ex to p'z
q' p'ba ait. Eructant cor meū verbus
bonus. B' q'z sp' pater fuit q' sp' ei filius
erexit. filius emi eius ē v'bz ei'. sapia ei'
7 deus eius. In pie atq; sp' fuit v'bz
intra illud. Eructant cor meū. 7.
per sapientia. intra illud qd' ait sapia. ego
et ore ala sumi p' dūni primogenita ante
oem creaturā. Semp' virtus. in q' illud.
Ab initio 7 ante secula ordinata sum 7
et antiquis an' q' terra fieret nec dūz
ab yssi erigo iam cōcepta eram ante dūm
fontes atq; erupant. nec dū montes gra
uit mole p'ficerant. an' omnes colles ego
p'uriebar. Ad hinc terrā nō fecerat 7 flu
mina: 7 cardines orbis terre. Cum ergo
p' nun q' fuerit sine vbo sapia 7 virtute.
quomō putas hoc nomen sibi et tpe ad
uenisse. Hoc ergo amato. ix. q' 7 in bal
dicit. Costat q' de' cōiugia nō dānat nec
eis maledicit. q're q' de cōiugio v'bz de
negatis hūc eē que colit' nisi vt obfusca
re cōiugia studerit. Kurius quō dicit
qui potēs ē. patē q' vire' est. mouē q' vi
ta ē. B' n' q' a d' hoc cogeris vt duos fili
os eē dicas. vnus quē p' genuit. alter v'z
quē v'go nēcrauit. Kurius quō fieri p't
vt p'na hō d' assump' est. sine lēsa ei'
a quo assump'. Ad h' Siluester. Nos
xpm' nō iō natum de v'gine dicimus vt
cōiugia cōdemnem'. s; cās virgine par
tus nō sibi sita acceptam'. nec bac cāssit

one obfuscaur. sed omne cōiugia. qm'
hec virgo q' xpm' peperit de cōiugio na
ta ē. Tentat autē xps' vt oēs tentationes
dyaboli vinceret. patitur vt vniuersas
passiones sibi subiceret. mouitur vt mo
tis impium sibi inbingaret. B'ei quoz
filius vnus in xpo est. qui sicut vere est
de filius inuisibilis. ita visibilis est
p' est ergo inuisibile hoc q' est deus: 7 ē
visibile hoc q' est hō. Pati vō posse ho
minem assumptum sine passione eius q'
assump'it. exemplo doceri potest. Nam
vt presentis purpure regis vtamur exē
plo. Lana enim fuit. 7 hūc lane sangui
accedens colore purpureum p'ebuit.
Cum ergo teneretur digitis 7 torquere
tur i filo. quid torquebatur hic qd' regie
dignitatis color est. an hoc q' lana exte
rerat ante q' purpura feret. Lane ergo as
similatur homo color purpure deus. q'
simul in passione fuit dum pateret i cru
ce sed passione in nullo subiacuit.
Becimus qui et thara dixit. Nō mī
hi placet istud exēpluz. quia simul co
lor torqueatur cum lana. Cui cum omnes
contra dicerent. Siluester dixit. Accipe
ergo a liud exēpluz arbor habens in se
folis splendorem. cum inciditur: icum
quidez suscipit. splendor autē ab inas
to ne immunis existit. sic homine pati. ante
diuinitas nulli passione subiacuit.
Unde dicitur qui filion: ait. si de xpo
tuo ap'be ista variatā sunt. eate irrita
onis. passionis 7 mortis cās fore velle m'
Siluester. Currite xps. vt nos reficere
Sicut er arditā i nostre vitalia p' ocula
ministraret. 7 tentatus est vt nos a tēta
tione liberaret. Tēus est vnus a demo
nū captura dūmiteret. Irri' est vt nos
ab irridio demouū libaret. Ligat' ē vt
nos a nodo ligationis et maledictionis
absolueret. Humilitat' est vnus exalta
ret. Expolitatus est vt nuditate prime
prenari carēdis in dulgētia regeret. Spi
neam coronam accepit. vt flores paradī
si p' dicos nobis redonaret. In ligno sus
spensus est. vt cōcupi' carum in ligno

ganitiam damnares. felle et aceto pota
tus est. vt hominem ad terram siluentem
lacet mel inroduceret. et fontes nobis
mellissimos ap'iret. Ad oraltitatem suce
pit vt sua inozalitate donaret. Sepulch'
est. vt sanctorū sepulchras benediceret.
Surrexit. vt mortuis vitā redderet. Al
fendit ad celum. vt celiuam ap'iret
Sedera dexteri dei. vt p'ces credentūz
exaudiret. Ad e siluestro p'sequēte vni
uersi tam impator q' iudices 7 iudei in
laudem siluestri. p'p'ertunt vnanimē.
Tūc indignat' duo decim' q' ex am
bri. indignatione magna dixit. Ad iro
vos sapientissimos iudices verboz am
bagibus credere. 7 dei omnipotēā ra
tione humana rōne cōdudi. s; iā ces
sente verba 7 veniamus ad facta. S; vltis
simi nāq; sūt qui crucifixū colūt cū ego
nomē dei omnipotētis scā cuius deūte
nec suffert sine sapia nec audire valet q'libz
creatura. 7 vt me v'z dicere cōp'obētis.
thaurus ad me ferocissim' adducat. et
dū i' aure nomē istud sonnerit. thaurus
silio mouet. Ad quez siluester. 7 tu
quō hoc nomē o' audiens didicisti. zā
bui dixit. nō ē tū hoc nōsse misterū qui
in deo i' inimic' es. adducit autē thaur'
ferocissimus v'z a ceterū h' oibus foissim
mis tractus. at vbi zambri in aure ei' v'
bui p'ulit. contūto thaurus mugitēs
oculos q' ei acens ex'p'rauit. B' es igit' iu
dei vebement' ac clamant et siluestro in
sultāt. quib' siluester. nō dei nomē. p'ui
lis h' nomē pessimum demōis nōiauit. de'
em me' ibi xps nō solū v'itēs mortifi
cat. s; etiā mortuos viuificat. nā occide
re posse 7 viuificare nō potest. leonū. ser
penū 7 feraz. Si fōntē 7 credā q' nomē
demonis nō fuerit: dicat itez vt viuificet
qd' occidit. nā de deo scriptūz ē ego occi
dā 7 ego viuere facā qd' si nō poterit no
mē demonis absq' dubio notamr. q' v'
nētē occidere potest: notū viuificare nō
pōt. Cūq; zambri ad suscitandū thaur'
a iudicibus v'gret: dicit. suscitēt cū sil
uester in nomine iudae galilee. 7 omnes in

eūm credem'. nā 7 si pennis posset vola
re. tū istud non valeret p'ficere. Ad igit'
tur iudei si suscitauerit thaur' se credi
tur p'romittit. Tūc siluester o'ione fa
cta ad aurem thauri se applicādit. o'io
nomen maledictionis 7 mortis egredie
re. iussu domini n' i' thauri xpi in cūto no
mine tibi dico thaur' surge. 7 ad armet
tum tū manifestus recede. Statim igit'
tur thaurus surrexit: cū omī manifestu
dine abiit. Tūc regina iudei. in dicit et
ceteri omīs fere tria milia viroz conuersū
sunt ad fidem. Post aliquos do dies
ydo loz pontifices ad impatorē vene
runt: dicentes sacrales impator. ille
ydoaco qui ē in fontē postq' fide' xpi cre
pissis: dicentis necentos homines quocia
die interfecit flato suo. Cōsultē super
hoc constantino siluestro respōdit. B' n'
de mibi vni xpi anū ē led q' monstrat
ad ille. Si xpianus nō debet descendere ad
esam. 7 in nomine dei tū fac vt nos non
ledat. 7 credimus in eis. R' dicit. Ego p'
xpi virtutem en' ab omni cessare lesione
faciam. p'romittunt pontifices se si hoc
faciat creduntos. B' tante aut siluestro
sanctus Petrus ei appuuit dicens. sciat'
ad draconem descendere tu et duo p'sbyte
ri qui sunt tecū. cūq; ad eū venieris: cum
taliter a loqueris dōns n' i' b' xps de vir
gue natus. crucifixus et sepulens. q' re
surrexerit. 7 seder ad dextera patris. b' cōs
turgus ē iudicare viuos et mortuos. Vt
ergo sathana eū in hac fonte donec ve
niet expecta. B' s' autē eius ligabis filo 7
anulo signaueris habente desiq' sigil
labis. p'p'ostea ad me san' et scilicet v'bz
nietis 7 panē quē vobis preparauero: o
medietis. B' sedet itaq; siluester cū duo
bus p'sbyteris in fontē p' gradus centū
quinquaginta vias scilicet ferens laetnas
Tūc draconis predicta verba dixit: 7 os
spūs scti dēnis et sublanctis. v'itūsus
fuerat a liguit. 7 ascendit inuent' vido
os magos: qui eos secuti fuerant: vt vido
renti v'bz ad draconē descendētem: et
draconis feroz pene mortuos. et eos fe

et ad ducit in columnas atq; sanos. q; fca-
tim cu multien digne infimica couerfa fuit
Dicq; romanor ppl's a duplici e morte
liberat. f. a cultura demois rvenco dia-
comis. Lad. b. Siluefter morti appro-
pinq; denuz de tribus admouit. f. e-
vt in ter se caritatez b'berent. eccas suas
diligent' gubernaret. r greg'e a liporu
morib'na custodiret. post becin dno fe-
lic'e obdormiuit. circa annu dmi. cccc.

Virginitatis

min: e die qenor celebre facit r
solent' p' nrmu' octaua natiuitat' dñi.
Secm' impositio noui r saluiferi nois.
Tertiu' effusio sanguinis. Quartu' signa-
culum circ' calothione.

Primu' ergo octa

ua natiuitatis dñi. si em aliq; sc'oz oc-
taue solent' e' s'it: qñtomagis octaua diei
sanctissimoz solentis erit. Sz nō vī qđ
natiuitas dñi debeat habere octauā. qz
eius natiuitas rēdebat ad mortē. Quidē
sūt sanctor' id octauas hñe. qz ipi tunc
nasunt' ea natiuitate que est ad vitam
eternā: vt postea resurgat in corpib' glo-
riosis. Eadē rōne videt' q nō debeat ha-
bere octauam natiuitas beate virginis
nec beati iohānis baptiste similiter nec
resurrectio domini. qz iam facta erat ipsa
resurrectio in re. Sz norādū q sicut di-
cie p'positiuus. sūt octaua supplementis. vt
e octaua natiuitatis dñi. in q' supplem'
qđ nimis in festo factus fuerat. f. e' offi-
um de peruenire. Qñ enā olim in missa
conuenerat cantari ad honore be. virgi-
nis vultu' em rē. Jte sūt octaua venera-
tionis. vt pasche. penthecoste. de virgi-
nis be. iohis baptiste. Jte deuotionis vt
cuiuslibet sancti possunt fieri octaua. f. i-
gnationis. vt sūt octaua in festo de san-
ctis que significant octauam resurrectio-
nis.

Secundū est imposi-

tio noui r saluiferi nominis. hodie em

impositū ē ei nomen nouū qđ os domi-
ni nominauit. Nomen pre qđ nō ē aliud
sub celo: in quo opteat nos saluos fieri:
Nomen qđ f'm Bern. ē mel i ore. melos
in aure. r tubulus in corde. Nomen qđ si-
cut dicit idē Bern. instar olei lucet. pre-
dicatū pascit. recogitatū lenit. r vngit-
uocant. Abiit aut' triplex nomen sic
ex euāgelio manifesta. f. filius dei. xps
r ibs. Vocat aut' filius dei in quātū ē de
deo deus. xps in quātū ē hō a psona diui-
na ad humanā: natura assūpt'. Jbs in-
quātū ē deus humanitati unit'. De hoc tri-
plici nomine dicit ber. Vos qui in pulue-
re estis epp'g' famini r landate. ecce denuz
venit cū salute. venit cū vnguentis. venit
cū gloria. neq; em sine salute venit ibus
neq; xps sine vnctione. neq; sine gloria
venit filius dei. Siquidē ipse salus ipse
vnctio ipse gloria. Quātū autē ad hoc
triplex nomē ante passionē p'fecte notus
non erat. Nam q' tum ad primū ab ali-
s quibus cognoscebat cōiectura luter: sic
a demonibus q' dicebant ipm esse filius
dei. Quātū ad scđm p'culantē ab aliq-
bus em luter paucis cognoscebat eē xps:
Quātū ad tertiu' uocaliter. quia quo ad
hanc uocē ibs. lz nō quo ad rōnem no-
minis qđ est saluare. Post resurrectioē
autē hoc nomē triplex clarificatum est.
p' nrmu' nomen quo ad certitudinē. Se-
cūdu' quo ad diffusionē. Tertiu' quo ad
nominis rōnem. p' nrmu' igit' nomen
ē filius dei. Et q' hoc nomē sibi recte co-
ueniat sic dicit Hilarius. in lib. de trini-
tate. Vere dei filius vnigenitū dñm nrm ibs
xpm ē. multis modis cognitū est. Duz
de co testat' pater. dū de se ipse p'fiter' dū
apli predicant. dū religiosi credūt. dū
demonēs confitent'. dū iudei negant'.
dū gentiles in passione cognoscunt'.
Jte dñm nost' ibm xpm his modis co-
gnoscamus. nomine. natiuitate. natura.
potestate. professione. Secm' nomen
est xps qđ interpretatur vnctus. Jple em
fuit vnctus oleo lenicie pre patribus su-
is. Per hoc aut' qđ dicitur vnctus iustis

De circūcisioe xpi.

nuaē q' ipse fuit ap'ba. pugil. sacerdos r
rex. Jte em quatuor p'sone olim consue-
rant iungi. fuit enim propheta in do-
ctrine eruditione. pugil in dyaboli debel-
latione. sacerdos in patris reconcilia-
tione. rex in premioz retributione. ab hoc
scđo nomine denominamur. qz a xpo di-
citur xpiam. De quo noie sic dicit Aug-
ustin' Christianus iusticie. bonitatis in-
tegritatis. castitatis. pudicie. r
humilitatis. innocencie. pietatis. est no-
men. Et r' istud quō tibi defendis r v-
dicas: cū d' tamplurimis rebus nec pau-
ca subsunt. Christianus ē ille q' nō no-
mine tantū sed etiam ope eēt. bec Aug-
ustin'.

Tertiu' nomen est ibs hoc autē nomē
ibs f'm Bern. dicitur abus fons medi-
cina r lux. primo abus. Dicuntur ab'
multiplicem habet effectū. est em ab'
fortitatus. impugnatius. roboratius
r vegetatius. De his sic dicit Bern. est
abus hoc nomen ibs an non totiens cō-
fortaris quotiens recordaris. Quid ita
que mentem cogitans impinguar' qđ
ita exercitatus repat sensus. virtutes ro-
borat. vegetat bonos mores. atq; bone-
ficia et castas fouet affectiones. Secūdo
dicitur fons. Unde dicit idem Bern.
Jhs est fons vite signatus qui in qua-
tuor riuos se diffudit in plebas. Unde
q' fact' ē nob sapiens iusticia. sanctifica-
tio r redemptio. sapienna in pdicatione
iusticia in peccator' absolutione. sancti-
ficatio in conuersatione. vel in conuer-
sione. redemptio in passione. Dec Bern.
Alubi quoq; sic dicit. tres riu' fluxerūt
a ibn. verbū doloris in quo est confessio
sanguis asperisionis in quo est afflictio.
aqua emendationis in qua est compun-
ctio. Tertio est medicina. Unde sic ait
Est etiam hoc nomē ibs medicina. Mi-
hil enī re ita impetum cohibet superbie
tumorē sedat. sanat litoris vultus. re-
stringit luxurie fluxum. exinguit libidi-
nis flammam. sitim rēpat. auaricie ac-
torius de decou' fugat purgine. Quar

So. xxv.

to ē lux. Qñ ait Bern. Qñ p'uas in co-
to obe tanta est r tūbitas fidelium. nisi
de predicatione vel peccato ibn. hoc ē
nomen qđ Paulus potabat cotam gē-
tibus tanq' lucernā sup candelabru. hoc
iterum vñ nomen ibs est multē suauita-
tis. Unde Bern. Si caritas non sapit
mibi nisi legro ibi ibm. si dispul' a cō-
feras. nō sapit mibi nisi sonner' tibi ibs a
Jte rich. de sancto victorie. Jbs nomē
dulce. nomē delectabile. nomen conforta-
tans peccatorem et beate spei. Ergo ibi
est mibi ibs. Secūdo est multē virtuosita-
tis. Unde petrus rauen. Vocabis nomē
meū a' ibm. hoc ē nomen quod dedit
ecclis quāsi iustis audium. Claudia
gressum: sermonem mutis: vitam mor-
tuis: totamq; dyaboli potestatem de ob-
sessis corporibus vris huius nominis ef-
fugant. Tertio est multē excellentie et
sublimitatis. Unde bern. nomen salua-
tionis nostri. fratris mei. carnis mee san-
guinis mei. nomen est a seculis abscō-
ditum: sed in fine seculorum reuelatum
nomen mirabile. nomen ineffabile. no-
men ineffabile. immo eo mirabilia
q' ē estimabili' q' mag' gratū q' r'untur.
Vocant nomen ibs. impositū est ei ab
eterno. ab angelo. r a patre putatū. lz
Joseph. Jbs em saluator interpretatur.
Dicitur autē saluator tripliciter. Qel q'
potencia saluandi. vel ab habitu. vel ab
actu. Secūdu' q' dicitur a potentia salu-
andi conuenit ei hoc nomen ab eterno
et sic dicitur ei impositum ab eterno. Se-
cūdu' q' dicitur ab habitu saluandi
sic fuit impositū ab angeloz: p' dicit' a p-
ncipio p'p'ōis. Secūdo q' dicit' ab actu salu-
andi. dicit' impositū a Joseph. rōne future
passionis. Qñ glōsa sup illud. vocabis
nomē eius ibm dicit. nomē impositū. quōd
ab angelo. vel ab eterno impositum est.
Et tangit bec glōsa banc triplicē deno-
minationem pdicatione. Nam enim di-
citur nomen impones tangitur denomi-
natio facta a Joseph. Cum dicitur qđ

ab angelo vel ab eterno impolitus est. et
gunt alie due. Recet igit in die capitis
agni constituta a roma capite mundi. et
in signata capitali lra alphabeti. xps ca-
pit eccle circūcitur nome et imponit
et eius uinitatis octaua dies colit.

Tertiu est effusio sa-
guinis xpi. Hodie enim sanguine suū pri-
mo pro nobis fundere cepit. q̄ ipm post
modū pluries effundere voluit. Quin-
q̄ em vicibus sanguine suum pro nob
effudit. Primo in circūcissione. et hec ef-
fusio fuit nostre redēptionis initiū. Se-
cūdo in orōne. et hec ostendit nostre re-
dēptionis desiderium. Tertio in flagel-
latione. et hec fuit nostre redēptionis
meritum. Quia linoze eius sanati sum⁹.
Quarto in crucifissione. et hec fuit nostre
redēptionis p̄ciū. Tunc em q̄ nō rapuit
et uoluebat. Quinto in lateris ap̄tione. et
hec fuit nostre redēptionis sacm. Inde
em exiit sanguis et aqua q̄ figurauit
nos p̄ aqua baptismi debere mundari. q̄
quidē baptismi habitus erat efficaciam
a sanguine xpi. Quartū et vltimū est si-
gnaculū circūcissōis q̄ dē xps bodie
accipie dignat⁹ ē.

Voluit autē domin⁹
circūcidi p̄pter multas rationes. Pri-
mo rōe sui vt verā carnē hūanā se assūp-
sisse ostenderet. Sciebat em eē futuros
q̄ dicerent ipm nō corp⁹ ver⁹. s̄ fantasia-
cū assūpsisse. et id vt eoz erroē cōfutare
voluit circūcidi. et sanguine ibi emittere
corp⁹ em fantasia cū sanguine nō emit-
tit. Secūdo rōne nostri vt nos spūaliter
debere circūcidi mōstraret. Duplex em ē
circūcissō s̄m Berni. que debet fieri a no-
bis. s̄ exterior in carne. et interior in mē-
te. Circūcissō exterior cōsistit in trib⁹
sc̄s s̄i habitus ne sit notabilis. in actōe ne
sit reprehensibilis. et in sermone ne sit con-
tēp̄tibilis. Interior autē similiter in trib⁹
cōsistit. s̄ in cogitāōe vt sit sc̄a. in affe-
ctiōe vt pura. in ingēptiōe vt sit recta.

hec Berni. Tercio rōne h̄i vt nos saluatz
quē ad modū em sit cautēriū in vno mē-
bro vt totū corpus sanetur. sic xps voluit
potare cautēriū circūcissōis. vt sic
totū corpus misticū saluaret. ad Loll.
ij. Circūcissō em estis circūcissō nō
manūfacta in expoliatiōe carnis. s̄ cir-
cūcissōe xpi. Tertio ratiōne iudeoz
vt inexcusabiles essent. Si enim circūcū-
cissus non fuisset. potuissent se iudei exar-
sare et dicere. id te si recipimus. quia dis-
similis es p̄ibus. Quarto rōne demo-
nū ne sc̄s in carnationis misterii cogno-
scerent. Cū em circūcissō fieret cōtra ori-
ginale penū. credidit dyabolus et hunc
q̄ circūcidebat similiter peccatozem esse
q̄ circūcissōis remedio indigeret. p̄opt
fandem cām voluit vt mater sua virgo
perpetua esset desponsata. Quinto rati-
ōne p̄fecte iusticie adimplende. Sicut
em baptizari voluit vt p̄fectam iusticiā
id est p̄fectam humilitatem q̄ est subde-
re se minorū impleret. sic et iā voluit cir-
cumcidi. vt eandē nobis humilitatem
ostendēdum auctor et domin⁹ legia-
uisset subdere legi. Sexto ratiōne les-
gis moysae approbande que erat bona
et sancta et cōplenda quia non venerat
legē soluere sed adimplere lko. xv. dico
em ibi ministrum fuisse circūcissōis
p̄pter veritatem dei ad cōfirmādas p̄o-
missiones patri.

Quare autē circūci-
sio octaua die fiebat multiplex potest rati-
ō assignari. Prima sumitur penes
tellectum historici siue litteralis. Nam
sicut dicit rabbi moyses maximus p̄ b̄s
et heologus licet iudeus. puer in septez
dieb⁹ t̄re adhuc teneritudinis est quā-
te est adhuc in vtero matris cūctus. in
octaua autem die fortificatur et solidat⁹
et ideo vt dicit noluit dominus paruo-
los ante octauam dies circumcidi ne ob-
nitiā teneritudinem nimium lederē-
tur. Altera octauam vno diem ip̄m
circūcissōem noluit prolo- gari. p̄-

pter tres causas. quas philo soph⁹ idem
assignat. Prima vt p̄culū emittet. ne sc̄s
nimium differret siue circūcissōe eos
mori cōtingeret. Secūda vt doloz par-
uuloz p̄uideat. Cum em in circūcissi-
ōe matris dolor sit voluit eos domi-
nus circūcidi. vū quāadhuc imaginā-
tiōne haberet vt inuoz; ibi dolore sen-
tiant. Tertio vt parentū tristitie p̄sule-
tur. Nam cū ex circūcissōe pleriq̄ par-
uuli morerent. si circūcissō fuisset iā mag-
ni et hoc mortui maior dolor fuisset
parentibus q̄ si morerent octo n̄i dies
habentes. Sed al ratiō sumit penes tel-
lectū anagoricū siue celestē. Ideo em oc-
taua die fiebat vt daret intelligi. q̄ i octaua
refructuōis ab omni pena et miseria
circūcīdemur. s̄ s̄m hoc octo dies erūt
octo etates. Prima ab adā vsq̄ ad noe
Secūda a noe vsq̄ ad abrahā. Tercia
ab abrahā vsq̄ ad moysen. Quarta a
moysen vsq̄ ad dauid. Quinta a dauid vs-
q̄ ad xpm. Sexta a xpo vsq̄ ad finē mū-
di. Septima moientis. Octaua resur-
gentis. Vel p̄ octo dies intelligit octo
que in eterna vita possidebim⁹ q̄ enume-
rat aug. dicens. Quid aliud est ego ero
illorū deus nisi ero eis vñ fact⁹. s̄ rō q̄
cūq̄ bonēse desiderēt. s̄z vita salus vi-
cūq̄ copia gloria honor et pax et omne bo-
num. Vel aliter per septē dies in telligē
homo p̄stans ex corpore et aia quatuor em
dies sūt quoz elementa et quoz corp⁹ p̄si-
stet. et tres potēte q̄ sūt in aia sc̄s cōcupis-
cibilis. irascibilis et rōnalis. Homo igit
q̄ n̄c habet septē dies q̄ vnitati eterne
cōmunicabit. p̄iūge. sic. viij. dies ha-
bebit. in illo octauo die ab omni pena et
enā culpa circūcīdet. Tercia ratiō sumit
penes intellectū tropologicū siue mora-
le. s̄m hoc octo dies diuersimodē pos-
sūt accipi. Primi potest eē peccati cōgniti-
ō. s̄. Quonia iniquitatem meā ego sc̄.
Secūd⁹ postū delēdi malū et faciendū
bonū. q̄d notat i filio prodigo q̄ dixit
Surge rido ad patrē meū. Tercia op̄u-
do: de peccato: vñ ad rō. vij. Quonia enim

fructū hūmilitatis in quib⁹ h̄ic erubesci-
tis. Quart⁹ timor de futuro iudicio. iob
xxxij. quasi timentes super me fluctu-
muri deū. Dico. siue comedā. siue bibā.
siue aliud a liquid facā. sic michi vide-
tur illa vox in auribus magis insonare.
surge mortui. et venite ad iudiciū. Quil-
tus p̄tinio. vñ dicit. vñ. lucia vigenitē
faciēti planctū amarū. q̄ repente veniet
vastator: sup vos. Seruus p̄ssio. ps. dixi
cōfitebor a duersum me in iusticiam me
amēt tu remisisti iniquitatem peccati mei
Septimus est spes venie. Nam et i iudas
peccatum suum cōfessus fuerit. tamen
nō in spe venie. et ideo non est miserico-
diam p̄fectus. Octauus est satisfactio
et in hac die homo spūaliter circūcū-
ditur dō solum a culpa. sed et a omni
pena. Vel duo primi dies sunt dolor de
perpetratiōe peccati et desiderii emen-
dandi. alij duo p̄fiteri mala que fecimus
et bona que omisimus. Alij quatuor sūt
otio. lacrimarum effusio. corp⁹ afflictio.
et elemosinarū largitiō. Vel octo
dies possunt esse octo quoz diligēs p̄si-
deratio omnem voluntatē peccati a nob
circūcīdet. Ita q̄ qui vñ diligenter
considerauerit vnam magnā dicit fact⁹
et. Quonia septem enumerat berni. dicit.
Septem sunt de essentia hominis que si
homo consideraret. ieternū nō peccaret
s̄z materia viti. opatio turpis. ext⁹ fle-
bilis. status instabilis. mors tristabilis.
dissolutio miserabilis. et damnatio dete-
stabilis. Et octauū potest esse confide-
ratio glorie instabilis. Quarta ratiō
sumitur penes intellectum allegoricū. q̄
sue spiritalis. et s̄m hoc quinq̄ dies
erunt quinq̄ libri moysi. in quibus con-
tinetur lex: vñ erit p̄p̄tē et p̄salmi.
octauus dies erit doctoris euangelica.
Sed in septem primis diebus non fie-
bat perfecta circūcissō. In octaua autē
p̄fecta circūcissō fit ab omni culpa et ab
omni pena nunc in spe. sed tandem in re.
Quare autē nota fuerit circūcissio
s̄z sunt cause que notantur in bis verifi-

bis. Lauterum signum merium me-
dianis figura. Templi olam fuit circuli
cristo dura. De carne autē circuli dō do
mini dicitur q' angel' ea karolo magno
actu licet ipse eam aquis grant in ecclia sā
ete marie donouit collocant. karolus
dopoſta fertur caroliū trāſuſſiſſe. Mſſe
autem dicitur eſſe romē in ecclia que dicitur
ſauatana cōy. Unde r ibidem ſcri-
ptum legitur. Lūcā cāſa caro xpī ſanda
lia clara. Ac vmbilici viget hic p'ciſo ca-
ra. Unde r ea die fit ſtatio ad ſanctā ſan-
ctoy. Sed ſi hoc verū ē valde vrig; mira-
bile ē. Cū em̄ caro ipa ſit de veritate hu-
mane nature. credim' q' reſurgente ſpo-
redyit ad locū ſuū gto iſtū carum. Aliq'
dixerunt q' hoc verū ſit iuxta opinionez
illoz qui dicunt illud verū eſſe de veritate
humane nature qd' ab adāz traductū
eſt. r iſtū ſolū reſurgere. Poranduz
q' oliz a paganis et gentilibus in his ka-
lendis multē ſuſpitiones obſeruabant
quas ſancit etia a xpīania. vix eripare
potuerunt. quas Zlugu. in quodam ſer-
mone cōmemorat. Credentes enim; ve
dicit. Janū octem quendam deū eſſe. in
his kalendis plurimū venerabantur. et
ei donas facies figurabant. vnam poſt ſe
r aliam ante ſe; quia erat terminus anni
prietaria er pncipium ſequentis. Iku-
ſus in his kalendis formas monſtru-
ſas aſſumebant. alij veſtientes ſe pellib'
pecudum. alij aſſumentes capia beſtia-
rum. ex quo indicant nō tam habitum
ſe beluini habere q' ſenſum. Alij tu-
mas mulieribus veſtiant em̄ cyrbeſe
tes in ſerere nūcia mulierib' milicares
la ceros. Alij autē anguria obſeruabant
vetocum de domo ſua vel aliud qd' cum;
q' beneficiū aut libertatē tribuante.
d' yabolica etiam ſtrena. r ab alijs et
pūnt r alijz tradunt. Alij in nocte men-
ſas laute preparāt. r ſic tota nocte mane-
re ſunt. credentes q' p totum annum
romniū in tali ſibi habundantia plene
rent. Et ſubdit augu. qui de paganis h;

cōſuetudine aliquid obſeruari voluerit
tamen tam eſt ne nomen xpīanum ei p-
deſſe non poſſit. Qui etiam ſu iuxta bō-
dus ludendibus aliquas humanitatem
impēdite peccatis eoz participen ſe eē
non dubitet. Clobis autē fratres nō ſuffi-
ciat q' non hoc mali facias. ſed vbi can-
q' fieri videbitis. arguite corripite. caſti-
gate. bec Zlugu.

Phiphania do

mini quadruplici decoratur mi-
raculo. et id quadruplici vocabulo nun-
cipatur. Hodie em̄ magi Chuffū ado-
rant. Johannes xpī baptizat. Aliquam
in vinum xpō mutat. et quinq; milia ho-
minum de quinq; panibus ſatiat. Cum
em̄ iſs eſſet. xij. diem; magi ad eū ſtel-
la duce venerūt. Et inde dicitur epiphā-
nia ab epi qd' ē ſupra; r pbanos appari-
tio. q' tūc deſup ſtella apparuit. ſive ipſe
xp̄s per ſtellam que deſuper viſa eſt ma-
gis; verus deus demonſtratus eſt. Ea-
dem die renouatis viginatiouem annis
cum iam annum triceſimum actiſſet.
quia habebat viginatioues annos. r tre-
decim dies. Erat em̄ incipiens quaſi an-
nouum triginta. vt dicit Lucas. Cū ſm
bedam habebat triginta plenos. qd' ero-
mana eccliam tenere aſſertū ē in qua in
ſordane baptizatus eſt. hoc vocatur
theophania. a theos qd' eſt deus. r pba-
nys qd' eſt apparitio; quia tunc tota tri-
nitas apparuit. pater in voce filius i car-
no. ſpirituſ ſanctus in columbe ſpecie. ip-
ſe iterum die reuoluto vno anno cum
eſſet triginta vel triginta vnius annos;
r tredecim diem; aquam in vinū mu-
tauit. r ob hoc vocatur theophania. a theo
quod eſt deus. quia miraculo ſacro i
domo verus deus apparuit. Ipſo ſimi-
liter die reuoluto anno cum eſſet anno r
triginta vnius vel triginta vnius qn-
q; milia hominum de quinq; panibus
ſatiavit. ſicut dicit Beda. et ſicut dicit
in illo hymno qui in multis ecclieſiis cā-

De epiphania dñi.

So. xxvii.

tatur. et sic incipit. Illuminans aluffi-
mus rē. Et ob hoc vocat' pbagiphania;
a pbage quod ē incca ſive manducare
De hoc autē quarto miraculo vtrū hac
die conſiderat' dubitatur. tam quia i oſ-
gina li bede non ſic expreſſe legitur. tam
quia iohannis ſexto. vbi de hoc miraculo
lo agit' dicitur. Erat autē proximū
paſca rē. Ita ergo quadruplex appa-
ritio iſta die facta eſt. ſed prima facta ē p
ſtellam in preſepio. ſecūda per voce pa-
tris in iordanis flumio. tertio p mutati-
onem aque in vinum in cannuio. r q̄r-
ta p multiplicationem panū in deſerto;

Prima autē apparitio precipue hodie
celebrat' et ideo eius hyſtoriam p ſequas
mur. Natio em̄ domino tres magi hiero-
ſolimā venerunt. quorum nomina i be-
deus funt appellius. amelius. damaſcus
grece galgalat. malgalat ſarathim. laſie.
Laſpar. balthaſar. melchior. Luulimo-
di autē magi fuerunt hi. de hoc triplex
erat ſententia ſm q' magus triplicē dicitur.
Abagus em̄ dicitur illuſor. maleſi-
cus et ſapias. Dicunt ergo quidam hos
reges ab effectu dicitos fuiſſe magos. i. il-
luſores et co. ſ. q' herodem illuſerunt; et
ad eum non redierunt. Unde et dicitur
de herode. videns quom̄ am̄ illuſus eſt
r magis rē. Abagus iterum dicitur ma-
liſticus. vnde maleſeci pharaonis dicitur
magi. Et inde dicit Crif. hos ma-
gos vocatos; dicit enim iſtos fuiſſe male-
ficos. ſed poſtea conuerſos; quibus domi-
nus voluit nauitate ſua reuelare; r eos
ad ſe adducere; et per hoc peccatoribus
venire ſpem prebere. Item magus idem
eſt quod ſapiens. nam perſici magus. he-
braice ſcriba. grece pba. latine ſapias dī.
dicunt' ſm magi. i. ſapientes. vnde r magi
q̄ſi in ſapientia magni. Venerunt ergo
hi tres ſapientes r reges cū magno comi-
tatu hieroſolimā. Sed queritur qua-
re magi hierim venerunt. cū ibi dñs na-
tus non ſit. Super hoc aſſignat' Remi-
gus quatuor rationes. p̄ma quoniaz
magi tempore nauitatis xpī agnōuerūt

ſed locū ignōtauerunt. quia autē hieri-
erat ciuitas regalis. et ibi erat ſum mīſa-
cerdotium ſuſcipiendū ſunt. q' tam gregi-
puer non ſi i regis ciuitate nati de-
beret. Secunda v' autē nauitatis lo-
cum diſcernere potuiſſent cum ibi ſapi-
entes legio r ſcribe reſiderent. Tertia vt
inde in expectabiles manerent; potuiſſet
enim dicere. nos quidam nauitatis lo-
cum cognouimus. tempus autē ignō-
rauiſmus. r ideo non credidimus. Ad-
gi ergo oſſenderunt in dieo tempus. r ius
dei magis locū. Quarta vt ſic ſtudio ma-
gorum condeſcendat' pigracia in deo-
rum. Nam illi vni prophete crediderūt
Iſti pluribus credere noluerunt. Illi
querunt regem alienum. iſti non querūt
proprium. Illi venerunt elonginq; iſti
maſerunt et vicio. Iſti reges fuerūt
ſuſceſſores balaam; r ad viſionem ſtel-
le venerunt propter illam prophetā pa-
tris ſui. Quam ſtella ex ia cob; r ex iurget
virga de iſrahel. Aliam cauſam vñ
iſti moti ſunt ad veniendum ponit Crif.
in originali ſuper Ad ab; aſſerens quod
dam dicere. q' quidam ſecretorum inſpe-
ctores elegerunt de ſcipiſ vno decim. et
ſi quis moriebatur. filius eius; aut aliq'
propinquoz; in eius loco ſubiſtitēba-
tur. Ibi ergo p ſingulos annos poſt me-
ſem aſcendebant ſuper montem victori-
alem; et ia tribus diebus ibidem morā-
tes ſe laudabant; r orabant deum; vt ei-
illam ſtellam quam balaam viderat
oſtenderet. Quadam igitur vice ſciens
ia die natalis domini dñi ſe ibidem ma-
nerent ſtella quodam cōſuſo ſuper mon-
tem venit. que habebat ſortiam pulcra-
ri; i pueri ſuper cuius capite cū; ſplē-
debat que magos allocutus eſt dicens.
Ite velo. vno in terram iudaverit idēz re-
gem cum ueritas natum inueniatis;
tunc illi contūdo venire ceperunt. Sed
quomodo in tam prauo tempore ſcilicet
in tredecim diebus per tanta terrarum
ſpacia venire poterunt. ſz ab oriente
q̄ſi hieroſalem que in medio mundi or